مشعل ۹۰۸

نشریه کارکنان صنعت نفت ایران ۴۸ صفحه، شنبه ۲۹ دی ۱۳۹۷

روایت «مشعل» از راه اندازی بزرگترین واحد تولید متانول جهان و تاثیر آن در زندگی اهالی شهرستان دیر

ماهیگیرانی که مهندس شدند

شهرستان دیر که تا همین اواخر، عنوان یکی از بزرگترین بنادر صیادی کشور را در اختیار داشت، حالا بزرگترین مجتمع پتروشیمی متانول جهان را به خود می‌بیند. نقطه‌ای از جنوب ایران که تاکنون ردی از صنعت در آن نبوده و با ورود آن، سبک جدیدی از زندگی، کسب و کار، فرهنگ و اجتماعات جدید در آن در حال رقم خوردن است.نخستین رگه‌های تغییر در ورود صنعت پتروشیمی به شهرستان دیر با وعده به‌کارگیری حداکثری نیروهای بومی ایجاد شد؛ راهی که باعث شد بسیاری از صیادان با اندیشه آینده‌ای بهتر، عطای شغل دیرینه خانوادگی را به لقایش بسپارند و ردای صنعت را بر تن کنند. موضوعی که در بازدیدمان از مجتمع پتروشیمی کاوه در بخش‌های مختلف فنی تا خدمات به چشم می‌خورد. این است که نیروهای بومی جذب کار در این صنعت شده‌اند. بسیاری از آنان که تا دیروز صیاد بودند، حالا مهندس شده و برای افتتاح نخستین مجتمع صنعتی شهر لحظه‌شماری می‌کنند.

خط پنجم سراسری استان فارس
عکس : رضا رستمی

بازدید خبرنگاران از فاز سوم
پالایشگاه ستاره خلیج فارس
عکس : رضا رستمی

مشعل

شناسنامه

نشریه کارکنان صنعت نفت ایران

مدیر مسئول :
کسری نوری

سردبیر:
حمیدرضا شاکری راد

دبیر سرویس اقتصادی: مهدی مهرابی

دبیر سرویس فرهنگی: علی بهرامی

همکاران تحریریه: اکرم برنجی،آرش جعفری، راحله خالقی، سمیه راهپیما، معصومه اصغری، مرجان طباطبایی، سعیدمحمدبگی

آتلیه و فنی

صفحه آرا: حسین گلپایگانی،بهاره افتخاری

عکس: عبدالرضا محسنی، سید مصطفی حسینی، سید حسن حسینی، رضا رستمی، مجتبی محمدقلی، نرگس مختار

ویراستاری: زهرا شهبازی، مرضیه بیگی قرانی

حروفچین: رقیه مصطفوی

هماهنگی و ارتباطات: مریم دهلوی

نشریه مشعل را در WWW.MASHAL.IR دنبال کنید

گاز انقلابی‌ترین صنعت ایران
۱۴

تحریم‌های نفتی و راهکارهای مقابله با آن
۲۰

افزایش آموزش اچ‌اس‌ای
۲۲

آشنایی با بیماری‌های شایع فصل سرد سال
زمستان فقط آنفلوانزا ندارد
۳۲

سرمربی تیم فوتبال پارس جنوبی جم معتقد است امسال هم به دنبال کسب جایگاه بهتری هستند و مقام پنجمی سال گذشته، آنها را راضی نمی‌کند.مهدی تارتار می‌گوید: نیم فصل سختی را پشت سر گذاشتیم؛ ولی با وجود تمامی مشکلات از نتایج راضی هستم و حضور در رتبه ششم بیانگر آن است که خوب بودیم.پارس جنوبی در تهران، اردوی تدارکاتی برپا کرده تا با آمادگی کامل و بیشتر درنیم فصل دوم لیگ برتر فوتبال ایران حضور پیدا کند. در همین زمینه چند دیدار تدارکاتی هم برگزار کرده که در حاشیه یکی از این دیدارها که با پیکان تهران بود...

تارتار: کسب سهمیه آسیایی دور از دسترس نیست
۴۰

با ظرفیت تولید ۷ هزار تن در روز
بزرگترین واحد تولید متانول جهان در آستانه راه اندازی
۸

گزارش «مشعل» از راه‌اندازی فاز سوم بزرگترین پالایشگاه میعانات گازی جهان
همای خودکفایی بر بام ستاره نشست
۱۶

سخنگوی کمیسیون تلفیق بودجه:
پیش‌بینی نفت ۲۵۵۴ لاری در بودجه سال ۹۸
۵

شنبه ۲۹ دی ۱۳۹۷

نشانی: تهران، خیابان طالقانی، رو به روی ساختمان مرکزی وزارت نفت
ساختمان شماره ۳۴ نفت-طبقه چهارم
تلفن: ۶۱۶۲۶۰۸۴
فکس: ۶۶۴۹۱۳۰۹
اداره کل روابط عمومی وزارت نفت
جمهوری اسلامی ایران
- MASHAL.MOP.IR
- Email: mashal@mop.ir

عکس:
مجتبی محمدقلی

از طریق اسکن بارکد «کیو آر» وارد سایت مشعل شوید.

رئیس جمهوری:

دولت به تعهد خود در تامین گاز پتروشیمی گلستان عمل می کند

رئیس جمهوری گفت: دولت به تعهد خود در پروژه پتروشیمی گلستان برای تامین گاز عمل خواهد کرد، اما اینکه چه محصولی تولید شود، این به‌عهده سهامداران است.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دولت، دکتر حسن روحانی، روز سه‌شنبه (۲۵ دی) در نشست خبری پایان سفر کاروان تدبیر و امید به استان گلستان با اشاره به امضای تفاهم‌نامه همکاری میان بعضی از بانک‌های عامل کشور و مسؤولان اجرایی استان گلستان به ارزش حدود ۲۰ میلیارد تومان برای اجرای طرح‌های توسعه‌ای در این منطقه گفت: مسؤولان استان گلستان باید برای اجرای این توافق‌ها و تحول استان تلاش کنند.

وی به برنامه‌های دولت دوازدهم برای تکمیل پروژه پتروشیمی گلستان که عملیات احداث آن

از ۱۲ سال قبل آغاز شده است، اشاره کرد و افزود: درباره این پروژه که در سفر پیشین هم یکی از موارد مهم مدنظر دولت بود، اعلام کرده‌ایم که اگر بخواهد به تولید اوره بپردازد، باید بازاریابی کند و با توجه به تولید بالای اوره در کشور، یافتن مشتری برای محصول به‌عهده خود سهامداران پروژه است.

رئیس جمهوری تصریح کرد: اگر این مجتمع، محصول تولیدی خود را تغییر دهد، دولت آماده همکاری است؛ در نشست‌های دولت درباره استان گلستان با وزیر نفت نیز گفت‌وگوهایی انجام و تاکید شد که دولت به تعهد خود در این پروژه برای تامین گاز عمل خواهد کرد، اما اینکه چه محصولی تولید شود، به‌عهده سهامداران است.

معاون اول رئیس جمهوری اظهار کرد:

شکست توطئه‌های آمریکا در جلوگیری از صادرات نفت ایران

معاون اول رئیس جمهوری با اشاره به شکست توطئه‌های آمریکا در جلوگیری از فروش نفت و واردات کالا به ایران گفت: آمریکایی‌ها گاهی از روی بی‌اطلاعی تصور می کنند که اگر روز به روز عرصه را بر ملت ایران تنگ‌تر کنند، اقتصاد و زندگی مردم از هم پاشیده می‌شود.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی معاون اول رئیس جمهوری، اسحاق جهانگیری، روز یکشنبه (۲۳ دی‌ماه) در آیین بهره‌برداری از طرح‌های صنعتی و زیربنایی شهرستان کاشان با بیان اینکه بهره‌برداری از طرح‌ها و پروژه‌هایی که در زندگی مردم تاثیر مثبتی دارد، موجب افتخار و خوشحالی مسئولان است، گفت: مسیر توسعه کشور با سرعت خوبی پیش می‌رود و روند اقدام‌هایی که در توسعه کشور شکل گرفته و در حال اجراست، مثبت و امیدوار کننده است.

وی با اشاره به اینکه در آستانه چهلمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی قرار داریم، افزود: نظام جمهوری اسلامی ایران باوجود مشکلات توانسته است به جایگاه و نتایج قابل قبولی دست یابد.

معاون اول رئیس جمهوری با اشاره به توانمندی متخصصان کشور در اجرا و احداث سکوهای بزرگ نفتی، تصریح کرد: هنگامی که پس از برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) شرکت توتال فرانسه می‌خواست یک فاز از پارس جنوبی را انجام دهد برای احداث سکوی ۲۰ هزار تنی پس از بازدید از شرکت‌های ایرانی، ساخت این سکو را به مهندسان و شرکت‌های ایرانی واگذار کرد.

وی با اشاره به شکست توطئه‌های آمریکا در جلوگیری از صدور نفت و واردات کالا به ایران، عنوان کرد: امروز آمریکایی‌ها در رویارویی با ملت ایران دچار گرفتاری شده‌اند و به معنای واقعی جنگ اقتصادی را علیه ملت ایران راه انداخته و هر تحریمی را که می‌توانستند، اعمال کرده‌اند، به گونه‌ای که بسیاری از شرکت‌هایی که قصد سرمایه‌گذاری در ایران را داشتند، تهدید و تطمیع کردند که نباید با ایران کار کنند.

معاون اول رئیس جمهوری تاکید کرد: باید با انسجام، وحدت، همدلی و همراهی و تدبیر این دوران دشوار و سخت را پشت سر بگذاریم و با تدبیر روشی را پیش بگیریم که اداره کشور، اقتصاد، زندگی مردم و اشتغال را در کشور پیش ببریم و آمریکایی‌ها را در رسیدن به اهداف خود ناامید کنیم.

تصویب کلیات بودجه ۹۸ در مجلس

عضو کمیسیون تلفیق مجلس: از تصویب کلیات لایحه بودجه سال ۹۸ کل کشور در این کمیسیون خبر داد.

جلال میرزایی با اشاره به نشست روز یکشنبه (۲۳ دی‌ماه) کمیسیون تلفیق لایحه بودجه ۹۸ کل کشور برای بررسی کلیات لایحه گفت: در این نشست، اعضای کمیسیون تلفیق پس از بحث، بررسی و رأی‌گیری، با کلیات لایحه بودجه سال آینده موافقت کردند.

این عضو کمیسیون تلفیق بودجه افزود: این کمیسیون پس از تصویب کلیات، وارد بررسی جزییات لایحه بودجه در بخش درآمدی و هزینه‌ای خواهد شد.

سقف منابع حاصل از ارزش صادرات نفت (نفت خام، میعانات گازی و خالص صادرات گاز) در لایحه بودجه سال آینده معادل یک میلیون و ۳۷۰ هزار و ۳۶۲ میلیارد ریال تعیین شده است.

چنانچه منابع دولت از محل صادرات نفت خام، میعانات گازی و خالص صادرات گاز در سال ۱۳۹۸ کمتر از یک میلیون و ۴۲۵ هزار و ۳۸۲ میلیارد و یک میلیون ریال شود، به دولت اجازه داده می‌شود با رعایت بند (ب) ماده (۱۷) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور از محل ۵۰ درصد مانده منابع حساب ذخیره ارزی با لحاظ ۵۰ درصد سهم صندوق توسعه ملی نسبت به تامین مابه‌التفاوت حاصل شده اقدام کند.

پیش‌بینی نفت ۵۴ دلاری در بودجه سال ۹۸

سخنگوی کمیسیون تلفیق بودجه گفت: در حوزه درآمد حاصل از صادرات نفت، میانگین یک میلیون و ۵۰۰ هزار بشکه‌ای در روز و قیمت ۵۴ دلار برای هر بشکه در بودجه سال آینده در نظر گرفته شده است.

به گزارش خانه ملت، محمدمهدی مفتح، روز یکشنبه (۲۳ دی‌ماه) در نخستین نشست خبری کمیسیون تلفیق بودجه سال ۹۸ کل کشور با بیان اینکه دولت، بودجه در دست بررسی را در دو سطح به مجلس شورای اسلامی تقدیم کرده است، گفت: سقف نخست ۴۰۷ هزار میلیارد تومان و با پیش‌بینی برخی از ارقام است که اگر محقق شوند، ۴۰ هزار میلیارد تومان دیگر به این رقم اضافه خواهد شد و در مجموع به ۴۴۷ هزار میلیارد تومان خواهد رسید، البته بررسی‌های بودجه در کمیسیون در همان سقف نخست ۴۰۷ هزار میلیارد تومان انجام می‌شود.

وی در خصوص اعداد و ارقام پیش‌بینی شده درباره میزان کسب درآمدهای دولت افزود: در حوزه درآمد مالیاتی ۱۲۶ هزار میلیارد تومان درآمد پیش‌بینی شده است. در واقع باید بتوانیم این میزان درآمد مالیاتی داشته باشیم، همچنین در حوزه درآمد حاصل از صادرات نفت، میانگین یک میلیون و ۵۰۰ هزار بشکه در روز و قیمت ۵۴ دلار به ازای هر بشکه در نظر گرفته شده است. سخنگوی کمیسیون تلفیق بودجه با بیان اینکه باید بخشی از ارقام حاصل از درآمد نفتی و ارزی بر اساس قوانین بالادستی و قانون برنامه توسعه به صندوق توسعه ملی واریز شود، تصریح کرد: سال آینده ۲۰ درصد از این درآمدها به صندوق واریز و ۱۴.۵ درصد نیز برای شرکت نفت و بقیه در کل بودجه تقسیم خواهد شد. مفتح ادامه داد: حدود ۶.۶ میلیارد دلار به صندوق توسعه ملی و ۴.۸ میلیارد دلار به شرکت نفت و گاز تخصیص خواهد یافت و سهم دولت حدود ۲۱.۷ میلیارد دلار خواهد شد که به این ترتیب درآمد ارزی کشور تقسیم‌بندی می‌شود. وی عنوان کرد: در لایحه بودجه سال ۹۸ تلاش شده تا اعداد و ارقام واقع‌بینانه گنجانده شوند، زیرا باید درصد تحقق این اعداد را بالا برد، البته در کمیسیون تخصصی و کمیسیون تلفیق به‌طور ریز و دقیق این ارقام بررسی خواهند شد تا اطمینان حاصل شود که این اعداد تحقق‌پذیر خواهند بود.

بومی سازی دانش فنی سامانه GHP در شرکت بهینه‌سازی

کارشناس پژوهش و فناوری شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت کشور از بومی‌سازی دانش فنی سامانه GHP (فناوری پمپ حرارتی گازسوز) از سوی این شرکت خبر داد. عقیل براتی در این باره توضیح داد: سامانه‌های «GHP-VRF» به عنوان یکی از محصولات جدید با صرفه بالای انرژی شناخته می‌شوند و در قیاس با دیگر محصولات تهویه مطبوع در کاهش گازهای گلخانه‌ای، نقش مهمی دارند. وی ادامه داد: امروزه با افزایش روزافزون نیازهای تهویه مطبوع و به تبع آن افزایش نیاز به توان الکتریکی بیشتر، برای کاهش سهم حامل انرژی برق در تابستان و انتقال آن به حامل انرژی گاز (Peak shaving) این سامانه‌ها سهم قابل ملاحظه‌ای از سبد محصولات تولیدی بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته را به خود اختصاص داده‌اند. به گفته براتی، کشور ما با در اختیار داشتن منابع فراوان گاز طبیعی می‌تواند با به‌کارگیری این محصولات، بخشی از نیازهای سرمایشی مصرف‌کنندگان را تامین کند و از مصرف برق (خصوصا در تابستان) بکاهد. در زمستان نیز با تولید گرمایش، می‌توان شاهد کاهش مصرف گاز در کشور بود.

وی گفت: با توجه به اینکه بخش عمده‌ای از زیرساخت فناوری موتور گازسوز مورد نیاز برای این سامانه‌ها، در قالب پروژه پژوهشی بومی‌سازی فناوری MCHP از سوی شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت آماده شده است، این شرکت با توجه به مصوبه شورای پژوهش شرکت ملی نفت در نظر دارد دانش فنی طراحی، توسعه و ساخت یونیت‌های خارجی سامانه GHP را که به یونیت‌های داخلی متصل بوده و سرمایش و گرمایش را تامین می‌کند، بومی‌سازی کند.

بورس انرژی میزبان عرضه فرآورده‌های پالایشی و پتروشیمی

بورس انرژی ایران، روز یکشنبه (۲۳ دی) میزبان عرضه متنوع فرآورده‌های پالایشگاهی و پتروشیمی بود.

به گزارش بورس انرژی، رینگ داخلی این بورس روز یکشنبه (۲۳ دی‌ماه) شاهد عرضه کالاهای میعانات گازی پالایش گاز ایلام و خانگیران، حلال ۴۰۲ و پنتان پالایش نفت کرمانشاه، آیزوریسایکل، بلندینگ نفتا حلال ۴۱۰ و حلال ۴۰۴ پالایش نفت شیراز بود.

روز شنبه (۲۲ دی‌ماه) نیز کالاهای حلال ۴۰۴، نفتای سنگین تصفیه نشده، نفتای سبک پالایش نفت شیراز، آیزوفید، آیزوریسایکل، حلال ۴۰۲، حلال ۴۰۴ و ریفورمیت پالایش نفت تبریز، حلال ۴۰۲ و نفتای سبک پالایش نفت بندرعباس، هگزان، بوتان، پروپان و گاز مایع پتروشیمی بندر امام در رینگ داخلی بازار فیزیکی عرضه شدند. در این روز، بیش از ۲۰،۵۰۲ تن فرآورده هیدروکربوری به ارزش بیش از ۸۹۲ میلیارد و ۲۹۶ میلیون ریال در بازار فیزیکی بورس انرژی ایران معامله شد.

اخبار بین الملل

روند کاهش تولید نفت روسیه نامطلوب است

وزیر انرژی، صنایع و منابع معدنی عربستان اعلام کرد که روسیه با شتابی کمتر از حد مطلوب تولید نفت خود را کاهش می‌دهد. به گزارش شبکه خبری سی ان بی سی، خالد الفالح، روز یکشنبه (۲۳ دی‌ماه) اعلام کرد: با وجود شتاب کمتر از انتظار برخی کشورها، من درباره تحقق تعهد کاهش تولید نفت از سوی سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و متحدانش برای بازگرداندن توازن بازار نفت در سال ۲۰۱۹ میلادی، خوش‌بین هستم. وی گفت: ما (عربستان و دیگر کشورها) تاکنون این کار را به اندازه کافی انجام داده‌ایم. وزیر انرژی، صنایع و منابع معدنی عربستان افزود: روسیه کاهش تولید را آغاز کرده است، اما آهسته‌تر از چیزی که می‌پسندم؛ با این حال مطمئنم همانند سال ۲۰۱۷ آنها خودشان را می‌رسانند و همراهی مثبت در بازگشت توازن به بازار خواهند بود.

افزایش قیمت سبد نفتی اوپک در هفته گذشته

میانگین قیمت سبد نفتی سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) هفته گذشته به بیش از ۵۸ دلار رسید. به گزارش دبیرخانه اوپک، قیمت سبد نفتی اوپک هفته گذشته به ۵۸ دلار و چهار سنت برای هر بشکه رسید، در حالی که قیمت این شاخص در هفته پیش از آن ۵۳ دلار و ۴۰ سنت بود. قیمت سبد نفتی اوپک در روز جمعه (۲۱ دی ماه) ۶۰ دلار بود. سبد نفتی اوپک شامل انواع نفت خام تولیدی در ۱۴ کشور عضو این سازمان است

نگرانی دبیرکل اوپک درباره پیامدهای جنگ تجاری

دبیرکل اوپک درباره پیامدهای جنگ تجاری بر تقاضای نفت در چین و هند که از مصرف‌کنندگان مهم نفت هستند، ابراز نگرانی کرد.

به گزارش شبکه سی ان بی سی، محمد سانوسی بارکیندو، دبیرکل سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک)، درباره دورنمای دستیابی به توازن بازار نفت در سال ۲۰۱۹ میلادی ابراز خوش‌بینی کرد، اما گفت احتمال اختلال رشد اقتصادی در واردکنندگان عمده نفت در آسیا، نگران‌کننده است. وی گفت: ما درباره استمرار اختلاف‌های تجاری نگران هستیم.

دبیرکل اوپک افزود: هر اقدامی که بتواند بر تجارت تأثیر بگذارد یا آن را محدود کند، احتمال دارد بر رشد اقتصادی و همسو با آن، بر تقاضای انرژی تأثیر بگذارد. اکنون، خارج از آمریکا، چین و هند همچنان بهترین دورنما را برای تقاضای انرژی دارند.

با وجود نگرانی‌های یادشده، بارکیندو گفت: ما همچنان محتاطانه خوش‌بین هستیم که مسائل تجاری آمریکا و چین حل و فصل شود.

تحولات صنعت نفت در هفته‌ای که گذشت

سومین عرضه نفت‌خام سبک در بورس انرژی

مدیر امور بین‌الملل شرکت ملی نفت ایران اعلام کرد: در سومین نوبت، یک میلیون بشکه نفت خام سبک ایران در بورس انرژی عرضه خواهد شد.

به گزارش شرکت ملی نفت ایران، سعید خوشرو گفت: دوشنبه اول بهمن ۱۳۹۷ یک میلیون بشکه نفت خام سبک در حجم‌های ۳۵ هزار بشکه‌ای با قیمت پایه ۵۲,۴۲ دلار به ازای هر بشکه عرضه خواهد شد.وی با بیان اینکه علاوه بر امکان تسویه حساب با ارزهای بین‌المللی، امکان تسویه کامل با ارز ریال ایران با نرخ سنا از تفاوت‌های عرضه این دوره با دوره‌های قبل است، اظهار کرد: دوره تسویه حساب معاملات نیز از ۶۰ به ۹۰ روز افزایش یافته است.

خوشرو با بیان اینکه مجوزهای لازم از سران سه قوه برای عرضه ۳ میلیون بشکه نفت خام در بورس انرژی اخذ شده است، افزود: در این مرحله، یک میلیون بشکه نفت خام سبک ایران برای عرضه در نظر گرفته شده و به تناسب فروش، نسبت به حجم عرضه در دوره‌های بعدی تصمیم گیری و اقدام خواهد شد.بر اساس این گزارش، عرضه نفت خام در بورس انرژی ایران همسو با تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی مبنی بر ایجاد تنوع در روش‌های فروش نفت و استفاده از ظرفیت‌های بخش غیردولتی به‌منظور صادرات نفت‌خام در دستور کار قرار گرفت و پیش از این حدود یک میلیون بشکه نفت از طریق بورس عرضه شده است.

صنعت پتروشیمی نیازمند فناوری‌های نوین است

مدیرکنترل تولید شرکت ملی صنایع پتروشیمی گفت: صنعت پتروشیمی ایران در مسیر رشد و توسعه خود نیازمند استفاده از دانش روزآمد دنیا و بهره‌گیری از فناوری‌های نو و کاربردی است.

به گزارش شرکت ملی صنایع پتروشیمی، قدرت‌الله فرج‌پور با اشاره به اینکه استفاده از ظرفیت‌های علمی و پژوهشی کشور می‌تواند نیازهای داخلی را برای گریدهای مختلف پتروشیمی محقق کند گفت: چشم‌انداز استفاده از گریدهای جدید برای تولید محصولات مختلف پتروشیمی و برنامه‌های نویدبخش، تحولی مهم است، به‌طوری که بنا به نیاز بازار و قیمت بالای برخی محصولات که دارای ارزش افزوده بیشتری هستند، اقدام‌هایی درباره گریدهای جدید از سوی بعضی شرکت‌ها انجام شده و مقدمات گسترش این اقدام‌ها در آینده نیز در حال انجام است.وی افزود: از جمله این گریدها می‌توان به پلی‌اتیلن در پتروشیمی جم مانند MD۳۵۱۰ , LL۲۳۵F۷ ,MD۳۵۲۰, LL۲۳۵F۶, MD۳۵۵۰ اشاره کرد که بعضی از این گریدها تولید شده و بعضی نیز در برنامه آینده است.مدیرکنترل تولید شرکت ملی صنایع پتروشیمی تصریح کرد: پتروشیمی تبریز نیز همان‌گونه که در سال‌های پیشین گرید EPS-FR را برای نخستین بار در ایران تولید کرد، به‌تازگی ABS گرید Sheet به‌عنوان عایق بدنه یخچال و فریزر را تولید کرده یا در پتروشیمی شهید تندگویان نیز گرید بطری Fast Heat و گرید نساجی Home Bright تولید شده است.

فرج‌پور با بیان اینکه شرکت ملی صنایع پتروشیمی از توانمندی‌های شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی برای کسب دانش فنی و رصد کاتالیست‌های مورد نیاز صنعت پتروشیمی استفاده می‌کند، گفت: نیازهای جدید از سوی شرکت ملی صنایع پتروشیمی به شرکت پژوهش فناوری اعلام می‌شود و همسو با ماموریت‌های محوله، کارهای تحقیقاتی ازسوی آن شرکت شروع می‌شود. پس از اتمام کار پروژه و تجاری‌سازی آن، دانش فنی مذکور به شرکت‌های متقاضی یا هلدینگ‌ها برای فروش عرضه می‌شود.وی ادامه داد: به‌عنوان نمونه می‌توان به تولید دانش فنی PVM (پروپیلن از طریق متانول) و فروش آن به پتروشیمی سبزوار و همچنین مجوز احداث واحد ۵۰۰ هزار تنی که NPC آن را دریافت کرده است، اشاره کرد. یا دانش فنی کاتالیست HDPE گرید PE۱۰۰ که در پژوهش و فناوری تولید و قرارداد تجاری سازی آن با پتروشیمی شازند منعقد شده است.مدیرکنترل تولید شرکت ملی صنایع پتروشیمی اظهار کرد: کاتالیست هیدروژناسیون استیلن و برخی کاتالیست‌های دیگر با همکاری برخی مجتمع‌های پتروشیمی در حال طراحی و ساخت است که این تنها نمونه‌ای از دستاوردهای شرکت پژوهش و فناوری است.

انتصاب در شرکت ملی نفت ایران

مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران در حکمی، علی غرایاق زندی را به‌عنوان سرپرست مهندسی ساختار این شرکت منصوب کرد.

در حکم مسعود کرباسیان خطاب به غرایاق زندی آمده است: «با عنایت به تجربیات ارزشمند و توانمندی‌های جنابعالی، به‌موجب این حکم به‌عنوان سرپرست مهندسی ساختار شرکت ملی نفت ایران منصوب می‌شوید.

امید است در پرتو الطاف الهی شاهد به ثمر رسیدن تلاش‌ها و توفیقات جنابعالی و همکاران در انجام وظایف محوله همسو با تحقق اهداف عالیه صنعت نفت باشیم.»

معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی وزیر نفت:

«عدالت در پرداخت» در صنعت نفت معنادار می‌شود

معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی وزیر نفت، آخرین وضع ترمیم حقوق کارکنان قرارداد مدت موقت و همچنین بهداشت و درمان را تشریح کرد و گفت: تلاش‌مان این است تا در صنعت نفت «عدالت در پرداخت» معنادار شود. به گزارش شانا، فرزین مینو با اشاره به اینکه وزیر نفت در خصوص منابع انسانی دغدغه‌هایی جدی دارد که ما آن را به برنامه‌ای برای اجرا از سوی این معاونت تبدیل کرده‌ایم، تصریح کرد: این برنامه به تفکیک مخاطبان چهارگانه صنعت نفت یعنی نیروهای رسمی، قرارداد مدت معین، قرارداد مدت موقت و پیمانکار تدوین شده است. برخی مباحث با مخاطبان ارتباط مستقیم ندارد و بیشتر کارهای نظام‌سازی است که به تمام چهار گروه کارکنان این صنعت باز می‌گردد. وی با بیان اینکه مسائل مربوط به منابع انسانی به دلیل تاثیر مستقیم بر کارکنان، حساس است، افزود: سیاست‌گذاری منابع انسانی در صنعت نفت کاملا متمرکز در معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی و تحت نظر مستقیم وزیر نفت است و شرکت‌های اصلی، تابعه و بهره‌برداری مجری سیاست کلان هستند. معاون وزیر نفت به نقش رسانه‌ها در مباحث مربوط به منابع انسانی اشاره کرد و با تاکید بر اینکه در موضوعاتی که ماهیت سیاست‌گذاری دارند، دیدگاه‌های مدیران غیرمرتبط نباید از سوی رسانه‌ها منتشر شود، اظهار کرد: انتشار اخبار از منابع غیرموثق در صورتی که واقعیت نداشته باشد، سیگنال منفی به بدنه می‌دهد. در این صورت ما باید افزون بر انجام کار اصلی، تبعات توقعات سیگنال‌های منفی را نیز مدیریت کنیم.

مینو با تاکید بر اینکه درهای منابع انسانی وزارت نفت برای اطلاع‌رسانی باز است و رسانه‌ها اخبار این حوزه را از این معاونت پیگیری کنند، افزود: اطلاع‌رسانی دقیق سبب می‌شود جلوی انتشار اخباری که موضوعیت ندارد و صرفا جامعه صنعت نفت را نگران می‌کند، گرفته شود.

منابع انسانی دغدغه آقای وزیر

مینو ادامه داد: وقتی صحبت از ساماندهی می‌شود، یعنی چیزی که از تنظیم خارج شده، قرار است سامان یابد، اما باید به یاد داشت بی‌قانونی به ضرر یک عده و به نفع عده دیگر است. نمی‌توانیم بگوییم که بی‌قانونی به نفع عده‌ای کثیر و به ضرر عده‌ای قلیل است!

وی با بیان اینکه بسیاری از مسائل مربوط به منابع انسانی در صنعت نفت خواسته یا ناخواسته به واسطه گذر زمان یا تعدد دست‌درکاران با نابسامانی روبه‌رو است، تصریح کرد: البته در بسیاری از بخش‌ها، امکان ارتقای جدی وجود دارد و رفع این مشکلات، دغدغه جدی وزیر نفت است.

معاون وزیر نفت با اشاره به اینکه اجرای سیاست‌های وزیر نفت در حوزه منابع انسانی به عهده این معاونت است، تاکید کرد: در سال‌های اخیر، ترجمان درستی از سیاست‌های آقای زنگنه در حوزه منابع انسانی انجام نشده است که اگر انجام شده بود، چنین انعکاسی در ذهن کارکنان نفت ایجاد نمی‌شد.

مینو ادامه داد: تلاشم این است که سیاست‌های آقای زنگنه در حوزه منابع انسانی، اعم از بهبود معیشت قراردادهای مدت موقت، بهبود شرایط پیمانکاران، ایجاد انگیزه در کارکنان، حذف مکانیزم پرداخت‌های غیرعادلانه و ... به‌درستی اجرا شود. اگر در این زمینه‌ها مجموعه معاونت منابع انسانی موفق نباشد، نباید آن را به حساب سیاست راهبری مجموعه و آقای زنگنه گذاشت، بلکه باید آن را در مجموعه عملکرد این معاونت بررسی کرد.

تمرکز بر بند ۱۰ ابلاغیه وضع معیشتی کارکنان مدت موقت

معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی وزیر نفت با این توضیحات به بند ۱۰ ابلاغیه بهبود معیشت نیروهای قرارداد مدت موقت صنعت نفت اشاره کرد و گفت: بر اساس این بند، وضع حقوق نیروهای قرارداد مدت موقت که در گروه‌های شغلی اصلی تخصصی که به صورت مستقیم در عملیات تولید و بهره‌برداری چهار شرکت اصلی مشغول به کار هستند، باید در تناسبی منطقی با نیروهای رسمی باشد.

وی با تاکید بر اینکه هیچ شرکتی مبدع بند ۱۰ ابلاغی وزیر نفت در خصوص ضوابط ساماندهی وضع پرداخت حقوق و مزایا و بهبود معیشت نیروهای قرارداد مدت موقت صنعت نفت نبوده است، تاکید کرد: ایجاد بهبود وضع معیشتی کارکنان قرارداد مدت موقت، ایده شخص وزیر نفت است.مینو ادامه داد: وزیر نفت به منظور بهبود وضع معیشت کارکنان قرارداد مدت موقت، این دستورعمل ۱۱ بندی را ابلاغ کردند که در آن مجموعه‌ای از مزایا شامل پرداختی، رفاهی، بیمه‌ای و بحث‌های غیرنقدی در نظر گرفته شده است.

معاون وزیر نفت با بیان اینکه اجرای بند ۱۰ ابلاغیه بهبود وضع معیشت کارکنان قراردادی مدت موقت پیش از حضور من نیز در این معاونت با محوریت آقای زنگنه و پیگیری‌های آقای ختلان در دستور کار بوده است، تصریح کرد: برای اجرای این بند، ۶ تا ۷ سناریو بر اساس سیر تاریخی آن تدوین شده است که به فراخور برخی از آنها حذف و برخی هنوز در دستور کار قرار دارد.

وی با اشاره به اینکه ۷۰ درصد زمان خود را پس از در اختیارگرفتن پست معاونت منابع انسانی (از ۲۸ آذرماه) بر بند ۱۰ ابلاغیه وزیر نفت متمرکز کرده است، تاکید کرد: کارکنان مطمئن باشند که این موضوع در حال پیگیری است و فراموش نشده است.

ضرورت ترمیم حقوق مدت موقت‌ها

مینو با بیان اینکه تمام کارهای مرتبط با بند ۱۰ ابلاغیه بهبود معیشت نیروهای قرارداد مدت موقت صنعت نفت، سناریوهای مرتبط با پرداخت، دامنه شمول و پیش‌نویس آن نهایی شده است، افزود: تمام تلاشمان این است که این پیش‌نویس به‌زودی برای اجرا ابلاغ شود.معاون وزیر نفت، از اعلام کم و کیف این پیش‌نویس و میزان پرداخت امتناع و تاکید کرد: کارکنان مدت موقت آرامش کامل داشته باشند و بدانند این معاونت به طور جدی این موضوع را پیگیری می‌کند. مدیران کل این معاونت، مدیران منابع انسانی، شورای اداری و دستیار آقای وزیر وقت زیادی را برای این موضوع اختصاص داده‌اند.

وی افزود: به حداقل رساندن اختلاف پرداختی میان کارکنان قراردادی مدت موقت که در مشاغل مرتبط با نیروهای اصلی تخصصی شاغل در زنجیره واحدهای بهره‌برداری نفت (core business) هستند، هدف اصلی این بند از ابلاغیه خردادماه آقای وزیر است.مینو با یادآوری اینکه برخی مسائل از گذشته به ما ارث رسیده است که ما آن را قبول نداریم، تصریح کرد: پذیرفتیم عدالت حقوقی در بین کارکنان که همزمان کاری مشترک را انجام می‌دهند، وجود ندارد، بنابراین برای اصلاح آن گام برداشتیم.

اطلاع‌رسانی اشتباه ممنوع؛ بهداشت و درمان می‌ماند

معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی وزیر نفت در بخش دیگری از این گفت‌وگو به موضوع سازمان بهداشت و درمان پرداخت و با اشاره به اینکه وزیر نفت به هیچ وجه قصد تعطیلی یا محدود کردن این سازمان را ندارد، اظهار کرد: خواهشم از دوستان این است که اینگونه اطلاع‌رسانی نکنند که قرار است این سازمان بسته شود؛ این خیلی بی‌انصافی است، برنامه ما این نیست.

مینو با تاکید بر اخبار نادرست مبنی بر تعطیلی سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت افزود: اینگونه اطلاع‌رسانی نادرست تنها سبب بی‌انگیزه کردن همکاران فعال در مجموعه عظیم بهداشت و درمان صنعت نفت می‌شود. ایجاد سیگنال منفی، همکاران ما در این سازمان و کارکنان صنعت نفت را که هم‌اکنون از این سازمان خدمات می‌گیرند و جایگزین دیگری ندارند، در معرض ریسک قرار می‌دهد. وی با بیان اینکه نظر وزیر نفت این است که نوع نظام سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت شایسته کارکنان این صنعت نیست، تصریح کرد: نظام بیمه‌ای کنونی کارکنان صنعت نفت، نظام بیمه‌ای موثری نیست و دسترسی کارکنان به طیف وسیعی از ارائه‌دهندگان سرویس‌های خدماتی ایجاد نشده و اگر هم ایجاد شده با هزینه بالایی ایجاد شده است.مینو ادامه داد: می‌توانیم از مراکز زیادی سرویس خدماتی بگیریم، اما با چه هزینه‌ای؟! اینکه دست کنیم در جیب خودمان و سرویس بگیریم و درصد کمی از آن به ما بازپرداخت شود، خوب نیست.معاون وزیر نفت با اشاره به اینکه نظام بهداشت و درمان شامل ارائه‌دهنده خدمت، خرید خدمت و سیاست‌گذاری است، افزود: سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت به این سه مورد خوب عمل نکرده است و نباید وارد حوزه خرید خدمت و سیاست‌گذاری می‌شد. نتیجه مداخله این شده که کارکنان در حوزه دسترسی، هزینه و بعضی مواقع کیفیت حوزه بهداشت و درمان با مشکل روبه‌رو شوند، بنابراین موضوع بحث ما این است و موضوع مخفیانه و برخلاف واقعیت نیست.

ارتقای نظام بهداشت و درمان صنعت نفت

معاون وزیر نفت، ارتقای نظام بهداشت و درمان صنعت را هدف اصلی معاونت در این حوزه عنوان کرد و گفت: سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت باید به شأن و جایگاه قبلی خود بازگردد، زیرا این سازمان باید ارائه‌دهنده خدمات با کیفیت به کارکنان صنعت باشد. نباید خریدکننده خدمت و سیاست‌گذار حوزه بهداشت و درمان باشد؛ بنابراین اصلا قرار نیست که این سازمان را از ارائه خدمت جدا کنیم.مینو اظهار کرد: اگر سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت فعلی، خدمتی را امروز انجام می‌دهد که ماهیت خرید خدمت دارد، نباید انجام دهد، زیرا این سازمان ارائه‌دهنده خدمت است. وقتی یکی با یک دست بخواهد چهار تا هندوانه بلند کند، مسلما مشکل پیدا می‌شود.وی با بیان اینکه وظیفه ذاتی سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت، ارائه خدمات باکیفیت بهداشت و درمان است که باید در قالب این خدمات محدود باشد، اظهار کرد: سیاست‌گذاری و خرید خدمت از وظایف ذاتی این سازمان به حساب نمی‌آید، پس حذف آن تأثیری هم بر ارائه خدمات سازمان نخواهد داشت.معاون وزیر نفت با اشاره به اینکه کیفیت خدمات، دسترسی و هزینه خدمات بهداشتی و درمانی مورد تأکید وزیر نفت است، اظهار کرد: همکاران من و خانواده‌های ایشان اصلا نگران نباشند، زیرا قرار نیست تغییری در سازمان بهداشت و درمان صنعت نفت ایجاد شود.

با ظرفیت تولید ۷ هزار تن در روز

بزرگترین واحد تولید متانول جهان در آستانه راه اندازی

مشعل| با راه‌اندازی و افتتاح مجتمع پتروشیمی کاوه در ماه‌های آینده، ایران دارنده بزرگترین مجتمع پتروشیمی متانول جهان می‌شود؛ مجتمعی که ظرفیت روزانه ۷هزار تن و سالانه ۲.۵ میلیون تن متانول را دارا خواهد بود.

در بدو ورود به مجتمع پتروشیمی متانول کاوه که در زمینی به مساحت ۲۲۰ هکتار در سواحل غربی شهرستان دیر از شهرستان‌های استان بوشهر واقع شده، با تنها مجتمع صنعتی آن منطقه مواجه می‌شویم که همه در تکاپوی انجام اقدام‌های نهایی برای بهره‌برداری هستند. آنچه متفاوت از سایر مجتمع‌های پتروشیمی به نظر می‌آید، پکیج کامل از تولید تا صادرات در این واحد است که از سه فاز یوتیلیتی، متانول و اسکله برای بارگیری و صادرات تشکیل شده و به شکل انحصاری برای این مجتمع ساخته شده است.

لیسانس و مهندسی پایه این مجتمع از سوی شرکت کازاله سوییس و مهندسی تفصیلی آن از طریق شرکت پیدک انجام شده است. سرویس‌های جانبی مورد نیاز را هم شرکت پتروکاوه افق (شرکت مهندسی زیرمجموعه گروه صنعتی کاوه) طراحی و اجرا کرده است.

سابقه مجتمع متانول کاوه

کلنگ احداث این طرح سال ۸۳ زده شد و اگرچه بعد از آن زیرساخت‌های اجرای این پروژه انجام شد و چند سال نیز طول کشید؛ اما به دلیل اعمال تحریم‌ها تا سال ۹۳ امکان خرید تجهیزات اصلی واحد میسر نبود. با این حال پس از اجرای برجام، سرعت اجرای کار بالا رفت و راه اندازی بخش‌های مختلف واحد از سال ۹۶ شروع شد و هم اکنون نیز در آستانه راه اندازی قرار دارد.

چرا بزرگترین متانول جهان؟

شاید این سوال پیش بیاید که چرا این مجتمع، عنوان اولین متانول جهان را در اختیار دارد. وقتی این سوال را از فواد جابری، مدیرعامل مجتمع پتروشیمی کاوه می‌پرسیم، می‌گوید: تاکنون در دنیا، سابقه تولید روزانه هفت هزار تن متانول وجود نداشته و در واقع اولین وجه تمایز ما در میزان تولید است که این حجم از تولید نیازمند تجهیزات و ادوات خاص و ویژه‌ای نیاز است. از جمله آنکه ایران اکنون برای این حجم از تولید متانول در روز کمپرسور، کولینگ، ریفرمر، رآکتور و تجهیزاتی دارد که در دنیا منحصر به فرد است.

مدیرعامل مجتمع پتروشیمی کاوه:
احداث واحد متانول ۲ در این مجتمع با موافقت مسؤولان مربوطه در برنامه قرار خواهد گرفت

احمد احمدی، معاون مجتمع نیز با بیان اینکه در مجتمع پتروشیمی متانول کاوه سه مخزن اکسیژن مایع، آرگون و نیتروژن مایع، چهار آب شیرین کن، هفت بویلر، دو واحد نیروگاه بخار، یک واحد نیروگاه گازی، ایستگاه پمپاژ آب دریا با چهار پمپ به کارگرفته شده است، می‌گوید: از بزرگترین کمپرسور ASU جهان در این مجتمع استفاده می شود. سیستم کولینگ تاور آب دریا در پتروشیمی متانول کاوه نیز در ایران منحصر به فرد و دارای چهار سلول با عملکرد مجزاست و بزرگترین راکتور سنتز نیز با ۱۲۵۰ تن وزن خریداری شده، به طوری که برای نصب آن جرثقیلی در ایران وجود نداشت و ناگزیر به طراحی و ساخت آن شدیم.

به گفته او، یکی دیگر از ویژگی‌های مجتمع پتروشیمی کاوه، بهره‌مندی از بزرگترین واحد ریفرمر جهان است؛ واحدی که گازطبیعی را به گاز سنتز تبدیل می‌کند.

احمدی یادآور می‌شود: با توجه به ابعاد پروژه تعریف شده، به انجام اقدام‌های زیربنایی ویژه نیاز بود. به عنوان مثال در مجتمع متانول کاوه، آب شیرین کن و همچنین اسکله‌ای برای تدارکات و صادرات محصولات جامد و همچنین اسکله‌ای برای انتقال مایعات و متانول اجرا شده است.

جابری نیز با بیان اینکه اسکله این مجتمع به عنوان مرز شناخته و مجوز آن دریافت شده است، می‌گوید: یک اس پی ام داریم. سه کشتی ۵۰ هزار تنی در یک زمان می‌توانند پهلوگیری وبارگیری کنند.

حسن اسبو محله، مدیر بهره برداری مجتمع متانول کاوه نیز با بیان اینکه این مجتمع، بزرگترین و اولین مجتمع در دنیا با این میزان ظرفیت است، بنابراین تجهیزات آن هم منحصر به‌فرد است، توضیح می‌دهد: با توجه به اینکه این مجتمع به شکل منفرد در منطقه دیر واقع شده و از مجتمع‌های عسلویه جداست، واحدهای یوتیلیتی را نیز خودمان طراحی کردیم که جدا از واحد متانول، طراحی و ساخته شده و اکنون در سرویس قرار دارد.

او به میزان سهم خارجی‌ها در تامین تجهیزات و قطعات به کشورهای اروپایی و آسیایی اشاره می‌کند و یادآور می‌شود: کالا و تجهیزاتی که قابلیت ساخت و تامین آن در داخل کشور وجود داشت، از سازندگان داخلی تامین شد.

تا جایی که برای مسؤولان مجتمع متانول کاوه مقدور بود و استانداردها نیز تایید می‌کرد، سفارش ساخت تجهیزات به شرکت‌های ایرانی سپرده شد. به عنوان نمونه تاورهای تقطیر در ایران ساخته شد، استراکچر ریفورمر که در نوع خود بزرگترین در جهان است نیز از سوی سازندگان ایرانی ساخته شد. با این حال برخی مواد خاص که امکان تولیدشان در ایران وجود نداشت، از شرکت‌های مطرح اروپایی و آسیایی خریداری شد.

احمد احمدی، معاون مجتمع کاوه نیز می‌گوید: از آنجا که این مجتمع تحت لیسانس کازاله سوییس احداث شده، بنابراین تجهیزات مورد نیازمان را از وندورهای مورد تایید کازاله خریداری کردیم.

او به تحریم‌ها نیز اشاره می‌کند و می‌گوید: بعد از اجرای برجام و پیش از خروج آمریکا از برجام، خریدهای مورد نیازمان را انجام دادیم و حتی بیشتر از نیازمان خرید کردیم، ضمن این که گروه صنعتی کاوه بسیاری از تجهیزات مورد نیاز خود را نیز می‌سازد، بنابراین حتی با تشدید تحریم‌ها، انبارهای ما به اندازه کافی تجهیزات یدکی دارد و نگرانی نداریم.

اسبو محله نیز درباره میزان وابستگی به تخصص نیروهای خارجی معتقد است: از متخصصان زیادی در زمینه پتروشیمی و برای توسعه آن کمک گرفتیم. بنابراین برای راه‌اندازی، وابستگی به خارج نداریم. دریافت گواهینامه از آنها برای ما مهم بود که انجام شد؛ اما برای توسعه درتولید محصولات پایین دستی پتروشیمی،

حسن اسبو محله:

متانول کاوه، بزرگترین و اولین مجتمع در دنیا با این میزان ظرفیت است، بنابراین تجهیزات آن هم منحصر به‌فرد است، با توجه به اینکه این مجتمع به شکل منفرد در منطقه دیر واقع شده و از مجتمع‌های عسلویه جداست، واحدهای یوتیلیتی را نیز خودمان طراحی کردیم

نیازمند سرمایه گذاری بخش خصوصی و حضور شرکت‌های توانمند خارجی و حمایت دولت در این زمینه هستیم.

مدیرعامل مجتمع هم اشاره می‌کند: برای مراحل راه‌اندازی و پیش راه‌اندازی، گروه ۶۰ نفره از مجتمع پتروشیمی شیراز به اینجا آمد و مهندسان خارجی هم برای نظارت بر راه‌اندازی حاضر بودند. افزون بر آن نیروهایی را برای آموزش نصب به کشورهای اروپایی اعزام کردیم.

رحیم برزگر از جمله افرادی است که به دعوت شرکت متانول کاوه از سال ۸۹ برای طراحی واحد یوتیلیتی از شرکت پیدک به دیر آمده است. او درباره وجه تمایز مجتمع پتروشیمی متانول کاوه با سایر مجتمع‌ها می‌گوید: خیلی از اقدام‌ها از مرحله طراحی، ساخت تا نصب با توان داخلی انجام شده است. نکته دیگر آنکه در این مجتمع بیشتر نیروی کار از افراد بومی منطقه هستند.

چرا شهرستان دیر؟

مدیرعامل شرکت متانول کاوه درباره انتخاب دیر برای احداث این مجتمع توضیح می‌دهد: زمانی که برنامه احداث یک مجتمع پتروشیمی را داشتیم، به ما پیشنهاد شد در عسلویه این پروژه را نهایی کنیم. براساس نظر یک کارشناس و با توجه به عمق دریای دیر برای صادرات، این منطقه را انتخاب کردیم و در مرحله اول با ظرفیت ۵۰ درصدی تولید را آغاز می‌کنیم و سپس به ظرفیت کامل خواهیم رسید.

او ادامه می‌دهد: انتخاب شهرستان دیر به دلیل محرومیت منطقه مدنظر قرار گرفت و با نیت رشد و توسعه به اینجا آمدیم.

کدام بازار صادراتی؟

با این حال این سوال پیش می‌آید که آیا تقاضا برای میزان تولید هفت هزار تن متانول و همچنین بازاری برای آن وجود دارد؟ که جابری با بیان اینکه هدفگذاری ما برای احداث این مجتمع، صادرات محصول متانول بوده است، این اطمینان را می‌دهد که این محصول مشتریان زیادی دارد و می‌گوید: قطعا ما این اقدام را با برنامه‌ریزی مقاصد صادراتی انجام داده‌ایم.

بحث تحریم‌ها و محدودیت‌های آن که می‌شود، اشاره می‌کند: ما یک گروه صنعتی هستیم که تولیدات مختلفی داریم و از نظر تحریم نگرانی نداریم.

برنامه توسعه‌ای آینده

بزرگترین مجتمع تولید متانول جهان، تنها به این محصول بسنده نکرده و برنامه توسعه‌ای برای محصولات دیگر در پیش خواهد داشت. مدیرعامل متانول کاوه خبر می‌دهد که برنامه ریزی ما این است که پس از به تولید رسیدن این پروژه، برنامه توسعه‌ای را اجرایی کنیم و درصدد راه اندازی واحد اوره و آمونیاک هستیم.

او ادامه می‌دهد: سه مجوز متانول، اوره، آمونیاک و کربنات را داریم و با اداره صنایع و معادن در دیر به تفاهم رسیدیم که پس از این اقدام سراغ اوره و آمونیاک برویم.

جابری از برنامه‌ریزی برای احداث واحد متانول ۲ در این مجتمع خبر می دهد و می گوید: به دلیل آنکه یوتیلیتی ما پاسخگو خواهد بود، با موافقت مسؤولان مربوطه در برنامه قرار خواهد گرفت.

از محصول متانول چه می‌دانیم؟

متانول، مایعی شفاف و بی رنگ است که به طور گسترده در تولید انواع مختلف مواد شیمیایی همانند فرمالدیید، رزین‌ها، DMEMTBE، اسید استیک، حلال‌ها، الفین‌ها و ... استفاده می‌شود.

همچنین متانول را می‌توان به عنوان یک منبع انرژی پاک برای توربین‌ها، اتومبیل‌ها، سوخت بیل‌های الکتریکی و ... مورد توجه قرار داد. این امر ضمن سازگاری با محیط زیست، دارای ارزش حرارتی بالا و موثری خواهد بود.

فرایند تولید

طراحی واحدهای متانول به دو روش صورت می‌گیرد؛ یکی روش سنتی (Conventional) که از ریفرمینگ گاز طبیعی، گاز سنتز متانول تولید می‌شود و گاز سنتز پس از فشردن با کمپرسور در راکتور متانول، به متانول خام تبدیل می‌شود و در واحد تقطیر، متانول خالص تولید می‌شود. این روش در مجتمع‌های پتروشیمی شیراز، خارک و فن آوران به کار گرفته شده است.

روش دوم که برای ایجاد واحدهای بزرگ بیش از یک میلیون تن در سال طراحی می‌شود، بخش عمده ای از ریفرمینگ گاز سنتز در راکتوری به نام ATR (Auto Thermal Reactor) انجام می‌شود و برای اینکار به گاز اکسیژن نیاز است که به طور مستقیم همراه با گازهای خروجی ریفرمر اول به راکتور ATR تزریق و به دلیل حرارت بالا در ATR بخار آب نسبتاً زیادی تولید می‌شود که به خارج از واحد متانول می‌رود.

بنابراین رکن اساسی در این مجتمع، گاز طبیعی است که جابری می‌گوید از نظر تامین آن نگرانی نداریم و از خط سراسری تامین می‌شود.

تا سال ۶۹ کشور ما فاقد واحد تولید متانول بود و متانول مورد نیاز کشور با کشتی وارد می‌شد .

پس از انقلاب اسلامی و در طول دوران جنگ تحمیلی، طراحی یک واحد متانول، با ظرفیت ۸۴ هزار تن در سال در دستور کار شرکت ملی صنایع پتروشیمی قرار گرفت و محل آن نیز به دلیل استفاده از امکانات مجتمع پتروشیمی شیراز و نزدیک بودن به واحدهای مصرف کننده متانول، در مجاورت این مجتمع تعیین شد و بعد از طی مراحل مهندسی و نصب، از اردیبهشت۶۹ تولید خود را آغاز کرد.

احمد احمدی:

بزرگترین کمپرسور ASU جهان در این مجتمع به کار گرفته شده است. سیستم کولینگ تاور آب دریا در پتروشیمی متانول کاوه نیز در ایران منحصر به فرد و دارای چهار سلول با عملکرد مجزاست و بزرگترین راکتور سنتز نیز با ۱۲۵۰ تن وزن خریداری شده است

روایت «مشعل» از تاثیر ورود صنعت پتروشیمی به شهرستان دیر

ماهیگیرانی که مهندس شدند

مشعل| شهرستان دیر که تا همین اواخر، عنوان بزرگترین بندر صیادی کشور را در اختیار داشت، حالا بزرگترین مجتمع پتروشیمی متانول جهان را به خود می‌بیند. نقطه‌ای از جنوب ایران که تاکنون ردی از صنعت در آن نبوده و با ورود آن، سبک جدیدی از زندگی، کسب و کار، فرهنگ و اجتماعات جدید در آن در حال رقم خوردن است.نخستین رگه‌های تغییر در ورود صنعت پتروشیمی به شهرستان دیر با وعده به‌کارگیری حداکثری نیروهای بومی ایجاد شد؛ راهی که باعث شد بسیاری از صیادان با اندیشه آینده‌ای بهتر، عطای شغل دیرینه خانوادگی را به لقایش بسپارند و ردای صنعت را بر تن کنند. موضوعی که در بازدیدمان از مجتمع پتروشیمی کاوه در بخش‌های مختلف فنی تا خدمات به چشم می‌خورد. این است که نیروهای بومی جذب کار در این صنعت شده‌اند. بسیاری از آنان که تا دیروز صیاد بودند، حالا مهندس شده و برای افتتاح نخستین مجتمع صنعتی شهر لحظه‌شماری می‌کنند.

یکی از آنان با لهجه خاص خود می‌گوید: «هر روز صبح که می‌آییم، اول سراغ زمان افتتاح مجتمع را می‌گیریم. روزی که کارخانه تولید آزمایشی داشت، همه برای آن کف زدیم و حالا هم منتظر تولید و افتتاح نهایی هستیم.»

جمال خاکی، اپراتور اتاق کنترل، ۳۱ ساله اهل بندر دیر است و با تحصیلات لیسانس مهندسی از سال ۹۲ به مجتمع پتروشیمی متانول کاوه آمده است. او می‌گوید: «به خودمان می‌بالیم، در بندر دیر، بزرگترین متانول جهان ایجاد شده و در آن مشغول کار هستیم.»

خاکی با بیان اینکه شغل غالب بومیان بندر دیر، ماهیگیری و کشاورزی بوده است، یادآوری می‌کند که حالا تحصیلکرده شده‌اند و جوانان ما سال‌هاست که به تحصیلات عالیه گرایش پیدا کرده‌اند. این مهندس جوان بندر دیر درباره شرایط و روند استخدام در این مجتمع می‌گوید که در اشتغال و به‌کارگیری ما سختگیری و سنگ‌اندازی نداشتند و راه را جلوی من جوان باز گذاشتند؛ بیشتر بچه‌های بومی از پایه، این شغل را آغاز و تجربه کسب کردند و اکنون منتظر به تولید رسیدن هستند.از مطالبه او به عنوان یک شهروند دیر، برای این منطقه که می‌پرسم، می‌گوید: «شهر ما نیازمند امکانات رفاهی و آبادانی است.»

این مجتمع پتروشیمی به گفته مدیرعامل آن باعث اشتغال نزدیک به هزار نیروی کار (۹۶۴ نفر) شده و سهم ۵۸ درصدی را برای نیروهای بومی در نظر گرفته است. فواد جابری می‌گوید: «این درصد شامل جمعیتی بالغ بر ۵۰۰ نفر می‌شوند. زنان شاغل در این مجتمع نیز به حدود ۲۹ نفر می‌رسند.» او به ضرورت جذب نیروهای بومی اشاره می‌کند که وقتی به اینجا آمدم، به امام جمعه قول جذب نیروهای بومی را دادم و اولویت را هم بر همین اصل گذاشتم.

او میانگین سنی نیروهای کار را ۳۰ سال اعلام می‌کند و درباره روند استخدام آنان به «مشعل» می‌گوید: «مردم اینجا بیشتر ماهیگیر و بدون تجربه کار صنعتی بودند و با سیستم کارمندی هم سازگار نبودند. نیروهای بومی بدون تجربه را جذب کردیم و آموزش دادیم و افزون بر آن، برخی نیروهای بومی را برای آموزش به کارخانه‌های گروه کاوه در شهرها و همچنین مجتمع‌های پتروشیمی مبین، شیراز و.. اعزام کردیم. همچنین چند نفر را برای مقاطع لیسانس و فوق‌لیسانس بورسیه کردیم. بسیاری از نیروها دیپلمه بودند، اما حالا کارشناس هستند.» جابری، آموزش را از ارکان اصلی مجتمع می‌داند و می‌گوید: «این مساله همیشه در کارگاه‌های ما تداوم خواهد داشت.»

محسن شیرانی، ۳۲ ساله از دیگر نیروهای بومی شاغل در این مجتمع پتروشیمی است که می‌گوید: «قبل از آمدن به این مجتمع، دیپلمه و بیکار بودم و همان شغل ماهیگیری را دنبال می‌کردم. حالا با بورسیه متانول کاوه در حال تحصیل در رشته مهندسی صنایع هستم.» او درباره فعالیت خود در متانول کاوه توضیح می‌دهد: «از سال ۱۳۹۰ در مجتمع متانول کاوه استخدام شدم و در بخش‌های مختلف آن مشغول فعالیت بودم و حالا مهندس می‌شوم.»

شیرانی می‌گوید: «این اولین تجربه کاری من در بخش صنعت است. قبلا ماهیگیر و راننده وانت بودم و حالا مهندس می‌شوم. اینجا غواصی، جوشکاری و برقکاری هم یاد گرفتم. بیشتر از تعهدم کار می‌کنم و از کار راضی هستم. این مجتمع برای کسی که بخواهد زندگی ساده‌ای داشته باشد، بهترین است.»

علی آقا از نیروهای خدماتی بومی و در حال نظافت محوطه مجتمع متانول کاوه است. با او هم‌صحبت می‌شویم: ۴۹ سال سن دارد، می‌گوید: «شغل قبلی من کار در دریا بود و حالا در اینجا مشغول شده‌ام. ماهیگیری هم خوب بود؛ اما این مجتمع برای جوانان ما شغل ایجاد کرده است.» احمد باغبانی از ساکنان بندر دیر هم هفت سال است که در مجتمع متانول کاوه مشغول فعالیت شده است. یکی دیگر از صیادانی که حالا لباس آبی‌رنگ صنعت بر تن دارد، می‌گوید: «این کار را به ماهیگیری ترجیح می‌دهم و پسر ۱۹ ساله‌ام که در خدمت سربازی است هم دوست دارد بعد از پایان دوران خدمت، برای کار به اینجا بیاید.»

این مواردی از نیروی کار شاغل بومی در متانول کاوه است که حسن اسبو محله، مدیر بهره‌برداری مجتمع متانول کاوه می‌گوید: «با آنکه جذب نیروهای بدون تجربه یک ریسک بود؛ اما با هدف اولویت دادن به نیروهای بومی، جذب شرکت شدند و آموزش دیدند و اکنون به نفرات باتجربه‌ای تبدیل شده‌اند.»

رونق کسب و کار در دیر

با گشت و گذار در شهرستان دیر و گفت‌وگو با مردم می‌شود به نگاه تازه و متفاوت‌تری درباره ورود صنعت پتروشیمی به این نقطه از کشور رسید. از جمله مزایای ورود صنعت به این شهر بندری، رونق کسب و کار اصناف مختلف است. صاحب یکی از فروشگاه‌های دیر می‌گوید: «حداقل ۳۰ درصد درآمد او از خرید نیروهای شرکت متانول کاوه است و ۵۰ درصد خرید آشپزخانه را از ما انجام می‌دهند.»

جوان صاحب فروشگاه بزرگ هم می‌گوید: «جمعیت ۱۲۰۰ نفری مجتمع متانول باعث افزایش فروش ما شده است؛ چون خرید آنان از داخل شهرستان است.» او معتقد است که این موضوع برای همه اصناف رضایت‌بخش بوده و حتی از کنگان هم خرید نمی‌کنند. با این حال او می‌گوید: «درخواست مردم این است که تعداد شاغلان بومی در متانول کاوه بیشتر شود.»

در این میان برخی هم معتقدند که این واحد صنعتی برایشان هیچ تاثیر مثبتی نداشته است. از جمله یکی از زنان ساکن روستای دیر که می‌گوید هنوز نوبت به اشتغال جوانان بیکار ما نرسیده است.

یکی دیگر از زنان هم اشاره می‌کند که فقط برایمان مدرسه و درمانگاه ساختند؛ اما بچه‌های ما شغل هم می‌خواهند.

مدیرعامل مجتمع پتروشیمی کاوه معتقد است که پس از بهره‌برداری، نه تنها کاهش نیرو ندارد؛ بلکه با توجه به آغاز طرح‌های توسعه‌ای، تعداد نیروها افزایش خواهد یافت.

هزینه ۲۰ میلیاردی برای مسئولیت اجتماعی

ساخت ۱۸ کلاس درس، ۲ مدرسه بزرگ در ۲ روستا، درمانگاه، تامین ۳ مینی‌بوس برای سرویس مدارس از روستا به شهر، برنامه‌ریزی برای ساخت ورزشگاه سرپوشیده کارگری ۵ هزار نفری، ساخت جاده دوبانده ۶ و نیم کیلومتری از دیر تا امامزاده قاسم، کمک به ارگان‌های دولتی و غیردولتی و... بخشی از اقدام‌های متانول کاوه برای مردم شهرستان دیر در راستای عمل به وظیفه مسوولیت اجتماعی است که از سوی مدیرعامل این مجتمع اعلام می‌شود و می‌گوید: «در این زمینه بالغ بر ۲۰ میلیارد تومان هزینه شده است.»

نگران دریا هستیم

افزون بر طرح موارد بالا، دغدغه مشترک اهالی شهرستان دیر مسائل زیست محیطی است؛ از هوا و زمین تا دریا و آبزیان. می‌گویند ورود این صنعت ممکن است آب دریا را آلوده کند و آبزیان ما را از بین ببرد. مرد جوان، اهل دیر است و صحبت از پیشرفت این شهر با ورود صنایع جدید که می‌شود، با تعصب خاصی می‌گوید: «شغل اصلی ما از بین رفته است؛ مردم ما صیادند. ما نمی‌خواهیم عسلویه شویم، بهتر بود این مجتمع با فاصله از شهر و در یکی از روستاهایی که کم جمعیت است، احداث می‌شد.»

با این حال یکی از کارکنان بومی متانول کاوه در این باره می‌گوید: «مردم می‌گویند محصول متانول چه فایده‌ای برای ما دارد. در حالی که باید به فواید آن برای شهر توجه داشته باشند، نه خود محصول تولیدی.»

مسعود تنگستانی، معاون جوان سیاسی-اجتماعی فرماندار دیر در گفت‌وگو با «مشعل» با اشاره به برخورداری از ۹۵ کیلومتر مرز دریایی اشاره می‌کند که قرار گرفتن کنار ساحل یک مزیت است و مجتمع متانول کاوه هم حجم عظیم آب را می‌تواند شیرین‌سازی و در تابستان در تامین آب مردم هم کمک کند.

او با تاکید بر اینکه نمی‌خواهیم مثل عسلویه باشیم و باید یک وضعیت بینابینی وجود داشته باشد، موقعیت جغرافیایی دیر را یک مزیت می‌داند و اشاره می‌کند که نگاه ما به سمت سرمایه‌گذاری است. مجتمع متانول کاوه هنوز افتتاح نشده، مشتریان منتظر خرید محصول هستند. شرکتی با این عظمت، می‌تواند تاثیر زیادی داشته باشد.

وقتی نگرانی‌های مردم را با مدیران مجتمع پتروشیمی متانول کاوه در میان می‌گذاریم، به مردم این اطمینان را می‌دهند که با توجه به اخذ تاییدیه‌های سازمان محیط زیست، جای نگرانی در حوزه زیست محیطی وجود ندارد.

احمد احمدی، معاون مجتمع متانول کاوه در این زمینه به «مشعل» توضیح می‌دهد: «میزان آلایندگی مجتمع به شکل آنلاین از سوی محیط زیست چک می‌شود. ارگان‌های مسوول هر زمان بخواهند، می‌توانند نمونه‌برداری کنند. با قاطعیت به مردم دیر اعلام می‌کنم که ما هیچ آلودگی در زمین و هوا نخواهیم داشت. فلر در زمان راه‌اندازی بدون دود خواهد بود. وزش باد هم به سمت دریاست و مطلقا به دریا آسیبی نمی‌رساند.»

از نگاه او، فرهنگ‌سازی از کار فنی و صنعتی سخت‌تر و زمانبر است و مردم شهرستان دیر با توجه به اینکه سابقه‌ای از صنعت در این نقطه وجود نداشته است، با آن غریبه هستند و در این میان سازمان‌ها و ارگان‌های دولتی باید آنان را با فرایند تولید آشنا کنند.

او اعلام می‌کند که امروز متانول، پاک‌ترین سوخت دنیاست و درباره فرایند تولید مرتبط با دریا اشاره می‌کند: «ما آب دریا را می‌گیریم، بخار تولید می‌کنیم و بخار را به آب دریا می‌زنیم و نمک را جدا می‌کنیم. آب، پساب و نمک بیشتر وارد دریا می‌شود. براساس استاندارد محیط زیست، این میزان نمک مشکلی ندارد.

در پایان سفر هستیم و مدیرعامل کاوه این خبر خوش را به کارکنان می‌دهد که برای نگهداری آنها بعد از راه‌اندازی، حقوق‌شان افزایش خواهد یافت. معاون سیاسی-اجتماعی فرمانداری شهرستان دیر هم می‌گوید که انتظار روزهای خوبی را داریم، این قابلیت وجود دارد که در ۱۰ سال آینده شاهد حضور شرکت‌های بیشتری باشیم.

حالا شهرستان دیر بعد از بزرگترین مجتمع متانول کاوه، میزبان شرکت‌ها و صنایع جدیدتری هم خواهد بود و آنگونه که تنگستانی خبر می‌دهد، شرکت سیراف انرژی هم برای سرمایه‌گذاری به این منطقه آمده و پیشرفت ۳۵ درصدی دارد. افزون بر آن پتروشیمی فاتح کیمیا هم قرار است سرمایه‌گذاری جدیدی در این منطقه داشته باشد.

> قبل از آمدن به این مجتمع، دیپلمه و بیکار بودم و همان شغل ماهیگیری را دنبال می‌کردم. حالا با بورسیه متانول کاوه در حال تحصیل در رشته مهندسی صنایع هستم

گاز
انقلابی ترین صنعت ایران

مشعل| صنعت گاز ایران، با توجه به فعالیت‌های گسترده‌ای که همسو با گازرسانی به مناطق سخت گذر، بومی سازی و تامین انرژی مورد نیاز بخش‌های مختلف انجام داده، انقلابی ترین صنعت پس از پیروزی انقلاب اسلامی به‌شمار می آید. نشست خبری حسن منتظر تربتی، مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران، روز شنبه (۲۲ دی ماه) به مناسبت چهلمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی با خبرنگاران برگزار شد. معاون وزیر نفت، در ابتدای این نشست، از خدمات مدیران پیشین شرکت ملی گاز ایران و همکاران این شرکت در نقاط دورافتاده کشور برای توسعه این صنعت و گازرسانی به بخش‌های مختلف، همچنین از خبرنگاران برای اطلاع‌رسانی درباره مصرف بهینه و ایمن گاز قدردانی کرد. در ادامه، گزیده‌ای از مهم‌ترین محورهای این نشست را که با هدف تشریح فعالیت‌های شرکت ملی گاز ایران در طول چهل سال گذشته برگزار شد، می خوانید.

تولید و فرآورش گاز در ایران تا سال ۱۳۶۸ شمسی، روزانه تنها ۳۵ میلیون مترمکعب بود در حالی که اکنون به بیش از ۸۰۰ میلیون متر مکعب در روز رسیده است. شناسایی مخازن گازی از سال ۶۸ به بعد آغاز شد و طبق آمار ارائه شده در خصوص ذخایر گاهی ایران و گاهی روسیه، به‌عنوان نخستین کشورهای دارنده گاز در جهان شناخته شده‌اند.

صنعت گاز، بومی‌ترین صنعت است چراکه قبل از انقلاب، همه تجهیزات مرتبط با گاز از خارج کشور تامین می‌شد، اما هم اکنون بیش از ۹۰ درصد اقلام مورد نیاز صنعت گاز را سازندگان داخلی تولید می کنند که همکاری تنگاتنگی با آنان داریم.

با توجه به ۴۰ سالگی انقلاب اسلامی ایران، پیشرفت‌های چشمگیری در صنعت گاز از جمله توسعه گازرسانی به شهرها و روستاها و گاز دارشدن بخش عمده‌ای از نیروگاه‌های کشور حاصل شده؛ به طوری که روند توسعه این صنعت، متمایز از بقیه صنایع کشور دیده می‌شود.

واحد سازنده ماده بودار کننده گاز در آینده نزدیک با حضور رییس جمهوری افتتاح می‌شود. دانش فنی و تجهیزات ساخت این ماده بودارکننده تا پیش از این تنها در اختیار کشورهای روسیه و فرانسه بود، اما خوشبختانه با کوشش فرزندان این مرز و بوم، موفق به تولید این ماده شدیم و این مهم به برکت انقلاب اسلامی محقق شده است. هم اکنون ایران توانایی تولید سالانه بیش از ۸۰۰ تن مواد بودار کننده گاز (مرکاپتان) را دارد که افزون بر تأمین نیازهای داخل، امکان صادرات آن نیز وجود دارد و این یکی از بهترین خبرهایی است که در آستانه ۴۰ سالگی انقلاب می‌توانیم به مردم بدهیم.

بخش عمده مصرف سوخت نیروگاه‌ها در سال‌های گذشته مربوط به سوخت‌های مایع گازوییل و مازوت بود، اما با افزایش تحویل گاز به آنها در مصرف سوخت‌های مایع، صرفه‌جویی شده است. پیش‌بینی می‌شود مجموع تحویل گاز به نیروگاه‌ها تا پایان سال ۹۷، به بیش از ۷۰ میلیارد مترمکعب افزایش یابد.

در سال ۹۶، حدود ۳۷ درصد گاز در بخش نیروگاهی، ۲۵ درصد در بخش خانگی، ۴ درصد برای مصارف سی ان جی، ۳۰ درصد در صنایع عمده و چهار درصد از سوی بخش عمومی مصرف شده که با اختصاص گاز به وسایل نقلیه توانسته‌ایم حدود ۲۰ تا ۲۲ میلیون لیتر در مصرف بنزین نیز صرفه‌جویی کنیم.

هم اکنون ۹۷ درصد جمعیت شهری و ۸۱ درصد جمعیت روستایی از نعمت گاز برخوردارند و در مجموع این میزان به ۹۴ درصد جمعیت کل کشور رسیده است.

در گذشته دریافت گاز از ترکمنستان برای تامین گاز مناطق شمالی کشور بسیار اهمیت داشت، اما با توسعه شبکه گازرسانی اکنون به گاز این کشور وابستگی نداریم و قادر هستیم گاز را از ترکمنستان گرفته و به کشورهای هدف تحویل دهیم.

تا پیش از به ثمر رسیدن انقلاب شکوهمند اسلامی تنها چند شهر و روستا از نعمت گاز برخوردار بودند، اما پس از انقلاب، گازرسانی روندی پر شتاب و گسترده گرفت؛ به گونه‌ای که هم اکنون یک هزار و ۱۳۹ شهر و ۲۷ هزار و ۱۹۷ روستا از نعمت گاز برخوردارند.

گاز در تمام دنیا به‌عنوان کالایی پیشرو در صنعت در نظر گرفته می‌شود، زیرا باعث توسعه صنعتی می‌شود، برای مکران نیز همین اتفاق افتاد.

از سال ۹۴ تا کنون یک هزار و ۲۳۴ میلیارد تومان از محل دریافت عوارض از سوی شرکت ملی گاز ایران برای نوسازی تجهیزات گرمایشی مدارس به آموزش و پرورش پرداخت شده است.

فرصت‌های زیادی برای صادرات گاز ایران به اروپا از مسیر عراق، سوریه و ترکیه و سایر کشورها وجود دارد، هرچند مساله مهم ما یافتن بازارهای هدف در اروپاست.

در سال‌های گذشته با افت فشار گاز در ماه‌های سرد سال روبه‌رو بودیم، اما با توجه به افزایش تولید، اکنون چنین نگرانی‌هایی وجود ندارد.

در داخل شهر زاهدان باید یک هزار و ۳۵۰ کیلومتر شبکه گاز احداث کنیم که تاکنون ۴۷۳ کیلومتر آن اجرا و گاز تزریق شده است و ۴۰۰ کیلومتر دیگر هم در دست اجراست. دو قرارداد ۲۵۰ کیلومتری در مرحله مناقصه قرار دارد که با اجرای این پروژه، همه شهر زاهدان زیر پوشش شبکه گاز قرار می گیرد و روند احداث و بهره مندی عموم مردم این شهر شتاب بیشتری خواهد گرفت.

در بخش گازرسانی، ایجاد همه شرایط تنها در اختیار ما نیست. اگر با سرعت نسبت به توسعه شبکه گازرسانی داخل شهر زاهدان اقدام می‌شد، مشکلاتی مانند ترافیک پیش می‌آمد، اما در جلسه مشترک با استاندار سیستان و بلوچستان قرار شد که تمهیدات لازم برای توسعه سریع‌تر شبکه گازرسانی شهر زاهدان اتخاذ شود.

توسعه روابط با ترکمنستان و گسترش همکاری‌های گازی با این کشور و همه کشورهای همسایه برای ما مهم است. سوآپ گاز از سوی بخش خصوصی انجام می‌شود و مذاکرات برای امضای قراردادهای جدید سوآپ نیز در حال انجام است. شرکت ملی گاز ایران توان دریافت و سوآپ روزانه ۳۵ تا ۴۰ میلیون مترمکعب گاز از ترکمنستان را دارد.

ایران امن‌ترین و به‌صرفه‌ترین مسیر برای صادرات گاز است. در موضوعات صادراتی همیشه دو وجه وجود دارد؛ یکی بازار مصرف و دیگری توان تولید در کشور؛ ما اکنون در نقطه‌ای ایستاده‌ایم که این اطمینان خاطر برای اروپایی‌ها ایجاد شده که ایران قادر به صادرات گاز به اروپا و تامین گاز آنهاست.

روزانه بیش از ۸۰۰ میلیون مترمکعب گاز در کشور تولید می‌شود که از نظر حرارتی معادل روزانه ۵ میلیون بشکه نفت خام است. رشد سالانه مصرف گاز ۶ درصد است و نیازهای داخلی به طور کامل برطرف شده و گاز مازاد بر مصرف خانگی برای صادرات و یا تحویل به صنایع مختلف اختصاص می‌یابد.

ایران زیرساخت‌های لازم را برای صادرات گاز به کشورهای همسایه دارد. صادرات به عراق از دو مسیر بغداد و بصره انجام می‌شود که با توجه به شرایط کشور عراق در فصل تابستان حجم صادرات به این کشور افزایش می‌یابد. دریافت مطالبات از این کشور نیز هم اکنون در قالب یورو دریافت می‌شود.

گزارش «مشعل» از راه‌اندازی فاز سوم
بزرگترین پالایشگاه میعانات گازی جهان

همای خودکفایی بر بام ستاره نشست

سمیه راهپیما | این بار قرعه به نام ستاره خلیج فارس افتاد تا برگ زرین دیگری به کارنامه صنعت پالایش نفت کشور افزوده شود و در تولید بنزین به خودکفایی برسیم. به طور قطع با بهره مندی از این دستاورد کاهش آلایندگی محیط زیستی در کلانشهرها را شاهد خواهیم بود؛ البته نباید از این نکته غافل ماند که این شرکت در کنار خودکفایی، اشتغال پایدار در استان هرمزگان را نیز به ارمغان آورده است، به گونه‌ای که از زمان اجرای طرح، هشت تا ۱۳ هزار نفر به طور مستقیم مشغول به کار شده‌اند و در زمان بهره‌برداری نیز سه هزار نفر به طور مستقیم کار در این پالایشگاه را شروع کرده‌اند.با توجه به مطالب یادشده می‌توان گفت که همای خودکفایی در تولید بنزین مرغوب بر بام ستاره خلیج فارس نشسته است و توانسته در این زمینه پیشرو باشد. به منظور بهره‌برداری از فاز سوم ستاره خلیج فارس (شرکت نفت ستاره خلیج‌فارس) در آستانه ۴۰ سالگی پیروزی انقلاب اسلامی، شرکت پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران نشست خبری با علیرضا صادق آبادی، مدیر عامل این شرکت در پالایشگاه ستاره خلیج فارس برگزار کرده است که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید:

هفته گذشته (۱۹ دی ماه ۱۳۹۷) خبرنگاران حوزه انرژی، شاهد راه اندازی فاز سوم پالایشگاه ستاره خلیج فارس بودند که مشعل های خودباوری در تولید بنزین با کیفیت روشن شد؛ گامی که ارتقای جایگاه صنعت نفت در کشور را به همراه داشت. علیرضا صادق آبادی، مدیر عامل شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران در نشست خبری راه اندازی فاز سوم پالایشگاه ستاره خلیج فارس و گزارش عملکرد ۴۰ سالگی انقلاب اسلامی در صنعت پالایش و پخش که در سالن اجتماعات شرکت ستاره خلیج فارس برگزار شد، از تولید روزانه ۴۵ میلیون لیتر بنزین با کیفیت در پالایشگاه ستاره خلیج فارس با راه‌اندازی فاز سوم آن خبر داد.

به گفته او «میانگین تولید روزانه بنزین کشور در سال گذشته، ۶۷.۳ میلیون لیتر بود که این رقم تا ۱۸ دی امسال بدون احتساب فاز سوم پالایشگاه ستاره خلیج فارس، به روزانه ۸۸ میلیون لیتر رسید. هم اکنون ظرفیت تولید روزانه بنزین کشور به ۹۷ میلیون لیتر رسیده و در هر فاز پالایشگاه ستاره خلیج فارس، روزانه ۱۲ میلیون لیتر بنزین یورو ۴ یا روزانه ۱۵ میلیون لیتر بنزین معمولی تولید می‌شود.» صادق آبادی با بیان اینکه مجموع میانگین تولید نفت گاز کشور در سال ۱۳۹۶، روزانه ۹۴ میلیون لیتر است و امسال ۲۱ میلیون لیتر نفت گاز یورو ۴ به این میزان افزوده شده است، ادامه می‌دهد: «مجموع نفت گاز یورو ۴ هم اکنون ۴۰ میلیون لیتر است که با افزوده شدن ۱۲ میلیون لیتر از فاز ۳ پالایشگاه ستاره خلیج فارس تا پایان سال این میزان به ۵۲ میلیون لیتر خواهد رسید.»

مدیر عامل شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران می‌گوید: «چنانچه تولید بنزین کشور را روی عدد ۱۱۰ میلیون لیتر در روز حفظ کنیم و مصرف کشور نیز با همین شدت ادامه یابد، بر اساس پیش‌بینی‌ها تفاوت تولید و مصرف کشور تا سال ۱۴۱۲ به روزانه ۱۹۰ میلیون لیتر می‌رسد، بنابراین نیازمند مهار جدی مصرف سوخت در کشور هستیم.» او با اشاره به اینکه ظرفیت کنونی پالایش نفت خام کشور یک میلیون و ۷۵۰ هزار بشکه در روز است، ادامه می‌دهد: «با احتساب دو فاز ۲۴۰ هزار بشکه‌ای پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس و ۳۰ هزار بشکه میعانات گازی در دیگر پالایشگاه‌ها، این رقم در مجموع دو میلیون و ۱۰۰ هزار بشکه خواهد بود.» صادق آبادی می‌افزاید: ۹۹ درصد بودجه سال ۹۷ شرکت صرف پالایش روزانه دو میلیون و ۱۰۰ هزار بشکه نفت خام در پالایشگاه‌های کشور می‌شود.» مدیر عامل شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران با بیان اینکه فاز چهارم پالایشگاه ستاره خلیج فارس، مشابه فاز سوم خواهد بود و ۱۲۰ هزار بشکه به ظرفیت این پالایشگاه می‌افزاید، می‌گوید: «بیشترین حجم تجهیزات و خریدهای این فاز از داخل کشور خواهد بود.» او ادامه می‌دهد: «تمرکز و اولویت شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی در سال آینده، استفاده از ظرفیت مازاد فراورده‌های نفتی تولیدی در بخش صادرات و عرضه در بورس انرژی خواهد بود، ضمن آنکه افزایش سهم گاز طبیعی فشرده (سی‌ان‌جی) در سبد سوخت کشور با تولید خودروهای با ظرفیت مصرف بالای گاز طبیعی ممکن خواهد شد.» صادق آبادی می‌گوید: «در کجای دنیا با ۲۰ میلیون خودرو، روزانه ۸۷ میلیون لیتر بنزین مصرف می‌شود. با مدیریت صحیح مصرف سوخت در کشور می‌توانیم از این ظرفیت مازاد برای افزایش صادرات استفاده کنیم. هم اکنون ۱۷ میلیون خودرو و پنج میلیون موتورسیکلت در کشور در حال تردد هستند که این میزان مصرف بنزین در دنیا بی نظیر است.» مدیر عامل شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران ادامه می‌دهد: «خودروسازان بزرگ دنیا اگر خودرویی تولید کنند که در پیمایش هر ۱۰۰ کیلومتر بیش از پنج لیتر بنزین مصرف کنند، نمی‌توانند آن خودرو را بفروشند و حتی با استفاده از ظرفیت‌های جدید متنوع سازی سوخت، امروز شاهد تولید خودروهایی با مصرف دو لیتر بنزین در هر ۱۰۰ کیلومتر پیمایش هستیم.»

تولید کاتالیست با بیش از ۱۰ سازنده ایرانی

صادق آبادی در ادامه به پرسش‌های خبرنگاران پاسخ می‌دهد و می‌گوید: «فرصت‌های قابل توجهی برای سرمایه‌گذاری در صنعت پالایش کشور وجود دارد که بخشی از منابع آن می‌تواند از سرمایه‌گذاری خارجی یا از طریق فاینانس خارجی و منابع صندوق توسعه ملی تامین شود.» او در پاسخ به آمارهای متناقض قاچاق سوخت در کشور ادامه می‌دهد: «قاچاق سوخت، پدیده‌ای است که مبارزه با آن کار یک سازمان نیست و هم اکنون هم کارگروه مقابله با قاچاق سوخت در کشور، متشکل از سازمان‌های مختلفی است. در خصوص احکام قاچاق اعداد و ارقام متفاوتی اعلام می‌شود؛ اما نمی‌توان گفت که به طور دقیق چه مقدار سوخت قاچاق می‌شود. زمانی می‌توان مقدار چیزی را اندازه گرفت که آن چیز تحت کنترل باشد که اگر این گونه بود، می‌توانستیم جلوی رخداد آن را بگیریم.» صادق آبادی می‌افزاید: «اگر فرض کنیم ۲۰ میلیون لیتر در روز قاچاق سوخت داریم، این به معنای فعالیت مستمر و تردد یک ناوگان متشکل از پنج هزار نفتکش است که بدون شک، چنین فرایندی امکان عملیاتی شدن ندارد.» معاون وزیر نفت با تاکید بر اینکه بیش از ۱۰ شرکت داخلی برای صنعت پالایش، کاتالیست تولید می‌کنند، گفت: صنعت پالایش، بهترین محل برای جذب سرمایه‌های کوچک و مردمی است.

توقف واردات بنزین از مهر ماه

صادق آبادی در پاسخ به سوالی مبنی بر تاثیر بهره‌برداری از پالایشگاه ستاره خلیج فارس در جلوگیری از واردات بنزین می‌گوید: «اگر این پالایشگاه احداث نمی‌شد، در آبان سال ۱۳۹۶ به وارداتی حدود ۶۳ میلیون لیتر در روز نیاز داشتیم، در حالی که با بهره‌برداری از این پالایشگاه، از مهرماه امسال واردات بنزین در کشور متوقف شد و هم اکنون به دنبال صادرات بنزین هستیم، به طوری که در ماه آینده با کشف قیمت در این زمینه اقدام می‌کنیم تا خریداران بتوانند نسبت به خرید بنزین از ایران تصمیم گیری کنند و مقدمات صادرات بنزین کشور فراهم شود.» مدیر عامل شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران در ادامه می‌گوید: «فرصت‌های قابل توجهی برای سرمایه گذاری در صنعت پالایش کشور وجود دارد که بخشی از منابع آن می‌تواند از سرمایه‌گذاری خارجی یا از طریق فاینانس خارجی و منابع صندوق توسعه ملی تامین شود.»

راه اندازی صدها مگا پروژه با سازندگان داخلی

او در حاشیه بازدید از واحد سوم پالایشگاه ستاره خلیج فارس، در گفت‌وگو با خبرنگار «مشعل»، به خودکفایی و حمایت از ساخت داخل اشاره می‌کند و می‌گوید: «وقتی بازار وجود داشته باشد، سازنده‌ها به این بازار پاسخ می‌دهند و در ستاره خلیج فارس نزدیک به ۷۰ درصد سهم کالا و خدمات به سازندگان ایرانی اختصاص دارد.» صادق آبادی ادامه می‌دهد: «صدها مگا پروژه، راه‌اندازی کرده‌ایم و ظرفیت قابل توجهی در توان تولید سازندگان کشور ایجاد شده است. این ظرفیت هم فرصتی برای خدمت به کشور و هم صادرات و خدمات است.»

ساخت چهار هزار و ۵۰۰ قلم کالا در بندر عباس

بعد از نشست خبری، خبرنگاران بازدیدی از فاز سوم پالایشگاه ستاره خلیج فارس داشتند و در این میان فرصت شد تا با مدیران عامل پالایشگاه‌هایی که حضور داشتند، به گفت‌وگو بپردازیم. یکی از آنها هاشم نامور، مدیر عامل شرکت پالایش نفت بندر عباس است که در زمینه خودکفایی به خبرنگار «مشعل» می‌گوید: «یکی از سیاست‌های اصلی ما حمایت از ساخت داخل است تا از این طریق بتوانیم تکنولوژی را به داخل کشور انتقال دهیم و اشتغالزایی ایجاد کنیم. تولید مستمر داشته باشیم و مانع از انتقال ارز به خارج از کشور شویم.» او ادامه می‌دهد: «در چند سال اخیر، بیش از چهار هزار و ۵۰۰ قلم از کالاهای‌مان را برای نخستین بار ساخت داخل کرده ایم که صرفه جویی بالغ بر ۵۰۰ میلیارد ریال را در پی داشته است.» نامور با اشاره به جذب نیروهای بومی می‌گوید: «بیش از ۸۰ درصد نیروهای ما بومی هستند و در جذب نیروهای اخیر نیز این نکته را مد نظر داریم؛ زیرا ماندگاری نیروهای بومی بیشتر است.» او در زمینه اقدام‌های محیط زیست می‌گوید: « کیفیت سوخت‌های تولیدی را به استاندارد رسانده‌ایم، نزدیک به ۳۰۰ هکتار فضای سبز در کنار پالایشگاه ایجاد کرده‌ایم، کیفیت فراورده‌ها را ارتقا داده، میزان سوخت کوره‌ها را نیز در حد بهینه قرار داده ایم و انرژی مصرفی در پالایشگاه را نیز به سطح استاندارد رسانده‌ایم.»

جذب بیش از ۱۰۰ نفر طی یک سال گذشته در شازند

علیرضا امین، مدیر عامل شرکت پالایش نفت شازند اراک می‌گوید: «بسیاری از تجهیزات پالایشگاه مانند قطعات شیرهای کنترل، تعمیرات انواع توربین‌های گازی و... از سوی شرکت‌های داخلی انجام می‌شود و بیش از ۲۰ قطعه تا کنون ساخته شده است.» به گفته او «بیشتر جذب نیروهای ما با هماهنگی ارگان‌های محلی شهرستان شازند صورت می‌گیرد و از سال گذشته تا کنون نزدیک به ۱۰۰ نفر نیروی پیمانکاری و عملیاتی جذب شده‌اند.»

جذب ۹۰ نفر از نخبگان در پالایشگاه تبریز

به گفته مدیر عامل شرکت پالایش نفت تبریز «این پالایشگاه از زمان دفاع مقدس تا کنون، جهاد خود کفایی را شروع کرده و می‌توان گفت ۹۰ درصد کالاهای مورد نیاز خود را با بهره‌مندی از امکانات داخل پالایشگاه و سازندگان و تامین کنندگان منطقه ای و کشوری بومی سازی کرده و تنها ۱۰ درصد وارد کننده قطعات هستیم.» غلامرضا باقری دیزج می‌گوید: « ۹۰ نفر از نخبگان کشوری را جذب کرده ایم و دو ماه است که کار آموزی خود را شروع کرده‌اند و در واحدهای مختلف مشغول به کار هستند.» او ادامه می‌دهد: «شهرهای همجوار، شمال غرب و شمال شرق کشور را بومی منطقه تبریز می‌دانیم و ۹۳ درصد از کارکنان پالایشگاه بومی هستند.»

حفر چاه‌های جدید برای جلوگیری از ورود مواد نفتی

لطف اله هنگی، مدیر عامل شرکت پالایش نفت تهران نیز می‌گوید: «ما اکنون به سمت حمایت از صنایع داخلی رفته‌ایم و ۸۰ تا ۹۰ درصد کاتالیست‌ها و قطعات یدکی تجهیزات خود را از داخل تامین می‌کنیم تا از تولید کنندگان داخلی حمایت کنیم.» او با اشاره به اقدام‌های زیست محیطی ادامه می‌دهد: «اکنون مشاورانی از دانشگاه شهید بهشتی داریم که حرکت مواد نفتی در آب‌های زیر زمینی را رصد و منشأ آن را بررسی می‌کنند و به نتایج مثبتی هم رسیده‌اند. این مواد نفتی تحت کنترل هستند و با حفر چاه‌های جدید مشخص شد که زیاد حرکت نکرده‌اند. در حال حاضر این مواد را به صورت روزانه برداشت می‌کنیم تا آنها را از زیر زمین به روی زمین بیاوریم.»

ساخت تجهیزات مورد نیاز

سید علی اکبر میرقادری، مدیر عامل شرکت پالایش نفت آبادان می‌گوید: «پالایشگاه آبادان قدیمی ترین پالایشگاه در سطح کشور است و قدیمی ترین تجهیزات را می‌توان در آنجا دید. تمام نیروهای متخصص و کارکنان فنی در بخش تولید در کارگاه‌ها فعالیت می‌کنند و اکنون توانسته ایم در بخش کارگاهی بیشتر قطعات مورد نیاز پالایشگاه مانند پره توربین‌ها، پروانه‌ها، تلمبه‌ها، قطعات داخلی کمپرسورها و انواع قطعاتی را که در سایر نقاط صنعتی کشور به دلیل نبود تجهیزات کافی یا نیروی متخصص کار آمد و با تجربه وجود ندارند، در این پالایشگاه بسازیم.» او درباره به کارگیری نیروهای بومی نیز می‌گوید: «بیش از ۸۰ درصد نیروهای پالایشگاه آبادان، بومی هستند.»

ستاره خلیج فارس به همه ایران تعلق دارد

محمد علی دادور، مدیر عامل پالایشگاه ستاره خلیج فارس نیز می‌گوید: «سعی کرده‌ایم بیشتر تجهیزات این پالایشگاه را ساخت داخل کنیم. اکنون بر خی مبدل‌هایی را که خارجی ساز بود و در داخل تعمیر نمی‌شد، در کشور تعمیر می‌کنیم و تلاش کرده‌ایم، این میزان (۷۰ درصد) را به ۸۰ تا ۸۵ درصد داخلی سازی برسانیم. » او ادامه می‌دهد: « امکان ۱۰۰ درصد کردن تجهیزات ساخت داخل وجود دارد و اگر همت کنیم، می‌توانیم به این امر دست یابیم. » دادور با اشاره به نیروهای بومی می‌گوید: «با استانداری و نمایندگان مجلس صحبت کرده ایم تا بتوانیم ۵۰ تا ۵۵ درصد از کارکنان مان بومی باشند و این پالایشگاه، ملی است و متعلق به استان هرمزگان نیست و به همه ایران تعلق دارد و با راه اندازی فاز چهار، تعداد جذب بومیان بیشتر خواهد شد.» به گفته مدیر عامل پالایشگاه ستاره خلیج فارس «بیش از ۹۰ درصد نیروهای ما ساکن هستند. سعی کرده‌ایم تا شهرک سازی نکنیم و با سازندگان شهری بندر عباس صحبت کرده ایم تا خانه‌های باقیمت مناسب در اختیار کارکنان قرار دهند.»

۴۰ میلیون نفر ساعت کار بدون حادثه

قبل از راه اندازی یک واحد در پالایشگاه اقدام‌های اچ اس ای برای ایجاد شرایط ایمن در کار از اهمیت قابل توجهی برخوردار است و پالایشگاه ستاره خلیج فارس نیز از این موضوع مستثنا نیست. در این زمینه مهرداد دهداری، رییس اچ اس ای پالایشگاه ستاره خلیج فارس به «مشعل» می‌گوید: «بر اساس دستور عمل هایی که داریم، تمامی واحدهایی که به مرحله پیش راه‌اندازی می‌روند، بر اساس چک لیست‌ها جلسه‌های PSSR (بررسی یک واحد) برایشان انجام می‌شود و بر اساس آن برنامه عملیاتی تهیه و گام به گام بهره برداری و اجرای یک واحد انجام می‌شود. خوشبختانه در سه فاز گذشته، مشکلی از نظر ایمنی نداشتیم.» به گفته او «آموزش اچ اس ای علاوه بر آنکه برای تمام نفرات پالایشگاه برگزار می‌شود، خطرها را شناسایی و بر اساس آن آموزش‌های لازم را می‌دهیم.» دهداری از ۴۰ میلیون نفر - ساعت کار بدون حادثه طی ۴ سال گذشته خبر می‌دهد و می‌گوید: «هر شخصی که وارد پالایشگاه می‌شود، باید یک دوره ایمنی مقدماتی را بگذراند تا گیت پاس برای او صادر شود و در ادامه نیز متناسب با نوع کاری که انجام می‌دهد، آموزش‌های تخصصی به او داده می‌شود.»

نشریه کارکنان صنعت نفت ایران، شماره ۹۰۸

تحریم‌های نفتی و راهکارهای مقابله با آن

ما تحریم را «شرایط» یا دامنه پروژه می‌بینیم؛ یعنی ارزیابی هر آنچه بر فرآیندهای پروژه و مثلث زمان، کیفیت و هزینه در پروژه، اثر گذار است. اینکه یک پروژه با چه قیمتی و در چه زمانی به سرانجام رسیده است، از دیدگاه متدولوژی مدیریت پروژه بسیار مهم است. چنانچه این تحلیل و ارزیابی درباره پروژه‌ها عملی شود، به‌روشنی مشخص می‌شود که مشکل تأخیر در اجرای پروژه‌ها و افزایش هزینه‌های آنها، تنها به علت تحریم‌ها نبوده، بلکه عدم تصمیم‌گیری به‌موقع یا حتی تصمیم نگرفتن، سوء مدیریت، همدلی و یکپارچگی در سازمان و... هم در افزایش زمان و هزینه اجرای یک پروژه نقش دارد. اکنون از یاد نبریم که تحریم‌ها به مفهوم بحرانی تازه برای کشور ما نبوده، هرچند شدت و ضعف آن در مقاطع مختلف زمانی پس از انقلاب شکوهمند اسلامی متفاوت بوده است.

اعمال و تشدید تحریم‌های یک جانبه آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران به ویژه تحریم‌های آیسا (داماتو) و متعاقبا تحریم‌های اخیر، ایجاب می کند راه‌حل‌های جدیدی به منظور مقابله با این تحریم‌ها پیش گرفته شود. از آنجا که عمده این تحریم‌ها، صنعت نفت و گاز و شبکه بانکی را مورد هجمه قرار داده، بدیهی است عدم بکارگیری روش‌های مقابله با آنها، می تواند آسیب‌های زیادی به اقتصاد کشور از طریق بخش مولد آن وارد کند. برخی از این روش‌ها که با توان فعلی داخل کشور، قابلیت اجرا دارد، عبارتند از: ایجاد پالایشگاه‌های نفتی (به‌ویژه در مقیاس کوچک)، احداث مجتمع‌های پتروشیمی با هدف صادرات محصولات پتروشیمی، بهبود کیفیت بنزین و گازوئیل و سایر فرآورده‌های نفتی از طریق شیرین‌سازی و سولفورزدایی، تقویت روابط با شرکای راهبردی به منظور صادرات نفت خام و فرآورده‌ها، تقویت تجارت گاز از طریق توسعه شبکه‌های انتقال گاز به ویژه احداث خطوط لوله، تنوع‌سازی روش‌های فروش نفت خام (اعم از سوآپ، مخلوط‌سازی نفت و ایجاد نفت با مشخصات جدید، فروش از طریق بورس نفت، ارتقای ظرفیت صنعت کشتیرانی و...)، تکیه بر توان داخلی در اجرای پروژه‌های نفت و گاز و منتظر نماندن برای حضور شرکت‌های خارجی، حداکثرسازی زنجیره ارزش افزوده و جلوگیری از اتلاف منابع هیدروکربوری (جلوگیری از سوزاندن گازهای مشعل)، بهبود بهره‌وری و کاهش شاخص مصرف انرژی با تقویت راندمان تجهیزات و صنایع و.... است. صادرات نفت ایران تحریم است نه فرآورده‌های نفتی، بر همین اساس ساخت برخی پالایشگاه‌ها در مقیاس کوچک، به سرمایه‌گذاری اندک در حدود ۲۰ تا ۴۰ میلیون دلار در قیاس با پالایشگاه‌های بزرگ نیاز دارد که لیسانس و پروانه فنی آن را هم می توان از شرکت‌های معتبر آسیای شرقی گرفت؛ در عین حال، این پالایشگاه‌های کوچک را می توان در مدت زمان به‌نسبت کوتاه و در نقاط راهبردی در مسیر ترانزیت نفت‌خام و سوخت، ساخت و خوراک آن را نیز از نفت خامی که صادرات آن تحریم شده است، تأمین کرد.

استقلال صنعت نفت با توانمندی شرکت‌های ایرانی

در ایران ظرفیت فنی، نیروهای تخصصی و توان خوبی برای ساخت تجهیزات صنعت نفت وجود دارد. چنانچه سازکارهای مدیریتی و حقوقی مناسبی برای اجرای قراردادها پیش‌بینی و موانع قانونی آن برطرف شود، می توان به اهداف بزرگی در این صنعت دست یافت. عراق و عربستان به عنوان دو تولید کننده بزرگ، شاید هرگز نتوانند یا اصولا نخواهند که این امر را عملی کنند، اما صنعت نفت ایران به‌دلیل بهره‌مندی از توانمندی‌های فنی، علمی و مهندسی یاد شده، این توانایی را دارد که صفر تا صد این صنعت را خود اداره و متحول کند. اساساً پیشرفت کشور در گرو یک تفاهم ملی و ارتباط سازمان یافته میان بخش‌های دولتی و خصوصی است. اگر بخش خصوصی را غریبه و دشمن بدانیم، کار مملکت راه نمی‌افتد و چرخ‌های صنعت نخواهد چرخید. آیا تنها با اتکا به کارفرمایان سنتی دولتی می توان مشکلات این صنعت را (از تامین مالی گرفته تا خرید کالا و تجهیزات و خدمات) حل کرد؟ دولت می‌بایست تنها در جایگاه سیاست‌گذار، تامین کننده زیرساخت و ناظر در پروژه‌ها حضور یابد.

نظام پولی، مالی و بانکداری کشور باید به‌عنوان ابزاری برای تسهیل در اجرای طرح‌های توسعه صنعت نفت عمل کند. بانک‌ها می توانند و می‌بایست صنعت نفت را در گسترش فعالیت‌ها یاری کنند. در واقع ما با صنعتی بزرگ و راهبردی به نام نفت روبه‌رو هستیم که دریچه‌های آن باید به‌سوی شرکت‌های ایرانی گشوده شود و بخش خصوصی ورود کند. با تأمین شدن منابع، از نظر فنی، اقتصادی و بازرگانی هم اتفاقات خوبی خواهد افتاد. یکی از بخش‌های اصلی رقابت‌پذیری در بازارهای اقتصادی و سرمایه‌گذاری در جهان، متعلق به نفت، صنایع پشتیبان و خدمات جانبی آن است. به‌طور ذاتی میدان‌های نفتی و گازی ایران، نرخ‌های بازگشت سرمایه بالایی دارند. برای مثال میدان پارس جنوبی به‌طور ذاتی ۷۰ تا ۸۰ درصد نرخ بازگشت دارد، یعنی اگر گاز و میعانات گازی را به قیمت جهانی بفروشیم، در یک سال می تواند ۵۰ تا ۷۰ درصد سرمایه صرف شده را بازگرداند. بنابراین زمینه‌های لازم فراهم است که با تفاهم ملی، باید نرخ بازگشت سرمایه را برای شرکت‌های ایرانی بالا ببریم تا بانک‌ها علاقه‌مند شوند و به این پروژه‌ها ورود کنند. تحقق همکاری بانک‌ها با شرکت‌های ایرانی برای اجرای طرح‌های توسعه در صنعت نفت، نیازمند آن است که طرفین به تعهدهای خود به‌درستی عمل کنند؛ یعنی افزون بر سرمایه‌گذاری مناسب، طرح‌های توسعه‌ای، کارهای قابل قبولی باشد و شرکت‌ها هم سازمان مدیریت پروژه قوی و توانمندی داشته باشند. اگر قرار شد طرحی را پنج‌ساله به بهره‌برداری برسانند، این زمان را به بیش از یک دهه طولانی نکنند. زیرا اجرای یک طرح در زمانی حدود ۲ تا سه برابر زمان معمول و پیش‌بینی شده، هم به کارفرما و هم به پیمانکار آسیب می‌زند. موضوع دیگری که می تواند باعث رشد و تعالی این شرکت‌ها شود، افزایش تعاملات بین‌المللی است. قطعاً این شرکت‌ها بدون تماس با شرکت‌های خارجی همتای خود که قابلیت بالایی دارند و بدون مشارکت با منابع تأمین کننده مالی، نمی توانند مسیر رشد چندانی را طی کنند. ضمن اینکه در زمینه‌های دیگری هم می توانند از دیدگاه کارشناسان خارجی و مشاوران برجسته استفاده کنند. در واقع، شرکت‌های ایرانی به این ترتیب قادرند در خارج از مرزها هم پروژه بگیرند و همچنین سطح تماس و تعامل خود را در لایه‌های مختلف افزایش دهند. به گفته یکی از بزرگان حوزه این صنعت، ما یک بار کار را در کنار خارجی‌ها که دارای تجربه مناسب هستند (و ما در آن بی تجربه‌ایم) انجام می‌دهیم و برای دفعات بعدی با کیفیت بهتر و به‌شکل کامل همه آن کار را خودمان انجام خواهیم داد. راهبرد، ابزار تحقق اهداف است. ما باید راهبردها را به گونه‌ای تدوین کنیم که رویکرد و نگرش راهبردی به جامعه، به سیستم، به مدیریت و به سازمان در آن اهمیت زیادی داشته باشد. ابتدا باید بررسی شود که شرایط ملی، بین‌المللی، امکانات، توانایی‌ها، منابع و... چگونه است، سپس برنامه‌ریزی و حرکت کنیم. آنچه به آن عمل می کنیم، باید متناسب و سازگار با ظرفیت‌ها، اهداف، قابلیت‌ها و منابع ما باشد یا اینکه برنامه ظرفیت‌سازی و تأمین منابع و امکانات مشخصی داشته باشیم.

ضرورت نگاه راهبردی به پروژه‌ها

بحران اصلی صنعت نفت و سازمان‌های بخش دولتی و خصوصی، نبود نگرش راهبردی به سازمان و مدیریت است، نگاه راهبردی به پروژه مانند نگاه راهبردی به کسب و کار و سازمان، موضوعی فوق‌العاده حیاتی است و این نگاه باید در رویکردهای مدیران ارشد تقویت شود، ضمن اینکه همسویی این موضوع با توانمندسازی، انگیزش و سلامت سازمانی موجب عملکرد برتر و مزیت رقابتی می‌شود. باید از سطوح بالا و کلان، قابلیت‌ها، ظرفیت‌ها، منابع، توانمندی‌ها، نظام انگیزشی، نظام شفافیت و سلامت سازمانی و... را نگریست و با توجه به آنها اولویت‌بندی و پس از آن، اجازه اجرای پروژه‌ها را صادر کرد، بنابراین نداشتن نگاه راهبردی، باعث می‌شود بدون اولویت‌بندی و بدون توجه به محدودیت منابع و ظرفیت‌ها، منابع ملی تلف شود. در نگرش راهبردی یک نتیجه مهم و راهبردی باید حاصل شود و آن «هم‌افزایی» است. با توجه به شرایط ویژه ایران در بخش صنایع نفت، گاز و پتروشیمی، شرکت‌های متعددی در این صنعت شکل گرفته‌اند، آسیب‌شناسی و ارزیابی نقاط قوت و ضعف مدیریت پروژه در میان سازمان‌های مهندسی و پیمانکاری در صنایع نفت، گاز، پتروشیمی و پالایش ایران و ظرفیت‌سازی برای توسعه صنعت نفت، موضوعی ضروری است، به طوری که این واحد می تواند با مدیریت، کنترل و نظارت بر عملکرد پروژه‌ها و با به کارگیری ابزارهای نرم‌افزاری مدیریت پروژه و ایجاد متدولوژی استاندارد مدیریت پروژه، دستیابی به اهداف «مثلث سه‌گانه طلایی پروژه» شامل زمان، هزینه و کیفیت را به‌طور کیفی و مطابق برنامه عملی کند. اگر قرار بود کارفرما در کوچک‌ترین مسائل اجرایی پروژه دخالت کند، پس انتخاب پیمانکار موضوعیتی نداشت. ذات اینکه کارفرما انجام پروژه‌ای را به پیمانکار می‌سپارد، به این علت است که توان، تخصص و نیروی انسانی لازم برای انجام آن را ندارد و تنها منابع لازم و عملکرد مناسب پروژه را مدنظر دارد. از این رو، یک مجموعه توانمند پیمانکاری را برای اجرا انتخاب می کند. مدتی است که تجربه انجام پروژه‌ها به روش EPC در کشور جا افتاده است. یعنی تلقی این است که نقشه کلی کار به‌عنوان طرح پایه به پیمانکار ارائه می‌شود و پیمانکار بر اساس تجربه و تخصص خود آن را طراحی تفصیلی، سپس مرحله به مرحله اجرا می کند. برای کنترل‌های کلی هم یک دستگاه مشاور یا MC وجود دارد که کنترل‌های لازم را انجام می‌دهد. اکنون پارادایم کار تغییر کرده است. با توجه به شرایطی که بر کشور ما و در خیلی کشورهای دیگر نیز حاکم است، مجموعه کارفرمایی تنها کارگرگولاتوری می کند؛ یعنی فقط می گوید که چه محصول یا خدماتی نیاز دارد؛ حتی پول انجام آن را نیز ندارد. اکنون پروژه‌ها به صورت EPCF یا EPC+F است؛ در این پروژه‌ها برای مثال قرار است یک میدان گازی توسعه یابد، مشاوری برای طرح استخدام می‌شود، اما اجرای پروژه و تامین منابع آن به‌طور کلی به یک شرکت توانمند در این حوزه‌ها سپرده می‌شود. مدیریت پروژه مجموعه‌ای از مدیریت انضباط و روش‌ها است که اگر به خوبی اجرا شود، احتمال اینکه خروجی یک پروژه، نتایج مطلوبی داشته باشد بالا می‌رود. باید توجه داشت که مدیریت پروژه، تنها راهی است که می تواند ما را از انجام موفق پروژه مطمئن کند. مدیریت پروژه، روش کارآیی در مدیریت، برای برخورد با مراحل منحصر به فرد و کارهای جدید و ایجاد توازن در توجه به محدوده فرآیندها و فعالیت‌های پروژه، هزینه و کیفیت در چارچوب زمان و در محیطی مملو از ریسک‌های گوناگون است. وقتی یک مدیر بازنشسته در مسئولیت اجرایی و نه مشاوره‌ای، به‌عنوان مافوق یک مدیر جوان قرار داده می‌شود، این اختلاف نسل، در تفکر و دیدگاه‌ها، اشکال ایجاد می کند. این اختلاف‌ها، زمانی به بحران می‌رسد که سبک مدیریت جوانان با اصول مدیریت نوین پروژه هم راستا شده باشد و ابعاد مختلف پروژه را با شاخص‌های روز علمی ارزیابی می کنند. هم‌اکنون در اجرای پروژه‌های کشورمان، بیشتر انتخاب‌ها در مدیریت پروژه به صورت سنتی شکل گرفته است، در حالی که این علم به‌سرعت در حال پیشرفت است. مهم‌ترین موضوع مورد توجه کارفرما باید استفاده از درس آموخته‌هایش باشد، قطعاً لازم است تیمی مهیا شود که تجربیات هر پروژه را به پروژه بعدی منتقل کند تا اشتباه‌های پروژه پیشین برطرف شود و در پروژه جدید تکرار نشود و همچنین فرآیندهای اجرای پروژه بهبود یابد. این توان مدیریت پروژه یک شرکت است که شاخص ارزیابی توانمندی شرکت‌هاست. توانایی مدیریت پروژه مشخص می کند که یک شرکت می تواند در کشوری مشخص پروژه بگیرد؟

در پایان و به عنوان جمع بندی با اعتقاد به اینکه چرخه سازمان همچون یک انسان است، باید بگوییم سازمان متولد می‌شود، توسعه پیدا می کند و به مرحله بلوغ می‌رسد. این رویه و روند را هر سازمانی اعم از صنعتی، تولیدی، خدماتی و... تجربه می کند و چنانچه در مرحله بلوغ سازمان، تحول اساسی در راستای نگهداشت آن ایجاد نشود، آن سازمان محکوم به شکست است؛ به بیان دیگر، چنانچه در این نقطه عطف (Turning Point) راهبرد سازمان با تغییرات محیط هماهنگ نشود، به‌طور قطع آن سازمان شکست خواهد خورد. مطابق «مدل گرینر» و مراحل هفت گانه‌ای که معرفی می کند، در هر مرحله از رشد سازمان، بحرانی در پایان آن ایجاد خواهد شد و مدیران باید تا قبل از رسیدن به بحران آن را شناسایی و راهکار مناسب مواجهه به آن را تدوین کنند تا از این طریق به بقا و رشد خود ادامه دهند، در غیر این صورت در سراشیبی شکست و نابودی قرار می‌گیرند.

سید شمس‌الدین موسوی
مدیرعامل شرکت پایندان

> در ایران ظرفیت فنی، نیروهای تخصصی و توان ساخت تجهیزاتی خوبی در صنعت نفت وجود دارد. چنانچه سازکارهای مدیریتی و حقوقی مناسبی برای اجرای قراردادها پیش‌بینی و موانع قانونی آن برطرف شود، می‌توان به اهداف بزرگی در این صنعت دست یافت. عراق و عربستان به عنوان دو تولیدکننده بزرگ، شاید هرگز نتوانند یا اصولا نخواهند که این امر را عملی کنند، اما صنعت نفت ایران به‌دلیل بهره‌مندی از توانمندی‌های فنی، علمی و مهندسی یاد شده، این توانایی را دارد که صفر تا صد این صنعت را خود اداره و متحول کند

در گفت‌وگوی «مشعل»
با رئیس اچ‌اس‌ای پژوهشگاه صنعت نفت مطرح شد

افزایش آموزش اچ‌اس‌ای

سمیه راهپیما | توجه به حفظ سلامت و زندگی انسان‌ها و به تبع آن بهره وری افزون تر سازمان‌ها با استقرار و حفظ ونظام مدیریت اچ‌اس‌ای محقق می‌شود، که این مهم، یکی از اصول توسعه پایدار بوده و در جوامع پویا به عنوان ارزش شناخته می شود. اثر بخشی اچ‌اس‌ای تنها زمانی به چشم می آید که رویکرد پیشگیرانه در مورد حوادث، بیماری‌های شغلی و آسیب‌های زیست محیطی اتخاذ شود. از آنجا که پژوهشگاه صنعت نفت با مساحت تقریبی ۳۰ هکتار دارای اماکن وفضاهای اداری و آزمایشگاهی متعددی است، نیاز به رویکرد پیشگیرانه ومدیریت ریسک خطرات بیش از پیش احساس می شود. بر اساس آمار ارائه شده از سوی اچ‌اس‌ای پژوهشگاه صنعت نفت، در شش ماه نخست امسال حدود ۹۰ کمیته ارزیابی ریسک پروژه‌ها، ۹۴۰ مورد بررسی نتایج معاینات دوره ای کارکنان و بیش از ۹۵۰ مجوز انجام کار ایمن و بازدیدهای مرتبط در بخش‌های خدمات آزمایشگاهی و پایلوتی، خدمات عمومی و خدمات فنی و مهندسی صادر شده و این واحد به عنوان متولی نظام مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست با رسالت حفظ سرمایه‌های انسانی و مادی عهده‌دار یکی از مهمترین مسئولیت‌ها در پژوهشگاه است. در این زمینه، هفته‌نامه «مشعل» گفت‌وگویی با مجتبی جلیلی، رئیس اچ‌اس‌ای، مدیریت بحران و پدافند غیرعامل پژوهشگاه صنعت نفت انجام داده که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

چه همکاری‌هایی با واحد اچ‌اس‌ای شرکت‌های نفت، گاز، پالایش و پخش و پتروشیمی دارید؟

متقاضیان عمده پروژه‌های پژوهشگاه، شرکت ملی نفت و زیرمجموعه‌های مرتبط، مدیریت اکتشاف، پالایش و پخش، پتروشیمی و شرکت ملی گاز ایران هستند و در این زمینه واحد اچ‌اس‌ای همواره با مجموعه اچ‌اس‌ای متقاضیان پروژه تعامل داشته است.

حوزه اچ‌اس‌ای پژوهشگاه صنعت نفت، اقدام‌های مکانیزه را در دستور کار خود دارد. این اقدام‌ها چیست؟

واحد اچ‌اس‌ای با تمام پژوهشکده‌های پژوهشگاه صنعت نفت در زمینه پروژه‌های مختلف در حوزه بالادستی، پایین‌دستی و انرژی و محیط زیست همکاری دارد. این همکاری‌ها در زمینه‌های مختلف مانند ارزیابی ریسک پروژه‌ها، پایش فعالیت‌های پروژه‌ها و تهیه مدارک در حوزه اچ‌اس‌ای است. علاوه بر این فعالیت‌های پروژه‌ای، واحد اچ‌اس‌ای همواره با هدف به‌روزرسانی فعالیت‌های خود اقدام‌های پژوهشی و مطالعاتی تخصصی را در دستور کار دارد که از آن جمله می‌توان به انجام اقدام‌ها در زمینه ساماندهی برگه‌های ایمنی مواد شیمیایی، مدیریت مصرف و انبارش مواد شیمیایی در آزمایشگاه‌ها و انبارها اشاره کرد که این اقدامات موجب صرفه‌جویی، جلوگیری از خریدهای موازی و شناسایی و کنترل مخاطرات این مواد می‌شود. در حال حاضر، نرم‌افزار تجزیه و تحلیل حوادث را در دست اجرا داریم، ضمن اینکه تاکنون تمامی حوادث و شبه‌حوادث گزارش شده به منظور تجزیه و تحلیل و درس‌آموزی از آنها ثبت و نگهداری می‌شود. از سوی دیگر، با توجه به اینکه تخصیص البسه حفاظت فردی متناسب با طیف وسیع فعالیت‌های پژوهشگاه از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است، نرم‌افزار تخصصی مدیریت البسه حفاظت فردی در واحد اچ‌اس‌ای طراحی و پیاده‌سازی شده که با جاری‌سازی آن در سازمان فرایند شناسایی نیازمندی‌ها، تخصیص، تحویل و نظارت لوازم حفاظت فردی در سازمان نظام‌مند شده است.

برای توانمندسازی و ارتقای دانش تخصصی کارکنان واحد اچ‌اس‌ای و آتش‌نشانی چه کارهایی انجام داده‌اید؟

از آنجا که ارتقای دانش تخصصی و توانمندسازی کارکنان از مؤلفه‌های اصلی دستیابی به اهداف سازمانی است، واحد اچ‌اس‌ای اقدام به برگزاری دوره‌های تخصصی مرتبط و عملیات آتش‌نشانی به مدت ۱۳۲ ساعت، برای کارکنان این واحد با همکاری واحد آموزش کرده است. شایان توجه است، آموزش دوره‌های اچ‌اس‌ای برای تمامی کارکنان در مجموعه‌های مختلف پژوهشگاه، مطابق نیازسنجی انجام شده برگزار می‌شود. طی ۸ ماهه امسال با همکاری واحد آموزش و تجهیز نیروی انسانی حدود ۲۸۰۰ نفر ساعت آموزش اچ‌اس‌ای در زمینه‌های ایمنی آزمایشگاه، واکنش در شرایط اضطراری، آشنایی با عوامل زیان‌آور محیط کار، ایمنی پیش‌راه‌اندازی، آتش نشانی مقدماتی، کار در ارتفاع و... برگزار شده است.

در زمینه تقویت آمادگی در شرایط اضطراری چه برنامه‌هایی دارید؟

آتش‌نشانان پژوهشگاه به صورت ۲۴ ساعته و به منظور پیشگیری از حوادث حریق و آتش‌سوزی، از ساختمان‌ها، تاسیسات و آزمایشگاه‌ها به طور مستمر بازدید می کنند و برای بهبود عملکرد مناسب در زمان‌های اضطراری و آمادگی کارکنان و تعامل با واحدهای سازمان، مانورهای مختلفی از جمله تخلیه اضطراری، نشت مواد شیمیایی، حریق و... در پژوهشگاه برگزار شده و به صورت فصلی، برنامه‌ریزی‌های لازم برای تکرار آنها انجام شده، ضمن آنکه برگزاری یکی از بزرگترین مانورهای ساختمان‌های بلندمرتبه با همکاری سازمان آتش‌نشانی تهران را در دستور کار داریم.

هدف از برگزاری این مانور، آشنایی با ایمنی اماکن، آشنایی آتش‌نشانان شهری با بخش‌های مختلف پژوهشگاه و آشنایی کارکنان با مقوله واکنش در شرایط اضطراری است. به همین دلیل، هماهنگی با سازمان آتش‌نشانی تهران برای ما بسیار مفید خواهد بود؛ البته در کنار مانور ساختمان‌های بلند، مانور مقابله با حوادث مواد شیمیایی (HAZMAT) را نیز خواهیم داشت.

ارتقای فرهنگ ایمنی و مشارکت کارکنان در حوزه اچ‌اس‌ای، یکی از ارکان مهم در هر سازمانی به شمار می‌رود. پژوهشگاه صنعت نفت در این زمینه چه اقدام‌هایی انجام داده است؟

به منظور افزایش سطح مشارکت کارکنان در حوزه اچ‌اس‌ای و ارتقای فرهنگ ایمن‌سازی، واحد اچ‌اس‌ای اقدام به نصب صندوق‌های آنومالی (اعمال و شرایط ناایمن) کرده که این اقدام می‌تواند در شناسایی و پیشگیری از اعمال و شرایط ناایمن که علت اصلی حوادث و رویدادهاست، کمک شایانی کند، ضمن اینکه می‌تواند بستر مناسبی باشد برای اینکه کارکنان، اچ‌اس‌ای را به عنوان یک ارزش و مسئولیت اجتماعی قلمداد کرده و در آن مشارکت داشته باشند.

از طب صنعتی بگویید.

با توجه به اهمیت صیانت از نیروی انسانی به عنوان مهم‌ترین سرمایه‌های سازمانی و از آنجا که ماهیت کارهای پژوهشی ایجاب می کند تا کارکنان با انواع عوامل زیان‌آور و مخاطرات شغلی در تماس باشند، غربالگری سلامت و پیشگیری از ایجاد بیماری‌های شغلی با انجام معاینات دوره‌ای برای تمامی کارکنان از اهداف اصلی واحد اچ‌اس‌ای است. از این‌رو در سال ۹۶ پوشش ۹۸ درصدی معاینات را داشتیم که جا دارد از همکاری مرکز سلامت کار و تمامی کارکنان پژوهشگاه در این زمینه تشکر کنم.

پروژه تهیه شناسنامه‌های شغلی و برنامه تجزیه و تحلیل خطرات شغلی کارکنان و ارزیابی ریسک حریق ساختمان‌های پژوهشگاه در چه مرحله‌ای قرار دارد؟

پروژه تجزیه و تحلیل مخاطرات شغلی با روش JHA برای تمامی مشاغل در حال اجراست که از خروجی آن در تدوین رویه‌ها و دستورعمل‌های کاری، تخصیص لوازم حفاظت فردی، نیازسنجی آموزشی و... استفاده خواهد شد.

همچنین با توجه به ظرفیت خطرات مربوط به تعدد و تنوع مواد شیمیایی و سیلندرهای گاز در پژوهشگاه و اهمیت مدیریت ریسک در این زمینه، بر آن شدیم تا با استفاده از روش FRAME ارزیابی ریسک حریق بر اساس فاکتورهایی مانند جنس مصالح ساختمانی، ابعاد فیزیکی، میزان و نوع مواد شیمیایی موجود، وضعیت آموزشی افراد، وضعیت خروجی‌های اضطراری، سیستم‌های اعلام و اطفای حریق موجود و دیگر مؤلفه‌ها، میزان بار حریق و نمره ریسک حریق ساختمان‌ها، فعالیت‌ها و ساکنان را برآورد کنیم.

تمامی ساختمان‌ها و واحدها به سامانه اعلام حریق آدرس‌پذیر تجهیز شده و با توجه به اینکه عملکرد دقیق و به موقع این سیستم به منظور پیشگیری از وقوع حوادث جبران‌ناپذیر بسیار مهم است، سامانه تجمیع مانیتورینگ اعلام حریق پژوهشگاه نیز پیاده‌سازی و اجرا شده که با راه‌اندازی آن، سامانه اعلام حریق ساختمان‌های پژوهشگاه به صورت یکپارچه قابل پایش هستند، همچنین این سامانه به عنوان یک پایلوت موفق اعلام حریق در سطح شهر تهران از سوی سازمان آتش‌نشانی تهران نیز شناخته شده است.

آیا روی قراردادهای خرید خدمات و کالا از منظر اچ‌اس‌ای و پیاده‌سازی الزام‌های اچ‌اس‌ای پیمانکاران نظارت دارید؟

واحد اچ‌اس‌ای پژوهشگاه صنعت نفت به منظور پیشگیری حداکثری حوادث پیمانکاران از طریق بررسی دقیق متن قراردادها و در نظر گرفتن الزام های اچ‌اس‌ای مرتبط با آنها در تمامی زمینه‌ها فعال بوده و این امر با حمایت مدیریت سازمان در حال حاضر به صورت کامل اجرا می‌شود. به عنوان مثال حضور مسؤول اچ‌اس‌ای پیمانکاران برای نظارت بر تمامی فعالیت‌های اجرایی و اخذ مجوزهای کار ایمن و دیگر الزام‌های دستورعمل اچ‌اس‌ای پیمانکاران بخشی از اقدامات صورت گرفته است.

درباره تغییر سیستم ایمنی و سلامت شغلی OHSAS ۱۸۰۰۱ به استاندارد ISO ۴۵۰۰۱ بیشتر توضیح دهید؟

واحد اچ‌اس‌ای پژوهشگاه، آبان سال جاری در آخرین دوره ممیزی‌های سیستم ایمنی و سلامت شغلی OHSAS ۱۸۰۰۱ بدون دریافت عدم انطباق، موفق به اخذ گواهینامه مربوطه شد. بنابراین با توجه به اهمیت ارتقای سیستم مدیریت ایمنی و سلامت شغلی، پژوهشگاه در نظر دارد گواهینامه ISO ۴۵۰۰۱ را در همین زمینه کسب کند.

هدف از پیاده‌سازی و استقرار سیستم مدیریت پسماند پژوهشگاه صنعت نفت چیست؟

سیستم مدیریت پسماند پژوهشگاه صنعت نفت، هماهنگ با ابلاغ طرح نظام بخشی و کنترل پسماند تولیدی از سوی مراجع بالادستی و مطابق با قوانین ملی و بین‌المللی پسماند در حفاظت از محیط زیست، در واحد اچ‌اس‌ای پژوهشگاه طرح‌ریزی و استقرار یافته و از مبدا تولید انواع پسماند تا امحا یا بازیافت آن در تمامی مراحل، نظارت و مدیریت می‌شود.

پژوهشگاه صنعت نفت در کنوانسیون‌های بین‌المللی بازل (پسماندهای شیمیایی)، روتردام (حمل و نقل)، میناماتا (جیوه) و استکهلم (مواد شیمیایی آلاینده پایدار POPS) نماینده وزارت نفت است، از این‌رو در زمینه‌های زیست محیطی نیز اقدام‌ها و پروژه‌هایی تعریف شده که در آینده از سوی متخصصان به آن اشاره خواهد شد.

در پایان از چگونگی فرایند اچ‌اس‌ای در پردیس‌های اهواز و کرمانشاه بگویید.

از آنجا که اتلاف وقت در آنالیز نمونه‌های سرچاهی، مشکلاتی از قبیل خطاهای آزمایشگاهی ایجاد می‌کند، پژوهشگاه اقدام به تجهیز پردیس اهواز و کرمانشاه کرده که در خصوص این مراکز نیز اقدام‌هایی از قبیل ارزیابی ریسک فعالیت‌ها، بازدیدهای دوره‌ای براساس چک لیست‌های مربوط، تخصیص تجهیزات حفاظت فردی، انجام معاینات دوره‌ای و تامین ایمنی کارکنان و تجهیزات، مدیریت پسماندها و... همانند پردیس تهران اجرا می‌شود. در پایان ضمن تشکر از توجه و صرف زمان شما در انجام مصاحبه، خاطر نشان می کنم از آنجا که به دلیل ماهیت کاری و پژوهشی، مهمترین سرمایه پژوهشگاه نیروی انسانی آن بوده، رئیس پژوهشگاه همواره برنامه‌ها و الزام‌های اچ‌اس‌ای را در اولویت کارهای خود قرار داده و حمایت‌های همه جانبه ایشان راه گشای توسعه و بهبود مستمر فعالیت‌های این مجموعه متناسب با پیچیدگی کاری در پژوهشگاه است، از این رو رویکرد اچ‌اس‌ای در پیشگیری از بروز حوادث، صدمات جانی، خسارات مالی و حفظ منابع و محیط زیست و در نهایت ارتقای بهره‌وری در سازمان را می توان از مصادیق تحقق و پیشبرد اهداف اقتصاد مقاومتی در کشور دانست.

به منظور افزایش سطح مشارکت کارکنان در حوزه اچ‌اس‌ای و ارتقای فرهنگ ایمن‌سازی، واحد اچ‌اس‌ای اقدام به نصب صندوق‌های آنومالی (اعمال و شرایط ناایمن) کرده که این اقدام می‌تواند در شناسایی و پیشگیری از اعمال و شرایط ناایمن که علت اصلی حوادث و رویدادهاست، کمک شایانی کند

باشگاه خبر

● شرکت مهندسی و توسعه نفت

ایجاد کمیته حمایت از توان داخل در شرکت «متن»

مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه نفت(متن) با تاکید بر لزوم شتاب‌بخشی به روند توسعه میدان‌های غرب کارون با توان سازندگان داخلی، از ایجاد کمیته حمایت از توان داخل در این شرکت خبر داد.

تورج دهقانی در نشست هم‌افزایی و هم‌اندیشی استفاده از ظرفیت‌ها و توان تولیدکنندگان شیر در داخل افزود: فارغ از هرگونه شعارزدگی باید بگویم که همه تلاش شرکت متن، برطرف کردن موانع برای شتاب دهی به توسعه میدان‌های غرب کارون با توان سازندگان ایرانی است.

وی اظهار کرد: با در نظر گرفتن سیاست‌های کشور در توسعه میدان‌های نفتی که یک نظام آرمان‌گرا و ایدئولوژیک است، باید با تلاش هرچه بیشتر، کشور را از شکنندگی اقلام و اجزای گلوگاه‌های راهبردی مصون بداریم و با سرلوحه قرار دادن بیانات مقام معظم رهبری درباره اقتصاد مقاومتی به مسیر خود ادامه دهیم.

دهقانی، حمایت از افزایش سهم تولید داخل را ضروری خواند و افزود: به این منظور کمیته‌ای در شرکت متن تشکیل خواهد شد تا سازندگان داخلی بتوانند توانمندی‌های خود را به‌درستی ارائه دهند و شرکت متن با بهترین روش ممکن از این توانمندی‌ها در پیشبرد اهداف راهبردی میدان‌های نفتی استفاده خواهد کرد.

وی با بیان این که توان محقق شده، توان در آستانه تحقق و توان آتی پیمانکاران دراین کمیته به‌طور مجزا، با نظارت واحد مهندسی نفت این شرکت و رعایت استانداردهای لازم بررسی خواهد شد، اظهار کرد: همه تلاش شرکت متن دراین باره استفاده حداکثری از توان سازندگان داخلی به بهترین نحو و در کوتاه‌ترین زمان ممکن خواهد بود.

مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه نفت، خلق ارزش، ایجاد فرصت‌های شغلی و اشتغال‌زایی در صنعت نفت را نتیجه حمایت از توان تولید داخل عنوان و اظهار کرد: صنایع وابسته به نفت با همراهی صنعت نفت قدرت خلق ارزش، درآمد ملی، ایجاد اشتغال و کاهش بیکاری را خواهند داشت وتلاش شرکت متن نیز، حمایت از این اصل است.

● شرکت نفت فلات قاره ایران

خدمات‌رسانی پزشکی در جزیره لاوان

شرکت نفت فلات قاره ایران به منظورعمل به مسئولیت‌های اجتماعی و کمک به ساکنان بومی همجوارتاسیسات نفتی درجزیره لاوان، خدمات درمانی و پزشکی ارائه کرد. طرح خدمات‌رسانی پزشکی به ساکنان بومی جزیره لاوان، همکاران و خانواده‌های آنان به منظور ارتقای سلامت و عمل به مسئولیت‌های اجتماعی، به‌همت واحد روابط کار ومددکاری اجتماعی شرکت نفت فلات قاره ایران به مدت چهار روز در جزیره لاوان اجرا شد.

در طرح خدمات درمانی بسیج پزشکی که ۱۰ پزشک متخصص دارد، نخست برای هر مراجعه‌کننده پرونده تشکیل می‌شود تادر مراجعات بعدی باشناخت بیشتر وبهتر افراد، نوع بیماری‌ها، روند درمان، پراکندگی جمعیت، نوع نیاز و... برای بهبود کیفیت خدمات اقدام لازم انجام شود. ساکنان جزیره لاوان نیز با استقبال ازاین طرح در درمانگاه دهکده لاوان حضور یافتند تا گروه پزشکی اعزامی از ستاد اقدام‌های درمانی لازم رابرای بهبود و سلامتشان انجام دهد.

این گروه پزشکی با حضور ملاجان از همکاران واحد روابط کار و مددکاری اجتماعی ستاد تهران و به سرپرستی علی حکیمی‌منش، فیزیوتراپ، عاطفه پرآذران، پزشک عمومی، زهرا محبت‌پور، ماما، مهشید دارابی، متخصص اطفال، صباح عسکرپور، دندانپزشک، مجید اسدی، اپتومتریست، سیدعلی شریفی همراه، اپتومتریست و محمدرضا اعرابیان، مسئول تشکیل پرونده بیماران اقدام به این کار کرده است.

● شرکت پایانه‌های نفتی ایران

افزایش ایمنی پایانه‌های نفتی ایران

سرپرست پایانه‌های نفتی ایران، تضمین صادرات و ذخیره‌سازی نفت را از مهم‌ترین مسئولیت‌های این شرکت برشمرد و گفت: ایمنی پایانه‌های نفتی کشور افزایش می‌یابد.

عباس اسدروز افزود: شرکت پایانه‌های نفتی ایران به نمایندگی از شرکت ملی نفت و وزارت نفت برای اجرای ماموریت‌های محوله در همه پایانه‌های نفتی کشور آمادگی کامل دارد. وی افزود: یکی از مهم‌ترین مسؤولیت‌های شرکت پایانه‌های نفتی، تضمین صادرات و ذخیره‌سازی نفت کشور است که با تکیه بر توان داخلی از سوی واحدهای عملیات دریایی، صادرات، فنی و نگهداری و.... طبق استاندارد تعریف‌شده به صورت ساعتی، روزانه، هفتگی و ماهانه همه پروسه‌های ذخیره‌سازی و صادرات نفت کشور بررسی، بهسازی و نوسازی می‌شود. سرپرست پایانه‌های نفتی ایران با اشاره به این که پایانه نفتی خارک، یکی از برترین و استانداردترین پایانه‌های نفتی دنیا به شمار می‌آید که در بین مشتریان بین‌المللی نفت جایگاهی ویژه دارد، یادآور شد: شرکت پایانه‌های نفتی ایران در چند منطقه کشور از جمله شمال، عسلویه، ماهشهر و جزیره خارک فعالیت دارد.

● شرکت بهره برداری نفت و گاز زاگرس جنوبی

ضرورت نیازسنجی برای شناسایی اولویت‌های تولید

مدیرعامل شرکت بهره‌برداری نفت و گاز زاگرس جنوبی با بیان این که تعهد به منابع انسانی، تجهیزات و تاسیسات، مهم‌ترین اولویت‌های این شرکت است، افزود: باید با نیازسنجی، اولویت‌های تولید را شناسایی و اجرا کرد. حمید ایزدی در بازدید از منطقه عملیاتی سرخون و گشوی جنوبی با اشاره به این که میدان گازی سرخون در نیمه دوم عمر خود قرار دارد، گفت: تا زمانی که گازی برای تولید در این منطقه وجود داشته باشد، با همه توان وظایف‌مان را انجام می‌دهیم. وی افزود: تعهد نسبت به منابع انسانی، تجهیزات و تاسیسات، از مهم‌ترین اولویت‌های زاگرس جنوبی است و امیدواریم نقش خود را در این مسیر با موفقیت ایفا کنیم.

ایزدی با اشاره به شرایط ویژه کشور در دوره تحریم‌ها اظهار کرد: باید تلاش کنیم در گذر از دوره تحریم‌ها باصرفه‌جویی و مصرف بهینه منابع، تعهدات تولید را عملی کنیم. وی درباره عملکرد شرکت بهره برداری نفت و گاز زاگرس جنوبی گفت: با تلاش همه مدیریت‌ها، اداره‌ها و مناطق عملیاتی، این شرکت بهره برداری عملکرد درخشانی در همه حوزه‌ها به‌ویژه مدیریت سرمایه‌ها و منابع مالی داشته است که از تلاش‌ها و نگاه کارمحور کارکنان آن حکایت دارد.

● پژوهشگاه صنعت نفت

امضای تفاهم‌نامه میان پژوهشگاه و اتاق بازرگانی

پژوهشگاه صنعت نفت و کمیسیون انرژی و محیط زیست اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تفاهم‌نامه همکاری امضا کردند. این تفاهم‌نامه دی ماه امسال میان جعفر توفیقی، رئیس پژوهشگاه صنعت نفت و رضا پدیدار، رئیس کمیسیون انرژی ومحیط زیست اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران در محل پژوهشگاه امضا شد. استفاده ازظرفیت‌های طرفین برای تسهیل قانون بهبود مستمرفضای کسب و کار، همچنین همکاری در بازاریابی خدمات دانشی پژوهشگاه در داخل و خارج کشور، ازجمله موضوع‌های این تفاهم‌نامه است. با تشریح فعالیت‌ها و توانمندی‌های طرفین، ظرفیت‌های گسترده‌ای از زمینه‌های تعاملات دوسویه مطرح شد که همکاری باشرکت‌های SMEداخلی وخارجی، همچنین استفاده از ظرفیت‌های مشورتی پژوهشگاه در کمیسیون انرژی اتاق، از دیگرمفاد این تفاهم نامه است. در تفاهم نامه همکاری پژوهشگاه صنعت نفت با اتاق بازرگانی، مقرر شده است که طرفین، متخصصان خود را به عنوان نماینده تعیین و برای برنامه‌ریزی وعملیاتی کردن زمینه‌های مورد توافق درنشست‌های ماهانه شرکت کنند.

● شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران

انجام ۷۵۰ مورد تعمیرات در خطوط لوله

رئیس اداره نگهداری و تعمیرات خطوط لوله شرکت بهره‌برداری نفت و گاز گچساران گفت: به منظور صیانت از تولید و حفظ محیط زیست، ۷۵۰ مورد تعمیرات و پشتیبانی خطوط لوله در این شرکت انجام شده است. حسین سبکبار گفت: بازسازی و اصلاحیه تغییر قطر خطوط لوله نفت ورودی ۹ حلقه چاه در تفکیک‌گر ۱۶۷ گچساران ۱ با موفقیت انجام شد. وی ادامه داد: تعمیر محل نشتی خط ۴۲ اینچ، ایمن‌سازی و تعویض دو رشته خط لوله ۲۴ اینچ، تعمیر وایمن‌سازی خط لوله ۲۶ اینچ، ایمن‌سازی و تعویض خط اصلی و خطوط همراه عبوری، ازدیگر اقدام‌های این اداره از ابتدای امسال تاکنون بوده است. سبکبار به اهم فعالیت‌های پروژه‌ای انجام شده اشاره وتصریح کرد: ایمن‌سازی خطوط لوله ۸ اینچ گاز هفت حلقه چاه، ایمن‌سازی به روش غلاف گذاری روی خط لوله ۲۶ و ۳۰ اینچ نفت و حذف انشعاب خط لوله ۲۶ اینچ نفت نمکی، ایمن‌سازی خطوط لوله ۲۴ اینچ و تعویض خطوط لوله ۶ اینچ پساب نمکزدایی، از مهم‌ترین اقدام‌هایی بوده که از سوی این اداره انجام شده است. سبکبار تصریح کرد: اداره نگهداری و تعمیرات از ابتدای امسال تاکنون ۷۵۱ درخواست کارمانند اصلاحیه‌های مهندسی، درون و برون کارخانه‌ای، تعمیرات مترقبه و پیش‌گیرانه، اتصال مجدد و جمع‌آوری چاه‌ها، عملیات حفاظت کاتدی و مهار نشتی خطوط لوله را برای حفاظت و صیانت از تولید انجام داده است.

● شرکت ملی حفاری ایران

چرخش مته حفاری در خدمت تولید و حفظ سرمایه ملی

مدیرعامل شرکت ملی حفاری ایران گفت: چرخش مته حفاری باید برای تولید صیانتی و حفظ سرمایه‌های ملی باشد. سیدعبدالله موسوی در بازدید از دستگاه ۳۶ فتح ودیدار با کارکنان آن، گفت: توجه به ضوابط و استانداردها، از جمله موضوع اچ‌اس ای در بخش‌های مختلف عملیات حفاری، از الزام‌های اجتناب‌ناپذیر صنعت نفت است. وی کار در صنعت حفاری را فنی، پیچیده، طاقت‌فرسا و با ریسک بالا خواند و افزود: این کار ارزشمند دارای ابزار، امکانات و مجموعه‌ای از تخصص‌های متنوع است که درسطوح مختلف براساس دانسته‌های علمی، تخصصی و تجربی دنبال می‌شود. موسوی باقدردانی از تلاش مستمر حفارمردان این شرکت در پاسخ گویی به تعهدها و اجرای به‌موقع پروژه‌های حفاری گفت: نیروی انسانی مهم‌ترین سرمایه هر سازمان است و دستگاه‌ها و تجهیزات کاربردی در این صنعت نیز، سرمایه‌های کشور محسوب می‌شود، از این رو باید از این دانسته‌ها با رعایت مقررات و استانداردهای این صنعت حفاظت شود.

مدیرعامل شرکت ملی حفاری ایران به تشکیل نشست‌های تخصصی مدیران ارشد شرکت اشاره وتصریح کرد: دراین جلسات، گزارش‌های دریافتی از هر دستگاه حفاری، پیشرفت کارها، مشکلات فنی و وقفه‌های کاری ارائه و پیرو بررسی‌های کارشناسی، تصمیم‌های لازم گرفته می‌شود. وی اظهار کرد: از موارد مهم و تاثیرگذار در اجرای عملیات حفاری، تامین به‌موقع پیش‌نیازهای کار است که تاکید شده به عنوان اولویت نخست مورد توجه بخش‌های پشتیبانی قرار گیرد تا کارکنان عملیاتی بدون کوچک‌ترین دغدغه‌ای وظایف خود را انجام دهند. در ادامه، الیاس امیری، رئیس دستگاه ۳۶ فتح نیز، گزارشی از فعالیت این دستگاه ارائه و تصریح کرد: این دکل سنگین خشکی در حال حفر یک حلقه چاه توسعه‌ای در محور اهواز—امیدیه است که در حوزه عملیاتی شرکت بهره‌برداری نفت و گازمارون در مناطق نفت‌خیز جنوب قرار دارد. وی افزود: با هماهنگی میان متخصصان شرکت کارفرما و مدیریت عملیات خشکی—۲، عملیات حفراین چاه که ۹۱ روز پیش‌بینی شده است، طبق برنامه زمانبندی پیش می‌رود وهم‌اکنون درعمق بیش از سه هزار متر در مراحل تکمیل چاه قرار دارد.

● پخش فرآورده های نفتی منطقه ارومیه

توزیع روزانه نفت سفید در مناطق سخت گذر

مدیرشرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه ارومیه گفت: سوخت رسانی به شهر و روستاهای مرکز و شمال استان آذربایجان غربی در فصل زمستان بی‌وقفه ادامه دارد. احمد مجرد در بازدید از نواحی ماکو و بازرگان درباره روند سوخت رسانی به شهرهای شمال استان آذربایجان غربی اظهار کرد: میزان ذخیره‌سازی انواع فرآورده‌های نفتی وضع مطلوبی دارد و مردم نگران تامین سوخت مصرفی خود نباشند. وی با اشاره به بارش برف در مناطق کوهستانی و کاهش بسیار محسوس دمای هوا، همچنین یخبندان در مناطق سخت گذر مرزی و شمال استان آذربایجان غربی، گفت: عمده سوخت زمستانی روستاهای سخت گذر در نیمه نخست سال تامین شده است. مجرد با بیان این که بارش برف و کولاک و یخبندان نمی‌تواند روند توزیع مطلوب فرآورده‌های نفتی را در اقصی نقاط آذربایجان غربی مختل کند، افزود: این مهم مرهون تلاش بدون وقفه کارکنان شرکت پخش فرآورده‌های نفتی منطقه آذربایجان غربی و ناوگان حمل سوخت این استان است که تلاش می‌کنند سوخت رسانی به بهترین نحو انجام شود که جای قدردانی دارد. مجرد ذخیره بنزین در مخازن انبارهای نفت وجایگاه‌های سوخت را مطلوب ارزیابی وتصریح کرد: با توجه به تدابیر پیش بینی شده، وقفه‌ای در ارائه خدمات به مشتریان جایگاه‌های عرضه سوخت وجود ندارد و گروه‌های بازرسی نیز در دو حوزه کنترل کمیت و کیفیت بنزین و نفت گاز به همراه کارشناسان فنی اداره استاندارد، به صورت شبانه روز فعال هستند.

● شرکت بهره برداری نفت و گاز مارون

بومی‌سازی یک کالای خارجی

رئیس بازرسی فنی و خوردگی فلزات شرکت بهره‌برداری نفت و گاز مارون از بومی‌سازی یک کالای خارجی در این شرکت خبر داد و گفت: برای نخستین بار اتصال دسترسی پایش خوردگی به‌منظور حفاظت از خطوط لوله و مخازن انجام شد. حسن غنیطوس گفت: مجموعه اتصال دسترسی پایش خوردگی (Access fitting & Coupon holder) برای نخستین بار با همکاری بخش خصوصی بومی‌سازی شده است و دیگر نیازی به نمونه خارجی برای مخزن و خطوط لوله نداریم. وی افزود: از این مجموعه برای نگهداری پایه کوپن پایش نرخ خوردگی تجهیزات ثابت فرآیندی استفاده می‌شود. غنیطوس با بیان این که دقت فنی وابعادی این مجموعه در زمان ساخت، ضامن بهره‌گیری مؤثر از آن است، آزمایش‌های میدانی انجام شده روی نمونه‌های ساخته شده را قابل قبول خواندوی ارزیابی تجهیزات ثابت فرآیندی را از اقدام‌های مهم بازرسی فنی و خوردگی فلزات دانست و افزود: برنامه‌ریزی لازم برای بازرسی خطوط لوله با استفاده از روش امواج برد بلند (Guided Wave) انجام شده و به‌زودی اجرایی می‌شود. رئیس بازرسی فنی و خوردگی فلزات شرکت بهره‌برداری نفت و گاز مارون تصریح کرد: در این روش با استفاده از امواج برد بلند، بخش‌های غیر قابل دسترس خطوط لوله ارزیابی و سبب بالارفتن ضریب ایمنی و تسهیل کار می‌شود. امیربکا، رئیس مهندسی خوردگی فلزات نفت و گاز مارون نیز با بیان این که این گونه تجهیزات از پیچیدگی‌های خاصی از نظر طراحی و متالورژی برخوردارند، اظهار کرد: درگام نخست برای مهندسی معکوس چنین تجهیزاتی باید از آلیاژشناسی ومحاسبات هندسی ابعاد هر قطعه آن مطمئن شد و سازنده را از جزئیات ساختاری قطعه مطلع کرد تا بتوان بهترین نتیجه اطلاعاتی با درصد اعتبار بالا از آنالیز کوپن متصل به دست آورد.

برگزاری سومین المپیاد علمی پژوهشی—مهندسی نفت

سومین المپیاد علمی - پژوهشی - مهندسی نفت ایران (اویلمپیک) با حمایت و همکاری بیش از ۱۶ سازمان، دانشگاه و شرکت‌های خصوصی و دولتی برگزار می‌شود. دانشکده مهندسی و شیمی دانشگاه صنعتی شریف، سومین المپیاد علمی - پژوهشی مهندسی نفت ایران (اویلمپیک) را ۱۶ اسفندماه امسال برگزار می‌کند. آزمون این المپیاد به صورت گروهی برگزار می‌شود که در بخش علمی در قالب گروه‌های دو نفره و مختص دانشجویان مقطع کارشناسی است. دربخش پژوهشی (درقالب گروه‌های سه نفره) کارکنان شرکت‌های خصوصی و دولتی صنعت نفت ودانشجویان باهرمقطع وگرایش تحصیلی ودر بخش پژوهشی نیز هر گروه می‌تواند به یک یا چند چالش به صورت مجزا پاسخ دهد. به نفرات گروه‌های برتر آزمون از سوی دانشکده مهندسی شیمی و نفت دانشگاه صنعتی شریف گواهی معتبر و تندیس یادبود همراه با جوایز نقدی اعطا می‌شود.

باشگاه خبر

● پخش فرآورده‌های نفتی منطقه کردستان

خدمات الکترونیک برای توزیع و کنترل فرآورده‌های نفتی

مدیرشرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه کردستان از ارائه خدمات الکترونیکی در توزیع و کنترل فرآورده‌های نفتی خبر داد. فریدون یاسمی در دیدار با فرمانده نیروی انتظامی استان کردستان با بیان این مطلب افزود: به منظور خدمت رسانی مطلوب به شهروندان و تحقق حقوق شهروندی، شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه کردستان نیز با توجه به شرایط جغرافیایی و مرزی بودن این استان، از زیرساخت‌های الکترونیکی در توزیع و کنترل فرآورده‌های نفتی بهره گرفته است. وی تصریح کرد: گستردگی فعالیت‌ها در استان کردستان، وجود زیرساخت‌های کشاورزی وصنعتی وجود بیش از ۲۳۰ کیلومتر مرز مشترک با کشور عراق، همچنین تفاوت قیمت فرآورده در دوسوی مرز و... می‌طلبد که با اعمال نظارت و کنترل‌های شبانه‌روزی، تامین و توزیع مطلوب فرآورده‌های نفتی با بهره‌گیری از دانش روز و به بهترین نحو انجام شود. یاسمی درباره فعالیت‌های شرکت ملی پخش برای جلوگیری از عرضه غیر مجاز سوخت نیز گفت: اجرای طرح الکترونیکی توزیع نفت سفید خانوارهای استان، ایجاد زیرساخت‌های لازم، پیشنهاد اجرای طرح الکترونیکی توزیع سوخت ادوات کشاورزی دراستان، نصب دوربین مداربسته درجایگاه‌های سوخت، همچنین اجرای طرح راستی آزمایی ادوات کشاورزی اجرای طرح توزیع نفت گاز بخش کشاورزی براساس سطح زیرکشت واجرای برنامه‌های آموزشی برای نیروی انتظامی و مصرف کنندگان عمده، از جمله برنامه‌هایی است که این شرکت درجهت جلوگیری از عرضه خارج از شبکه سوخت انجام داده است. وی همچنین به استفاده از سیستم‌های نرم افزاری در کنترل عرضه سوخت در مرزهای خروجی استان کردستان اشاره و تصریح کرد: با هدف روان سازی عملیات کنترل و فروش فرآورده در پایانه‌های مرزی باشماق، مریوان و سیرانبند بانه، اقدام‌های سخت افزاری برای اندازه‌گیری دیجیتال موجودی نفتگاز باک کامیون‌ها انجام شده است. به گفته یاسمی، کنترل و نظارت بر فروش سوخت در پایانه‌های مرزی این استان به صورت الکترونیکی و با استفاده از نرم افزار BSS انجام می‌شود. مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه کردستان، حذف دلالان سوخت، جلوگیری از عرضه خارج از شبکه نفت گاز، جلوگیری از سوء استفاده احتمالی، درآمدزایی دولت، همچنین صرفه‌جویی در مصرف سوخت، شتاب بخشی به امور و کنترل کامیون‌های ترانزیتی را از جمله مزایای استفاده از نرم افزارهای الکترونیکی برشمرد. سردار آزادی، فرمانده نیروی انتظامی استان کردستان نیز با قدردانی از تلاش و اقدام‌های کنترلی و پایش‌های سیستمی عرضه فرآورده‌های نفتی، برآمادگی نیروی انتظامی درهمکاری باشرکت ملی پخش منطقه کردستان در پیشگیری و مبارزه با عرضه خارج از شبکه ملی فرآورده‌های نفتی تاکید کرد.

● شرکت پتروشیمی مبین

آزادسازی پنج لاک‌پشت در دریا

با همکاری پتروشیمی مبین و محیط زیست شهرستان عسلویه، پنج لاک‌پشت سبز و منقارعقابی، پس از پلاک‌گذاری به دریا بازگشتند. سیدمسعود اتقوی ساداتی، رئیس روابط عمومی شرکت پتروشیمی مبین گفت: این شرکت درجهت عمل به مسئولیت اجتماعی ومحیط زیستی، هر ماه فرآیند آزادسازی لاک‌پشت‌های گرفتارشده درحوضچه مبین را انجام می‌دهد. وی با بیان این که اقدام‌های اولیه برای حمایت از لاک‌پشت‌های پشت سبزومنقارعقابی خلیج‌فارس درسال ۸۶ صورت گرفته است، افزود: براین اساس، با شروع آبگیری حوضچه آرامش که با مکش از دریا و به منظور مصارف متعدد پتروشیمی انجام می‌شود، لاک‌پشت‌ها نیز به همراه آب وارد این حوضچه می‌شوند. ساداتی بااشاره به مکش آب دریا به وسیله سه پمپ بزرگ گفت: به دلیل جریان مکش ناشی از پمپ‌های قوی، احتمال بازگشت لاک‌پشت‌ها به دریا ازطریق کانال حوضچه امکان‌پذیر نیست، ازاین رو برای بازگشت لاک پشت‌ها به دریا کمک انسانی نیاز است. وی تصریح کرد: شرکت پتروشیمی مبین با همکاری محیط زیست شهرستان عسلویه هرماه لاک‌پشت‌ها راجمع‌آوری و برای نشانه‌گذاری آماده می‌کنند.

● شرکت گاز استان تهران

تکمیل گازرسانی به روستاهای استان تهران در سال ۹۸

مدیرعامل شرکت گاز استان تهران از پایان گازرسانی بخش شهری خبر داد و گفت: روستاهای استان تهران نیز تا پایان سال ۹۸ از نعمت گاز بهره‌مند خواهند شد.

احمد دارابی درباره پایان گازرسانی به روستاها در استان تهران تا پایان سال آینده، گفت: یکی از برنامه‌های مصوب این شرکت این است که تا پایان سال آینده همه روستاهای این استان زیرپوشش گاز قرار گیرند.

وی بابیان اینکه استان تهران ۴۸ شهر دارد که همه آنها مصرف‌کننده گازطبیعی هستند، اظهارکرد: بهمن سال ۹۶، شمشک به عنوان آخرین شهراستان تهران گازرسانی شد.

دارابی تصریح کرد: استان تهران همچنین ۵۸۶ روستا باقابلیت دریافت گاز دارد که از این تعداد، ۵۰۷ روستای آن به شبکه گازطبیعی متصل شده‌اند.

مدیرعامل شرکت گازاستان تهران از آمادگی این شرکت برای گذران فصل زمستان خبر داد و افزود: ما با انجام تعمیرات وحفاظت ازشبکه گاز استانی تلاش می‌کنیم تا زمستان امسال مردم با مشکل افت یا قطع فشار گاز روبه‌رو نشوند.

● پخش فرآورده‌های نفتی منطقه قم

مسدودی ۲۲۷ کارت سوخت غیرمجاز

مدیرشرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه قم از کشف ومسدود شدن ۲۲۷ کارت هوشمند سوخت غیرمجاز دراین منطقه عملیاتی خبر داد. محسن وزارتی گفت: این کارت‌ها به دنبال اعزام گروه‌های گشت و بازرسی ازجایگاه‌های عرضه سوخت کشف و به دستورمقام قضایی مسدود شده اند. وی با اشاره به احراز تخلف سوءاستفاده ازکارت‌های هوشمند سوخت نفت گاز تصریح کرد: پرونده دارندگان کارت و مالکان خودروهای سوءاستفاده کننده به مراجع قضایی ارسال شده است. مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه قم اظهارکرد: شرکت تلاش خود را برای جلوگیری ازتخلف‌ها در حوزه توزیع و مصرف فرآورده‌های نفتی به‌ویژه برخورد با سوءاستفاده‌کنندگان از کارت‌های هوشمند سوخت دوچندان کرده است. وزارتی با بیان این که بازرسی و بازدیدهای منظم از جایگاه‌های عرضه سوخت با حضور و همکاری نزدیک دیگر دستگاه‌های نظارتی انجام می‌شود، افزود: این بازدیدها با هدف تحقق حقوق شهروندی و ایجاد زمینه عرضه مطلوب و پایدارسوخت درجایگاه‌های منطقه ودیگر حوزه‌های مربوط به مصرف کنندگان انجام می‌شود و بدون وقفه ادامه می‌یابد.

● پخش فرآورده‌های نفتی منطقه ایلام

ساماندهی معیشت ۲۵ هزار خانوار مرزنشین ایلامی

مدیرشرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه ایلام گفت: به منظور ساماندهی وضعیت معیشتی مرزنشینان ایلامی، ۱۵۰۰ لیتر سوخت به هر خانوارمرزنشین برای صادرات به کشور عراق در نظر گرفته شده است. علی‌اصغر چاغروندی بااشاره به تصویب اساسنامه ساماندهی معیشت مرزنشینان درکارگروه ساماندهی مرزنشینان، اظهارکرد: براساس این اساسنامه، معیشت ۲۵ هزار خانوار مرزنشین استان ایلام با صادرات سوخت به کشورعراق ساماندهی می‌شود.

وی ادامه داد: مرزنشینانی که تا شعاع ۲۰ کیلومتری از مرز بین‌المللی مهران سکونت دارند، می‌توانند با تشکیل شرکت‌های تعاونی از طریق مزایده در این فعالیت اقتصادی مشغول شوند. چاغروندی، توجه ویژه به معیشت مرزنشینان استان ایلام، تقویت شرکت‌های تعاونی(مطابق برنامه ششم توسعه کشور) توجه‌به‌ساختارهای‌فرهنگی واجتماعی،همچنین بررسی برخی نواقص پیش نویس اساسنامه و تهیه و تدوین نهایی‌اساسنامه‌رازمهمترین تصمیمات اتخاذ شده در کارگروه ساماندهی مرزنشینان اعلام کرد. مدیران کل یانمایندگان تام‌الاختیار دستگاه‌های اجرایی، نظارتی وامنیتی این استان از جمله ادارات کل صنعت، معدن و تجارت، راهداری و حمل و نقل جاده ای، تعاون، کار و رفاه‌اجتماعی، بانک توسعه تعاون، اطلاعات، گمرک و تعزیرات حکومتی، معاونت سیاسی و اجتماعی استانداری، همچنین معاونت توسعه اقتصادی استانداری، دبیر خانه ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، فرماندهی مرزبانی و معاونت قاچاق کالا و ارز وفرماندهی نیروی انتظامی، نهادهای تشکیل دهنده کارگروه ساماندهی مرزنشینان استان ایلام هستند.

● شرکت انتقال گازایران

کاهش صدای ناهنجار در ایستگاه‌های تقویت فشار گاز

توجه‌به‌سلامت‌جسمی‌وروحی کارکنان انتقال گاز و حفاظت از محیط‌زیست سبب شد تا پروژه پژوهشی سایلنسرهای ترکیبی بازتابشی –جذبی در سراسر شبکه‌انتقال گازاجراشود. سعید توکلی، مدیرعامل شرکت انتقال گازایران درباره پروژه پژوهشی سایلنسرهای (صدا خفه‌کن) ترکیبی بازتابشی –جذبی گفت: این طرح باهدف مهار صدای ناهنجار مجاری تخلیه در ایستگاه‌های تقویت فشار گاز با همکاری دانشگاه علم و صنعت انجام شد. وی افزود: براساس نتایج معاینات دوره‌ای انجام شده برای کارکنان عملیاتی، آسیب‌های شنوایی به عنوان محتمل‌ترین و عمومی‌ترین آسیب شغلی در طول سنوات کاری محسوب می‌شود. وقوع آسیب شنوایی سبب کاهش اعتماد به نفس فردی، کاهش تمرکز، چالش‌های ارتباطی بین کارکنان به‌ویژه در شرایط عملیاتی، اختلال خواب پنهان، اختلالات قلبی – عروقی و سرانجام کاهش بهره‌وری می‌شود. مدیرعامل شرکت انتقال گاز با بیان این که افزون بر نیروی انسانی، در برخی موارد نیز، امکان ایجاد مشکل برای ساکنان یا مجاوران خطوط لوله یا ایستگاه‌های تقویت فشار گاز وجود دارد، تصریح کرد: این شرکت با رویکرد حفظ سلامت کارکنان عملیاتی و رعایت پروتکل‌های محیط‌زیستی به سبب صیانت از حقوق شهروندی و همسو با مسئولیت‌های اجتماعی و مدنی خود، حفاظت از جایگاه‌سازمانی واعتباری مجموعه و توجه به ضوابط تولید پایدار- ایمن - بهره‌ور، به حل این چالش اهتمام ورزیده است. توکلی ادامه داد: این پروژه با هدف استخراج دانش فنی صداخفه‌کن‌های فشار بالا به منظور مهار صداهای ناهنجار تخلیه مجاری، تخلیه خطوط لوله یا ایستگاه‌های تقویت فشار گاز و همسو با برطرف‌سازی آسیب‌های پرسنلی بارعایت شرایط استاندارد و ضوابط بهداشت صنعتی و محیط‌زیستی اجرا شده است.

● شرکت گاز استان البرز

اتصال آخرین شهر البرز به شبکه گاز

مدیرعامل شرکت گازاستان البرز گفت: همه شهرهای استان البرز قابلیت گازرسانی دارند و «آسارا» به عنوان آخرین شهر نیز به‌زودی به شبکه گاز متصل خواهدشد.

حسین تقی‌پور با بیان این که استان البرز ۱۷ شهر دارد و همه آنها قابلیت گازرسانی دارند، اظهارکرد: هم‌اکنون ۱۶ شهراین استان از گاز برخوردار شده‌اند و «آسارا» واقع درمحور چالوس نیز به محض اجرای خط تغذیه جوستان -گچسر واخذ مجوزهای لازم، به شبکه گاز متصل خواهد شد. وی درباره آمادگی این شرکت برای گازرسانی پایدار در فصل زمستان اظهار کرد: باحفظ سلامت شبکه تغذیه و توزیع گاز، با اطمینان به مردم استان البرز اعلام می‌کنیم که برای گذراندن زمستان بدون افت یا قطع فشار گاز آماده هستیم. وی با تاکید بر رفع تگناهای گازرسانی تصریح کرد: تمهیدات لازم برای جلوگیری از قطع گاز در نظر گرفته شده است. تقی پور با اشاره به توسعه گازرسانی شهری و روستایی در استان البرز و بهره مندی بخش زیادی ازجمعیت این استان از گازطبیعی، گفت: هم‌اکنون ضریب نفوذ گازرسانی شهری ۹۹.۹ درصد وضریب نفوذ گازرسانی روستایی ۸۴.۶ درصد است. مدیرعامل شرکت گاز استان البرز گفت: استان البرز ۲۹۹ روستا دارد که ۲۸۳ مورد از آنها قابلیت گازرسانی دارند و تاکنون ۱۴۲ روستا به شبکه گاز متصل شده‌اند. به گفته وی، گازرسانی به ۳۶ روستا نیز در دست اقدام است. تقی پور با بیان این که در استان البرز ۵ هزار و ۹۳۷ کیلومتر شبکه تغذیه و توزیع، همچنین ۴۲۲ کیلومتر خط انتقال گاز اجرا شده است، بر اجرای مداوم نگهداشت، مقاوم‌سازی، نوسازی، تعمیرات اساسی شبکه گاز این استان، همچنین نشت‌یابی سالانه و پروژه‌های بازنگری وبازطراحی باهدف جلوگیری از ایجاد وقفه در شبکه توزیع گاز تاکید کرد.

● خطوط لوله و مخابرات نفت منطقه لرستان

تعویض باتری پست‌های برق مراکز انتقال نفت

باتری‌های پست‌های برق ۶۳/۶ کیلوولت مراکز انتقال نفت شهدای تنگ فنی و شهید قلندری (پل باباحسن) تعویض شدند. رییس واحد مهندسی تعمیرات برق شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت منطقه لرستان گفت: این باتری‌ها از جنس نیکل- کادمیوم بوده و با توجه به عمر بالا به مرور زمان، تعداد سلول‌های آنها کاهش یافته و ولتاژ به زیر ولتاژ اسمی افت کرده بود. علی کرمی با بیان این که عمر بالای باتری‌های پست برق مراکز انتقال تنگ فنی وشهید قلندری، عملکرد تجهیزات حفاظتی با مشکل رو به رو کرده بود، دلیل تعویض این باتری‌ها را فرسودگی آنها عنوان کرد.

وی افزود: فرسودگی باتری پست برق مراکز انتقال نفت یاد شده موجب شده بود تا هنگام قطع لحظه ای برق، برق تغذیه تمام مرکز انتقال نفت به مدت طولانی قطع باشد و فعالیت معمول آنها را مختل کند.

کرمی تصریح کرد: با پیگیری‌های واحد مهندسی برق منطقه، همه باتری‌های قدیمی مراکز انتقال نفت شهدای تنگ فنی و شهید قلندری تعویض و باتری‌هایی از نوع سیلد اسید تولید داخل جایگزین آنها شده است.

وی ارزانتر، ایمنی بیشتر، همچنین تعمیر و نگهداری ساده را از جمله ویژگی‌های مهم این باتری نسبت به موردمشابه خارجی آنها برشمرد.

● شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت

افزایش ۱۰۰۰ دستگاه واگن جدید در شبکه مترو تهران

مدیر بهینه‌سازی بخش حمل‌ونقل شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت از اضافه شدن یک هزار دستگاه واگن جدید به شبکه مترو تهران خبر داد. ساسان کاظمی نژاد با بیان این که بنابر برآورد، هر واگن مترو روزانه امکان جا به جایی بیش ازسه هزار مسافر را دارد، افزود: با توجه به این مهم، بسیاری از مسافران از خیابان‌ها به مترو منتقل می‌شوند که می‌تواند تاثیر قابل توجهی بر کاهش ترافیک پایتخت داشته باشد. وی با بیان این که قراردادهای مربوط به طرح توسعه مترو کلانشهرهای اصفهان، تبریز، شیراز و مشهد نیز در مراحل نهایی شدن است و به‌زودی فعال خواهد شد، افزود: توسعه مترو در سایر کلانشهرها از سال آینده به بعد انجام می‌شود. کاظمی‌نژاد در ادامه به استفاده ازفضای مترو‌ها و ایستگاه‌های مترو برای فرهنگ‌سازی اشاره و تصریح کرد: بر اساس قراردادهای طرح توسعه حمل‌ونقل مسافر باقطار شهری در تهران و هشت کلانشهر، مقرر شد بخشی از فضای محیطی ایستگاه‌ها و واگن‌های متروی سراسر کشور به موضوع فرهنگ‌سازی در باره بهینه کردن مصرف انرژی اختصاص یابد. وی افزود: با اجرای این طرح، دو هزار دستگاه واگن جدید (هزار دستگاه در تهران وهزار دستگاه در کلانشهرها) درسال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ به ناوگان مترو تهران و کلانشهرها اضافه خواهد شد.

نهایی شدن قرارداد ۲۰۰ هزار دستگاه بخاری هرمتیک

قرارداد تامین ۲۰۰ هزار دستگاه بخاری هرمتیک هوشمند بازدهی بالا با حمایت شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت در حال بررسی و مذاکره است و در آینده نزدیک نهایی می‌شود. محمدرضا فجرک، رئیس امور بهینه‌سازی لوازم شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت گفت: این قرارداد به منظور تهیه ۲۰۰ هزار دستگاه بخاری هرمتیک هوشمند از یک میلیون دستگاه بخاری مصوب شورای اقتصاد و براساس ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر اجرایی می‌شود. وی درباره نحوه تامین بقیه بخاری‌های هرمتیک تا رسیدن به عدد یک میلیون دستگاه اشاره و تصریح کرد: هر سال دو نوبت فراخوان عمومی برای امضای قرارداد اعطای یارانه صرفه‌جویی سوخت با تولیدکنندگان بخاری دودکش‌دار هرمتیک هوشمند بازدهی بالا براساس ضوابط و معیارهای فنی وزارت نفت برگزار خواهد شد تا زمینه رقابت سالم میان تولیدکنندگان بخاری و سرمایه‌گذاران عامل صرفه‌جویی فراهم شود. فجرک همچنین از راه‌اندازی اتاق تست برای سنجش میزان مصرف بخاری‌ها خبر داد و گفت: شرکت بهینه‌سازی در نظر دارد با همکاری سازمان‌های ذی‌صلاح نسبت به سنجش بازدهی ومیزان مصرف بخاری‌های گازسوز هرمتیک هوشمند بازدهی بالا اقدام کند تا بتواند با آزمایش نمونه بخاری‌های تولیدکنندگان متقاضی شرکت در فراخوان‌ها مصرف گازطبیعی ادعا شده از سوی آنها را صحت‌سنجی کند. وی درباره مزیت‌های بخاری‌های گازسوز هرمتیک هوشمند گفت: این نوع بخاری افزون بر کاهش مصرف سوخت و بازدهی بالا، مزایای زیادی دارد که از آن جمله می‌توان به کاهش خطر مرگ خاموش و آتش‌سوزی اشاره کرد. این نوع بخاری باتوجه به اینکه هوای احتراق را از بیرون تامین می‌کند، هیچ مشکلی در زمینه کمبود اکسیژن و مرگ‌های خاموش ندارد، زیرا دیگر هوایی از داخل مصرف نمی‌شود و در صورت نصب بخاری‌های هرمتیک هوشمند ازسوی نصابان مجاز، احتمال مرگ‌های خاموش به صفر می‌رسد.

به اولین سکوی نفتی خلیج همیشه فارس خوش آمدید

نگاهی به تاریخ تحولات یکی از قدیمی‌ترین سکوهای نفتی ایران

میراث بهرگان

مسعود فروزنده| مورخان از لابه‌لای اسناد آرشیوی، نشریات، تصاویر و مصاحبه با پیشکسوتان می‌توانند به بازسازی صحنه‌هایی از تاریخ معاصر ایران اقدام کنند. آرشیو موزه‌های صنعت نفت ایران در چند سال اخیر، کمک‌های بی‌دریغی به اهل تاریخ کرده است. آنان به زحمت توانسته‌اند اسناد قدیمی را از کانکس‌ها، گونی‌های خاک‌گرفته و فایل‌های درون انبارها و سوله‌ها جمع‌آوری کنند و در محل جدیدی در اختیار اهل پژوهش قرار دهند.

بهرگان، در ۴۰ کیلومتری شمال غربی گناوه، از مناطق قدیمی سرزمین مادری است که با نام های مختلفی در متون تاریخ میانه توصیف شده است. یکی از آن نام‌ها، «سینیز» است که بخشی از آن اکنون روستای امام‌حسن نامیده می‌شود. سینیز از دوران باستان مرکز صادرات پارچه‌های خوش‌نقش، روغن چراغ و موم (گرفته شده از نفت) بوده است. نام و واژه سینیز در منابع تاریخی همچون مسالک و ممالک اثر استخری، صوره‌الارض اثر ابن حوقل و نزهه‌القلوب اثر حمدالله مستوفی بارها آمده است. احتمالا چشمه‌های نفت اطراف سینیز تا دالکی، از سوی صنعتگران برای عایق کاری کشتی، سیستم فاضلاب و ساختمان‌های مجاور دریا و همچنین روشنایی کوچه‌ها و خیابان‌های سیراف، هرمز، گمبرون، بوشهر و پس کرانه‌های آنجا مورد استفاده قرار می‌گرفته است. دوران بسیار طولانی گذشت تا گاز و نفت مناطق ساحلی خلیج‌فارس در فرایند تکنولوژی جدید به تولید صنعتی برسد. اولین فعالیت برای کشف نفت در سال ۱۹۱۴ میلادی (۱۲۹۳ شمسی) در جزیره قشم صورت گرفت که به نتیجه نرسید و سال‌ها گذشت تا اینکه در سال ۱۳۳۶ شمسی دولت ایران عزم کرد از دریا و کرانه‌ها نفت استخراج کند. بهرگان، اولین نقطه در دریای خلیج‌فارس بود که توسعه یافت و در رقابتی چشمگیر با عربستان، میزان قابل توجهی نفت از آن استخراج شد. از همه وقایع سال‌های ۱۳۳۶ تا ۱۳۴۳ تنها چند عکس و سند، چاه شماره یک و سکوی بهرگانسر باقی مانده که اداره کل موزه‌ها و آرشیو در سال ۱۳۹۶ عزم کرد تا آن را به یک موزه دریایی تبدیل کند. این سکو به همت مدیریت موزه‌ها و مرکز اسناد صنعت نفت به ثبت ملی رسید و از گزند تخریب و بی‌اعتنایی در امان ماند و با تأمین بودجه از سوی شرکت ملی نفت، کار مرمت و آماده‌سازی آن برای موزه شدن بزودی آغاز می‌شود. در کنار تجهیزات باقیمانده و اسناد آرشیوی و نشریه نامه صنعت نفت، میراثی گران‌بهاتر وجود دارد که همانا جوانان قدیمی هستند که گلوبیگاه در این‌سو و آن‌سو به پرسش‌ها پاسخ می‌دهند و ما را با خود به آن سال‌ها می‌برند. تولید اولیه بهرگانسر از سال ۱۳۴۱ آغاز شد که حدود ۶ هزار و ۲۹۰ بشکه در روز بود. قبل از تولید، شاه در سفری به بهرگان، از تجهیزات شرکت سیریپ بازدید و تأسیسات، دستگاه جداکننده گاز از نفت و امکانات تفریحی و اقامتی را از نزدیک مشاهده کرد.

سودای مبارزه با کارتل های نفتی

بانی قرارداد سیریپ، انریکو ماتئی بود که بیش از سه فیلم سینمایی و دو سریال تلویزیونی از او ساخته شد. هواپیمای شخصی انریکو ماتئی در سال ۱۹۶۲ میلادی، هنگامی که برای انعقاد قرارداد جدیدی عازم آفریقا بود، به‌طور مشکوکی سقوط کرد و ماتئی کشته شد. ماتئی در فرهنگ سیاسی ایتالیا به یک اسطوره نفتی بدل شد که سودای مبارزه با کارتل‌های نفتی را داشت. اینک، از سیریپ و روستای امام‌حسن و آن همه جوانان و میانسالانی که بهرگانسر را به سرانجامی خوش بدل کردند، معدود افرادی باقی مانده‌اند. اگر از آنها پرسش کنی، با آه و افسوس شروع می‌کنند و در پایان با شعف و شادی شما را سرخوش می‌گردانند. شیرینو، بانویی است که همه خاطرات ایتالیایی‌ها را از ابتدا تا انتها همچون دوربین فیلمبرداری کاشته شده در بهرگان، برای مخاطب مرور می‌کند. او براستی میراثی زنده از رخدادهای ۶۰ سال گذشته است. در کنار او، جوانان قدیمی دیگری هستند که می‌توانند توصیف‌کننده اسناد آرشیوی باشند؛ افرادی چون بهروز بهبهانی، احمد سالمی و امیرحسین حیات داوودی.

رفتار دوستانه ایتالیایی‌ها

شیرینو، از تلاش و فعالیت‌های ایرانی‌ها و ایتالیایی‌ها برای برپایی تأسیسات خشکی و حفاری چاه‌ها و تأسیسات دریایی حرف‌ها و سخن‌ها دارد: «رفتار ایتالیایی‌ها و بومیان منطقه با همدیگر دوستانه بود. برخی مردم به کار کشاورزی مشغول بودند؛ اما برخی دیگر می‌رفتند جلوی در شرکت و منتظر می‌ماندند تا هر وقت به نیروی کارگر نیاز بود، در آنجا مشغول کار شوند. حقوقشان بین ۳ تا ۴ تومان بود. من و مادرم تنها زنان روستا بودیم که برای آنها کار می‌کردیم. مادرم برای آنها لباس می‌شست و من کمکش می‌کردم. از حراست شرکت برایم هیزم می‌آوردند و من در تنوری که در خانه داشتم، برایشان نان می‌پختم. شب‌ها معمولاً بیدار می‌ماندم تا نان صبحانه را آماده کنم. برای ناهار و شام هم باید نان می‌پختم؛ چون روستا نانوایی نداشت. در ازای این کارها ۳ تومان به ما حقوق می‌دادند. اگرچه پول زیادی نبود؛ اما زندگی‌مان با آن می‌چرخید. به‌تدریج زندگی مردم روستا رونق گرفت و اوضاع بهتر شد. برای روستا مدرسه ساختند. لوازم‌تحریر می‌آوردند به مناسبت‌های مختلف جشن می‌گرفتند. پزشکی می‌آمد و به صورت مجانی مردم را معاینه و درمان می‌کرد.»

طولی نکشید که تولید نفت در سیریپ افزایش یافت و در سال ۱۳۴۵ به حدود ۲۵ هزار بشکه در روز و در سال ۱۳۵۰ به حدود ۶۰ هزار بشکه در روز رسید. شاه پیوسته از تولید سیریپ پرس‌وجو می‌کرد. یک‌بار مدیر شرکت سیریپ به همراه رضا فلاح، بخشی از دغدغه‌ها و پرسش‌های شاه را پاسخ داد. شاه بین شرکت‌های فعال در دریای خلیج‌فارس، به سیریپ و پان امریکن بیش از بقیه توجه داشت؛ اما از آنجا که در اوج هیاهوی بعد از قرارداد کنسرسیوم دستور امضای سیریپ را داده بود، برایش جذابیت بیشتری داشت. در حین مذاکرات برای کنسرسیوم (سال ۱۳۳۳)، مدیران شرکت «انی» چند پیام به دربار شاه فرستادند و خواستار مشارکت شدند؛ اما سفیر امریکا و انگلیس در جلسه سران کنسرسیوم، تنها به حضور فرانسوی‌ها و هلندی‌ها تن دادند. در سال ۱۳۳۴ مدیران «انی» از شاه تقاضا کردند از ایتالیا دیدن کند. پیغام و پسغام‌های «انی» با دربار ایران در سال‌های ۱۳۳۴ و ۱۳۳۵ و سپس سفر شاه در آذر ۱۳۳۷ به رم، منجر به عقد قرارداد شد.

تفاهم اقتصادی

شاه در رم و در حضور مدیران «انی» و سران دولت ایتالیا گفت: «نه شما و نه ما فراموش نکرده‌ایم که سال گذشته، قرارداد نفت میان شرکت ملی نفت ایران و شرکت نفت ایتالیا با چه روح مودت و حسن تفاهمی به امضا رسید و چگونه این قرارداد در همه جا نمونه‌ای عالی از همکاری تلقی شد. از آن زمان تاکنون ما و شما قدم‌های تازه‌تری در راه این همکاری ثمربخش اقتصادی برداشته‌ایم که قرارداد طرح عمران و آبادانی استان وسیع بلوچستان با یک موسسه ایتالیایی و تاسیس نمایشگاه بزرگ صنعتی ایتالیا در تهران از نمونه‌های برجسته آن است.»

ایتالیایی‌ها در دهه‌های ۴۰ و ۵۰ در زاهدان، چابهار، بندرعباس، جزیره سیری و برخی بندرهای ساحلی به توسعه چند بنگاه اقتصادی مانند شیلات و صیادی اقدام کردند و خاطره خوشی از خود بر جای گذاشتند. نه رفتار استعمارگرانه داشتند و نه خوی برتری‌جویانه آنگلوساکسونی.

بهرگان پس از انقلاب اسلامی توسعه یافت. جمعیت به‌تدریج رو به فزونی رفت و روستای کوچک امام‌حسن به یک شهر تبدیل شد و در دهه ۷۰ صاحب چند مدرسه، مرکز بهداشت، باشگاه ورزشی و خیابان آسفالته شد. از همه مهم‌تر، دو پدیده بیکاری و اتکا به شرکت نفت فلات قاره ایران از دهه ۸۰ بیشتر به چشم آمد. نوزادان متولد شده در اوایل دهه ۶۰، جوانان پرانرژی، اما بیکار دهه ۸۰ بودند که به دنبال منزلت و رفاه می‌گشتند و آن را در استخدام در شرکت نفت فلات قاره جست‌وجو می‌کردند و این بحرانی شد که تاکنون به‌عنوان یک معضل اجتماعی باقی مانده است.

مردم بهرگان

نه شرکت نفت فلات قاره علاقه دارد شاهد بیکاری در امام‌حسن باشد و نه سازمان اداری آن گنجایش استخدام همه آنها را دارد. همچون زندگی انسان که هنگام تولد، شیرین و جذاب است و به هنگام پیری مشکلات گریبان‌گیر انسان می‌شود، بهرگان هم به نقطه‌ای از تاریخ رسیده که باید در حد و اندازه جدید آن تصمیم‌گیری شود. تصویری که می‌توانیم از سینیز گذشته بسازیم، تصویری پرتلاش و خلاق است که مردمان این منطقه از عصر ساسانی تا قرن چهارم هجری قمری توانایی یافته بودند. تخم‌کتان از مصر آورده، در دشت بزرگ سینیز کاشته و از محصول آن در کارگاه‌های نساجی، مشهورترین پارچه‌های ایرانی را تولید کنند. در سمرقند، بخارا، هند، چاچ، ری، اردبیل و تبریز پارچه‌های سینیزی شهره آفاق بود. این تصویر در سده‌های بعد کمرنگ و به‌تدریج محو شد. خشکسالی، جنگ‌های محلی و از همه نفرین‌بارتر، تغییر سلسله‌ها بود که به مهاجرت مردم دامن زد. در دوره افشاریه، زندیه و قاجار سینیز به روستایی کوچک با اقتصاد صیادی بدل شد. وقتی ایتالیایی‌ها آمدند، جمعیت روستای امام‌حسن نزدیک به ۱۰۰ نفر بود. پس از شروع به کار شرکت ایران ـ ایتالیا (سیریپ) در سال ۱۳۳۶ تمدن نفتی به‌تدریج شکل گرفت و جمعیت روستا به حدود ۵۰۰ نفر رسید.

منابع

استخری، ابواسحاق ابراهیم، المسالک و الممالک، به کوشش ایرج افشار، تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۴۰./ابن حوقل، محمدبن علی، صوره‌الارض، ترجمه جعفر شعار، تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۶./مستوفی، حمدالله بن ابی‌بکر، نزهه‌القلوب، تصحیح و تحشیه گای لسترنج، تهران: اساطیر، ۱۳۸۹./ترازنامه بانک مرکزی در سال‌های ۱۳۳۹ - ۱۳۵۰./تاریخ نفت ایران تألیف مسعود فروزنده./اداره کل آرشیو اسناد و موزه‌های صنعت نفت ایران./نشریه‌نامه صنعت نفت در سال‌های ۱۳۴۳ و ۱۳۴۴./مصاحبه با بانو شیرین زهاب (شیرینو)/مصاحبه با آقای امیرحسین حیات‌داوودی (۱۳۹۶)/ پایگاه اطلاع‌رسانی شرکت انی.

عطر ماندگار

شرح احادیث اخلاقی درس خارج فقه مقام معظم رهبری

دوری از چهار صفت

امام علی(ع) فرمودند:
من استطاع أن یمنع نفسه من أربعة اشیاء فهو خلیق بأن لاینزل به مکروه أبداً قیل: وما هنّ یا أمیرالمؤمنین! قال: العجلة واللجاجة والعُجب والتّوان.
هر کس این چهار صفت را از خود دور کند، خواه فرد باشد، خواه مجموعه دست‌درکاران و روسای جامعه، هیچ‌گاه حادثه و واقعه ناخوشایندی، متوجه او نخواهد شد:
۱- عجله، بدون تأنی و دقت، تصمیم‌گیری یا کاری را اجرا کند (عجله غیر از سرعت در عمل است).
۲- لجاجت، یکی از مسائل خطرناک و بلاهای دامن‌گیر، اصرار و پافشاری ناحق، در مسأله‌ای است که چون این حرف را گفته یا چنین موضعی اتخاذ کرده، حاضر نیست عقب‌نشینی کند، ولو خلاف آن ثابت شود.
۳- مغرور شدن و خودشیفتگی که انسان نقص‌ها و ضعف‌های خود را ندیده و احیانا محسناتش را بزرگ بشمرد.
۴- کاهلی و سستی، کار امروز را به فردا افکندن و به تاخیر انداختن.
بنده در اثر تجربیاتی که در سال‌های متمادی پیدا کردم، به این نتیجه رسیدم که این سخن علی(ع) واقعا حکمت تمامی است و همه ضرر و زیان‌هایی که متوجه جامعه شده، در اثر این امور بوده است. خداوند ان‌شاءالله ما را با مجاهدت خودمان و با توفیق خودش از این صفات دور بدارد.

هزار و یک نکته

چرا یه پله بالاتر نشستی؟

ابن‌جوزی، یکی از خطبای معروف زمان خودش بود. بالای منبری رفته بود که سه پله داشت و برای مردم صحبت می‌کرد. زنی از پایین منبر بلند شد و مسئله‌ای از او پرسید. ابن‌جوزی گفت: نمی‌دانم. زن گفت: تو که نمی‌دانی پس چرا سه پله از دیگران بالاتر نشسته‌ای؟! جواب داد: این سه پله را که من بالاتر نشسته‌ام، به آن اندازه‌ای است که من می‌دانم و شما نمی‌دانید، بنابراین به‌اندازه معلوماتم بالا رفته‌ام و اگر به‌اندازه مجهولاتم می‌خواستم بالا بروم، لازم بود منبری درست کنم که تا فلک‌الافلاک بالا می‌رفت.

درس‌های زندگی از امام علی (ع)

آزمایش الهی

«الا انَّ اللهَ تَعالی قَدْ کَشَفَ الْخَلْقَ کَشْفَةً لا انَّهُ جَهِلَ ما اخْفَوْهُ مِنْ مَصُونِ اسْرارِهِمْ وَ مَکْنُونِ ضَمائِرِهِمْ، «وَ لکِنْ لِیَبْلُوَهُمْ اَیُّهُمْ احْسَنُ عَمَلًا» فَیَکُونُ الثَّوابُ جَزاءً وَالْعِقابُ بَواءً». **نهج‌البلاغه خطبه ۴۴**
آگاه باشید، اینکه خدا پرده از اسرار درون بندگان (با آزمایش‌های خود) برداشت، به خاطر این نیست که او از آنچه انسان‌ها در درون پنهان داشته‌اند و اسراری که فاش نکرده‌اند، بی‌خبر باشد، بلکه برای این است که آنان را در معرض امتحان آورد که کدام‌یک عمل نیکوتر انجام می‌دهند. تا پاداش و کیفر، مفهوم صحیح داشته باشد، زیرا تا کسی صفات درونی را در قالب عمل آشکار نکند، نه مستحق پاداش است و نه مستوجب مجازات.

نکته‌ها و پیام‌ها

۱- همه حقایق عالم از کوچک و بزرگ، پیدا و ناپیدا نزد خداوند حاضر است. چگونه می‌شود چیزی از نظر خداوند پنهان بماند؛ در حالی که خود می‌فرماید: «و کلید غیب، تنها نزد اوست. جز او [کسی] آن را نمی‌داند و آنچه در خشکی و دریاست، می‌داند و هیچ برگی فرو نمی‌افتد، مگر [اینکه] آن را می‌داند.» و نیز درباره علم خود به اسرار نهان و آشکار انسان‌ها می‌فرماید: «و آنچه پنهان می‌کنید و آنچه آشکار می‌دارید [نیز] می‌داند.»

۲- فلسفه آزمایش مردم در منطق الهی
الف) به ظهور رساندن میزان حُسن عمل است نه فراوانی و کثرت عمل. (احْسَنُ عَمَلًا) چنانکه امام صادق(ع) در این باره می‌فرماید: معنای «عمل نیکو»، «عمل فراوان» نیست، بلکه «سالم‌ترین عمل» است و معنای «اصابه» ترس از خدا و نیت راستین است، سپس فرمود: باقی ماندن بر عمل به صورت خالص برای خدا از خود عمل سخت‌تر است.
ب) ثواب و عقاب بر محور حسن عمل است، زیرا همچنان که در دنیا نمی‌توان کسی را به موجب نیت درونی‌اش کیفر کرد، مگر آنکه آن را به‌منصه عمل درآورد، در آخرت نیز انسان‌ها را به‌واسطه اعمالشان، ثواب و عقاب می‌دهند. چنانکه قرآن می‌فرماید: پس هر کس هم‌وزن ذره‌ای کار خیر انجام دهد و هر کس هم‌وزن ذره‌ای کار بد کند، نتیجه آن را می‌بینند!

مفاهیم دینی

نشانه صدق ایمان

علل ترس از مرگ

در برابر مؤمنان حقیقی که از مرگ نمی‌هراسند، افراد بی‌شماری نیز از مرگ وحشت دارند. انگیزه ترس این افراد، متعدد است، از جمله:
۱- باورنداشتن حقیقت مرگ: انسان از فنا و نیستی هراسان است و کسی که معتقد است مرگ فنا و نیستی است، می‌ترسد؛ و کسی که دارای چنین جهان‌بینی باشد و مرگ را نابودی بداند، به هر نحو ممکن می‌خواهد زنده بماند.
۲- گناه: همان‌گونه که صدق ایمان سبب اشتیاق به لقای پروردگار است، ضعف ایمان، گناه، تجاوز و ستم نسبت به دیگران، سبب ترس از مرگ و حساب و کتاب خواهد شد. کسی که در منجلاب فساد و گناه فرو رفته و مرگ را شروع کیفر می‌داند، خواه ناخواه از مرگ فرار خواهد کرد.

۳- تعلق به دنیا: دلبستگی بیش از حد به دنیا، یکی دیگر از عوامل ترس از مرگ است، چرا که مرگ میان انسان وابسته به دنیا و محبوبش جدایی می‌افکند و دل‌کندن از آن همه امکانات که برای زندگی مرفّه و پرعیش و نوش فراهم ساخته، برای او طاقت‌فرساست.
۴- شخصی از ابوذر پرسید: چرا ما از مرگ بدمان می‌آید. او فرمود: برای اینکه شما دنیا را آباد و آخرت را خراب کرده‌اید، و بدین جهت از انتقال از خانه آباد به خانه خراب بدتان می‌آید.

صفحه‌ای برای گسترش و ترویج فرهنگ، آداب و اندیشه دینی
تهیه و تنظیم: ستاد اقامه نماز وزارت نفت

یک شبهه ویک پاسخ

پرسش: آیا در مورد فتنه‌های آخرالزمان آیه یا آیاتی داریم؟

پاسخ: فتنه به معنای امتحان، آزمایش و ابتلاست. در قرآن در این معانی به کار رفته است:
۱-امتحان کردن به سختی، آزمودن به تکالیف سخت
۲-مبتلا کردن به بلا و فتنه، هلاک کردن
۳-در آتش سوزاندن، عذاب کردن به آتش
۴-صدمه زدن و کشتن. در آیه ۱۰۱ سوره نساء به آن اشاره شده است.
۵- گمراه کردن و فریفتن و لغزاندن از راه حق
۶- شکنجه دادن، به رنج انداختن (برای وادار کردن به ترک دین)
۷- منحرف کردن از چیزی، باز داشتن از پذیرش چیزی
فتنه: در قرآن هم به خدا نسبت داده شده و هم به غیر خدا. در قرآن، هر جا که درباره بشر آمده، مراد فتنه مذموم و آزمایش ناهنجار است، برخلاف امتحان خدا که به‌وسیله آن انسان‌های خوب و بد از هم جدا شده و خوبان در راه کمال و انسان‌های بد در راه شقاوت پیش می‌روند.
خداوند درباره فراگیری آثار فتنه در میان اجتماع، به مؤمنان هشدار می‌دهد. در آیه ۲۵ سوره انفال آمده است: «بپرهیزید از فتنه‌ای که تنها دامن ستمکاران از شما را نمی‌گیرد.» علامه طباطبایی در ذیل این آیه می‌فرماید: «فتنه عبارت است از این‌که بعضی از امت با بعضی دیگر اختلاف می‌کنند در امری که تمامی امت، حقیقت امر را می‌فهمند که کدام است، اما یک دسته از قبول آن سرپیچی و آگاهانه به ظلم و منکر اقدام می‌کنند. آن دسته دیگر هم که حقیقت را قبول کرده‌اند، آنان را نهی از منکر نمی‌کنند و در نتیجه آثار سوء آن دامنگیر همه امت می‌شود... اینکه خداوند همه امت را از آن زنهار داده، معلوم می‌شود که منظور آن ظلمی است که اثر سوء آن عمومی باشد و چنین ظلمی ناچار باید از قبیل برهم زدن حکومت حقه اسلامی و زمام آن را به ناحق به دست گرفتن یا پایمال کردن احکام قطعی از کتاب و سنت باشد که راجع به حکومت حقه است. برای نجات از فتنه‌ها و گرفتاری‌ها و رسیدن به آرامش و شناخت راه صحیح و سره از ناسره، باید به قرآن و سنت اهل بیت مراجعه و از قرآن که همواره نور و روشنایی است، پیروی کرد، زیرا قرآن در تمام زمان‌ها راهنمای خوبی است که انسان با پیروی از آن سعادت دنیا و آخرت خود را تامین می‌کند و در شناخت فتنه و مشکلات کمتر دچار مشکل می‌شود. پیامبر بزرگوار اسلام(ص) درباره قرآن می‌فرماید: «آن زمان که آشوب‌ها و فتنه‌ها مانند پاره‌های شب تار شما را فرا گرفت، به قرآن رو آورید... هر کس قرآن را پیشوای خود قرار دهد، او را به بهشت راهنمایی می‌کند. هر کس آن را پشت سر اندازد، او را به سوی دوزخ می‌کشاند. قرآن راهنمایی است که به بهترین راه، راهنمایی می‌کند.»
یکی از عوامل مهم مصونیت از فتنه، بصیرت و رشد فکری است. خداوند در آیات متعددی بعد از نقل قصص و تجارب تاریخی اقوام گذشته، انسان‌ها را به تفکر و تعقل دعوت می‌کند. مهم‌ترین کار قلب را تفقه (ژرف‌اندیشی) می‌شمارد و در وصف جهنمیان می‌فرماید: «لَهُمْ قُلُوبٌ لا یَفْقَهُونَ بِها. برای کسب بصیرت دینی باید در هر مسئله‌ای تفقه نمود.» همان‌گونه که مسائل عبادی دین، به تفقه نیاز دارد. چنانکه امام کاظم(ع) می فرماید: «برای فهم معارف دین تلاش کنید، چراکه فهم کلید بصیرت است.».

اخبار ستاد اقامه نماز

برگزاری همایش توانمندسازی ائمه جماعت اقامه نماز

همایش توانمندسازی تبلیغی و توسعه و گسترش نماز با حضور ائمه جماعات و دبیران شوراهای اقامه نماز صنعت نفت در شمال غرب کشور به میزبانی شرکت گاز استان آذربایجان غربی برگزار شد.
در این همایش یک روزه که حجت‌الاسلام والمسلمین هادی، رابط فرهنگی و امور روحانیون شمال غرب صنعت نفت، برزگر، مدیر ستاد اقامه نماز استان، شیخی، مدیر عامل شرکت گاز استان، ائمه جماعات و دبیران شورای اقامه نماز صنعت نفت در شمال غرب کشور حضور داشتند، حجت‌الاسلام هادی، در سخنانی بر استفاده از ظرفیت‌های مختلف از جمله بسیج و حلقه‌های صالحین در پرشور برگزار کردن نمازهای جماعت تاکید کرد و گفت: علاوه بر استفاده از تمام ظرفیت‌ها، امامان جماعت باید راه‌های ارتباط گیری با مخاطبان را به صورت علمی فراگیرند و از فرصت‌های کوتاه بین نمازها برای سخنرانی پرمحتوا کمال بهره‌برداری را انجام دهند و صرفا به سخنرانی‌های مناسبتی اکتفا نکنند. در ادامه علیرضا شیخی، مدیرعامل شرکت گاز استان آذربایجان غربی بر حضور پرشور در نمازهای جماعت و دیگر برنامه‌های فرهنگی و دینی همچنین بر اهتمام بیشتر همه خادمان نماز به‌ویژه دبیران شوراهای اقامه نماز و ائمه جماعت بر پرشور نگهداشتن اقامه نماز در تمام ادارات تاکید کرد.
در ادامه این همایش، برزگر، مدیر ستاد اقامه نماز استان نیز، از برگزاری چنین نشست‌هایی تقدیر و مطالبی را در زمینه بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با مسئولان ستاد اقامه نماز بیان کرد.
ارائه نظرها و پیشنهادهای شرکت‌کنندگان در همایش و جلسه پرسش پاسخ از سوی حجت‌الاسلام والمسلمین هادی، رابط فرهنگی و امور روحانیون صنعت نفت در شمال غرب کشور پایان‌بخش این نشست بوده است.

همراه با شهیدان

شهید عباس عفت‌روش

شهید عباس عفت‌روش در سال ۱۳۵۴ وارد شرکت ملی نفت ایران شد. حضور پرشورش در مبارزات انقلابی با دستگاه طاغوت پهلوی از او چهره‌ای آشنا و در عین حال بسیار متواضع ساخته بود. پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز، حضوری چشمگیر در برنامه‌های دینی و انقلابی داشت. این حضور باعث شد منافقان کوردل تحمل دیدن آن چهره انقلابی را نداشته باشند و در دوران ترورهای کورشان، در ۱۶ مهرماه ۶۱، او را بر اثر شکنجه به درجه رفیع شهادت برسانند. همسر شهید درباره او می‌گوید: «شهید عفت‌روش با صداقت و گذشت خود، راه پرارزشی را در زندگی پیش‌رو داشت. او به تربیت فرزندان بسیار اهمیت می‌داد و فردی فعال و زحمتکش بود و سرانجام هم در محل کار خود به دست منافقان افتاد و پس از شکنجه فراوان از سوی آنان به شهادت رسید.».

زلال احکام

پرسش: اینجانب در یکی از ادارات مشغول به کار هستم و ماهانه حدود ۶۰ تا ۱۲۰ ساعت اضافه‌کاری تشویقی به کارکنان داده می‌شود- که البته بدون کارکرد اضافه- و صرفاً تشویقی است. آیا گرفتن این وجوه، شرعاً حلال است یا خیر؟
پاسخ: به مقررات بستگی دارد؛ چنانچه مطابق مقررات، حقوق بگیرد حلال است و در غیر این صورت نباید بگیرد.

معرفی کتاب و نرم افزار

شیوه‌های دعوت به نماز

کتاب «شیوه‌های دعوت به نماز» منتشر شد. محتوای این کتاب در هفت فصل شامل اهمیت دعوت به نماز، اصول و قواعد کلی دعوت به نماز، ویژگی‌های دعوت‌کنندگان به نماز، گام‌های مهم پیش از دعوت، شیوه‌ها و روش‌های دعوت به نماز، وظایف نهادها، مسئولان، آسیب‌ها و موانع دعوت است.
گرچه درباره نماز، هزاران کتاب نوشته شده، اما درون‌مایه، شیوه‌ها، اصول، قلم و بیان‌ها متفاوت است. این اثر حاصل تلاش حجت‌الاسلام والمسلمین محسن قرائتی است.

زمستان فقط آنفلوانزا ندارد

آشنایی با بیماری‌های شایع فصل سرد سال (بخش دوم)

مشعل| با آغاز فصل زمستان بیماری‌های زیادی ممکن است سراغ مان بیایند، بیماری‌هایی که شاید مشهورترین شان سرماخوردگی و گلودرد باشد ولی تنوع آنها خیلی بیشتر از اینهاست. اما جای نگرانی هم نیست چرا که با آگاهی از برخی مسائل پیشگیرانه و درمانی می‌توانیم از تیررس این بیماری‌ها دور باشیم و فصل سرد را نه تنها مریض نباشیم و نشویم که با نشاط تر از هر فصل دیگر سال، فعالیت‌های روزانه‌مان را انجام دهیم. کافی است باور کنید که اصلا جبری در کار نیست و لزومی ندارد که با ورود به زمستان دچار بیماری و مریضی زمستانی شویم. پس اگر کارمند یا محصل یا دانشجو، که حوصله در دسر مرخصی گرفتن و غیبت‌های کلاسی و امتحانی را ندارید، بخش دوم این مطلب را از دست ندهید.

بیماری قلبی

شاید هیچ کس جز بیماران قلبی و عروقی به این مطلب واقف نباشد که سرما موجب افزایش ضربان قلب و بروز سکته قلبی می‌شود، اما مقالات بسیاری در این خصوص منتشر شده که نشان می‌دهد بیماری‌های قلبی در فصل زمستان تا ۳۰ درصد افزایش می‌یابد. متخصصان قلب و عروق بر این باور هستند که افراد به خصوص کسانی که زمینه ابتلا به بیماری‌های قلبی و عروقی را دارند باید علاوه بر مراقبت از بیماری‌های قلبی از ابتلا به بیماری‌های ویروسی مانند سرماخوردگی و آنفلوآنزا نیز پیشگیری کنند زیرا این ویروس‌ها می‌تواند قلب را نیز درگیر کند. سرما موجب افزایش اسپاسم یا گرفتگی عضله قلب و افزایش جریان خون می‌شود که این عوامل موجب افزایش احتمال ابتلا به نارسایی قلبی و سکته می‌شود. نتایج بسیاری از تحقیقات نشان می‌دهد بیماران مبتلا به بیماری‌های قلبی و عروقی و افرادی که زمینه ابتلا به این بیماری‌ها را دارند نباید زمانی که هوا به شدت سرد می‌شود ورزش کنند و در معابر شهر تردد غیر ضروری داشته باشند. آنفلوآنزا و سرماخوردگی از دیگر فاکتورهای ابتلا به بیماری‌های قلبی در فصل سرد است، ویروس‌های این بیماری می‌تواند وارد قلب و آن را درگیر کند اما از طرفی برخی ویروس‌ها در این فصل می‌تواند قلب را درگیر و باعث التهاب عضله قلب و التهاب پرده دور قلب شود.

سینوزیت

از بارزترین ویژگی‌های فصل زمستان کاهش دما ست که این موضوع موجب می‌شود افراد خود را گرم نگه‌دارند و در محیط‌های بسته بمانند که این امر و از طرف دیگر استفاده از بخاری‌ها موجب کاهش رطوبت بدن و خشک شدن مخاطات می‌شود که تمام این مسائل موجب بروز بیماری‌های مختلف می‌شود. ضمن اینکه ابتلا به سرماخوردگی و آنفلوآنزا نیز زمینه ابتلا به بیماری‌های دیگر مانند سینوزیت را فراهم می‌کند. سینوزیت به دو دسته حاد و مزمن تقسیم بندی می‌شود. نوع حاد این بیماری به دنبال عفونت دستگاه تنفسی فوقانی و ابتلا به بیماری‌هایی مانند سرماخوردگی و آنفلوآنزا رخ می‌دهد در واقع می‌توان گفت اگر بیماری فردی بیش از ۱۰ روز به طول انجامید باید به سینوزیت شک کرد مگر اینکه خلاف آن ثابت شود. افرادی که به نوع مزمن این بیماری مبتلا هستند در تمام طول سال از علائم بیماری رنج می‌برند اما باید به خاطر داشته باشند سرما و قرار گرفتن در معرض آن علائم این بیماری را تشدید و منجر به عود آن می‌شود.

اوریون

کودکان وقتی در یک محیط بسته مانند مهد کودک، مدرسه و... کنار هم قرار می‌گیرند، احتمال بروز بسیاری از بیماری‌های عفونی و ویروسی در آنها تشدید می‌شود که در فصل سرما این مساله از شدت بیشتری برخوردار می‌شود. اوریون نیز یکی از بیماری‌های ویروسی است که بیشتر کودکان را درگیر می‌کند. این بیماری غدد بزاقی فرد را درگیر کرده و علائم اولیه آن مانند سرماخوردگی خفیف از جمله تب، سردرد، بی قراری، بی اشتهایی، ورم بناگوش و لوزه‌ها و گوش درد است. هرچند وجه مشترک همه این بیماری‌ها سرمای فصل است اما نمی‌توان زمستان را به دلیل شیوع این بیماری‌ها دوست نداشت زیرا در این فصل میوه‌هایی مانند نارنگی، پرتغال، لیمو شیرین، شلغم و... به وفور دیده می‌شود که تمام این میوه‌ها دارای مقدار زیادی کلسیم است و مصرف آن می‌تواند علاوه بر پیشگیری از تمام این بیماری اثرات درمانی نیز داشته باشد، در واقع زمستان علاوه بر بیماری، درمان‌های آن را نیز همراه خود می‌آورد.

ذات الریه

ذات الریه همان التهاب ریه‌هاست که بیشتر در زمستان رخ می‌دهد. ویروس آنفولانزا یکی از شایع ترین علل ذات الریه‌های ویروسی است و از آنجا که آنفولانزا اغلب در زمستان رخ می‌دهد بنابراین ذات الریه هم بیشتر در زمستان اتفاق می‌افتد. این باعث می‌شود کیسه‌های هوایی کوچک در ریه‌های شما (alveoli) با مایع پر شوند. این همراه با پاسخ ایمنی بدنتان که گلبول‌های سفید را برای مبارزه با عفونت به منطقه ارسال می‌کند، می‌تواند تنفس را خیلی سخت کند. اکثر افراد سالم در یک تا سه هفته بهبود می‌یابند، با این حال این بیماری می‌تواند زندگی افراد در معرض خطر همچون کودکان و افراد مسن را تهدید کند.

خشکی پوست

با وجود اینکه بسیاری افراد سرماخوردگی و آنفلوآنزا را جزو بیماری‌های شایع نیمه دوم سال می‌دانند اما باید گفت زمستان با خود بیماری‌های دیگر مانند خشکی پوست را نیز به همراه دارد. کاهش دما و وزش باد در فصول سرد سال موجب خشکی و آسیب رسیدن به پوست می‌شود به گونه‌ای که پوست افراد متورم، پوسته پوسته، خشک و فرد به شدت احساس ناراحتی می‌کند به همین دلیل همواره پزشکان به استفاده از کرم‌های مرطوب کننده توصیه می‌کنند. به افراد توصیه می‌شود در فصول سرد سال از کرم‌های مرطوب کننده برای جلوگیری از خشکی پوست استفاده کنند، تاکید می‌کند که علاوه بر این افراد می‌توانند با مصرف میوه و سبزیجات آب مورد نیاز بدن را تامین کنند.

توصیه‌های سلامتی

۱ آب بنوشید

این مسئله حقیقت دارد که ما در زمستان به اندازه تابستان آب نمی‌نوشیم. البته دلیل این مسئله ربطی به تشنگی ما ندارد. در واقع علت اینکه احساس تشنگی کمتری داریم آن است که تمایل داریم فعالیتهای کمتری در هوای سرد انجام دهیم. تحقیقات نشان می‌دهد بدن ما طی زمستان برای هیدراته نگه داشتن خون به دو لیتر آب نیاز دارد. از طرفی کم آبی بدن هم می‌تواند به سایر مشکلات نظیر مشکلات کلیوی، سوهاضمه و... بینجامد. فراموش نکنید که نوشیدن آب کمتر و کافئین بیشتر به هیچ وجه روش مناسبی برای مبارزه با سرما نیست. در کنار این نکته، رعایت نکات زیر هم به شما کمک می‌کند زمستان را با دردسر کمتری پشت سر بگذارید.

۲ در فضای بسته بمانید

در جایی که برف زیادی می‌بارد، ماندن در خانه گزینه خوبی است. همچنین پیاده روی درشب هم ایده مناسبی محسوب می‌شود. قدم زدن در پارک در طول زمستان باعث افزایش جریان خون شده و به بهبود خون رسانی به اندام‌های مختلف کمک می‌کند.

۳ این نکته را آویزه گوش کنید

خشک کردن لباس‌ها داخل خانه، باعث می‌شود بسیاری از ترکیبات آلی متغیر داخل خانه منتشر شود که این موضوع هم می‌تواند به افزایش مشکلات تنفسی در بچه‌ها و افراد مسن بینجامد. بهتر است برای انجام این کار، کمی پنجره را باز بگذارید.

۴ به اندازه کافی پروتئین بخورید

با شروع فصل سرما بیشتر ما تمایل داریم غذاهای چرب و پرکالری مصرف کنیم؛ در حالی که باید در فصل زمستان همه گروه‌های غذایی را در برنامه روزانه گنجاند. همچنین در زمستان گوشت، سبزیجات و ماهی را به مقدار مناسب مصرف کنید.

۵ سیستم ایمنی بدن را تقویت کنید

آیا برای سرماخوردگی و سرفه در زمستان عادت به مصرف داروهای بدون نسخه دارید؟ با اینکه این داروها می‌توانند باعث تسکین علائم بیماری شوند، اما تا حد زیادی بر سیستم ایمنی شما هم تاثیر منفی گذاشته و باعث تضعیف سیستم ایمنی بدن تان می‌شود.

۶ ضد آفتاب بزنید

در طول زمستان پرتوهای آفتاب درست مثل تابستان به پوست آسیب وارد می‌کند، بنابراین برای حفاظت پوست از آفتاب سوختگی‌ها و کاهش احتمال سرطان پوست در طول زمستان، سعی کنید از کرم ضد آفتاب مناسب استفاده کنید.

۷ ساعت خوابتان را تنظیم کنید

وقتی زمستان می‌آید، همه ما دوست داریم در جای گرم و نرمی مثل زیر پتو بخوابیم. به علاوه دوست داریم ساعات بیشتری را برای خوابیدن در صبح صرف کنیم. خوابیدن زیاد در صبح یا چرتهای طولانی باعث برهم خوردن چرخه خواب و بیداری می‌شود.

تفاوت سرماخوردگی و آنفلوانزا

این دو بیماری دارای علائم یکسانی هستند برای همین تشخیص آن از یکدیگر برای افراد معمولی قابل درک نیست به همین دلیل افراد باید به محض مشاهده علائم اولیه به پزشک عمومی برای معاینه مراجعه کنند. علائم سرماخوردگی به مدت یک هفته ادامه دارد و فرد بدون مصرف دارو به صورت خودبه‌خودی بهبود می‌یابد و شدت علائم بیماری از قبیل تب، آبریزش بینی، عطسه و... در این بیماری بسیار خفیف است اما در بیماری ویروسی آنفلوآنزا علائم با شدت بالایی بروز می‌یابد و فرد دچار دردهای عضلانی شدید، تب بالا، اختلال در دستگاه تنفسی و... می‌شود و فرد حتما باید تحت نظر پزشک داروهای مورد نیاز را دریافت کند.

معرفی جاذبه‌های کمتر دیده شده استان مرکزی

گشت و گذار در استان زیبایی و صنعت

مشعل | در میان استان‌های کشورمان برخی استان‌ها همچون شیراز و اصفهان را با جاذبه‌های طبیعی و تاریخی آنها می‌شناسیم، اما برخی دیگر در این سال‌ها وجهه صنعتی و توسعه شهریشان غالب بوده است. استان مرکزی شاید نمونه روشنی برای این استان‌ها باشد که کمتر هدف گرشگری و سفرهای داخلی مسافران بوده است. استان مرکزی را می‌توان امپراتوری شهرک‌های صنعتی نامید؛ جایی که برخی از مهمترین صنایع سبک و سنگین ایران در آنجا فعالیت می‌کنند. بزرگ ترین شهر استان مرکزی و مرکز آن شهر اراک است. به علت دارا بودن صنایع مادر، اراک را پایتخت صنعتی ایران می‌نامند. شهر اراک نسبت به سایر شهرهای کشورمان جوان محسوب می‌شود، زیرا تاریخ تاسیس آن به دوران قاجار برمی گردد و تنها کمی بیش از دو قرن قدمت دارد. با وجود قدمت کوتاه این شهر دارای آثار فرهنگی و تاریخی بسیار همچنین طبیعت زیبایی است که آن را به محلی مناسب برای گردشگردی تبدیل می‌کند. در ادامه برخی جاذبه‌های طبیعی و تاریخی در استان مرکزی را مرور می‌کنیم؛ جاذبه‌هایی که می‌توانند در همین زمستان پیش رو هم گزینه‌های خوبی برای گذراندن تعطیلات پایان هفته باشند.

تالاب میقان

درست در قلب بیابان یک تالاب با وسعت ۲۵ هزار هکتار با زیبایی تمام خود نمایی می‌کند. تالاب میقان افزون بر تامین آب یک شهر بیابانی به پاک بودن هوای آن نیز کمک می‌کند. اگر در طول سال به مقدار کافی باران بیاید، پرآب می‌شود، اما در سال‌های کم بارش خشک شده و فرم کویری می‌گیرد. زمین‌های باتلاقی آن منبع عظیم سولفات سدیم در کشور هستند که باعث شده کارخانه املاح معدنی ایران به استخراج مواد معدنی از تالاب بپردازد. اگر علاقه‌مند به طبیعت هستید، بازدید از تالاب را فراموش نکنید، زیرا گونه‌های مختلف و گاهی نادر از پرندگان، پستانداران و گیاهان آب شور در اطراف آن یافت می‌شوند.

روستای هزاوه

برای رسیدن به روستای هزاوه باید ۱۸ کیلومتر از شهر اراک به سمت غرب برویم. قدمت روستا را قرن پنجم هجری تخمین می‌زنند. مقبره شاه احمد را که در بلندترین قسمت قرار دارد، مربوط به دوره ایلخانان می‌دانند که در زمان صفویان بازسازی شده و به شکل امروزی خود در آمده است. بافت هزاوه به خاطر کوهپایه بودن شکل پلکانی دارد و از گل، سنگ و چوب ساخته شده است. روستای هزاوه را زادگاه مردان تاریخ ایران نامیده‌اند، زیرا افراد مشهوری مانند امیرکبیر، میرزا بزرگ قائم مقام و □ در آن متولد شده اند.

شازند فقط پالایشگاه ندارد

شهرستان شازند را بیشتر با نیروگاه و پالایشگاه آن می‌شناسند، اما این شهرستان جاذبه‌های زیادی برای گردشگران دارد. روستا و چشمه دو خواهران، چشمه بلاغ حک، سراب پنجعلی، سراب عباس آباد، چشمه عمارت،غار کیخسرو، کلیسای‌هاکوپ از جمله این جاذبه‌ها است، ضمن اینکه پیست اسکی «پاکل» گردنه روستای پاکل واقع در جنوب شهر شازند محل پیست پاکل است. این پیست از شازند ۲۰ کیلومتر و از اراک ۵۰ کیلومتر فاصله دارد و در فصل بهار و زمستان بسیار مورد توجه قرار می‌گیرد.

بهار اردهال دلیجان را بشناسید

منطقه جاسب و منطقه بهار اردهال که هر دو منطقه به سبب ویژگیهای طبیعی و خاص خود جذب کننده گردشگران هستند. این دو منطقه از زیباترین روستاهای استان هستند که به لحاظ طبیعت و چشم انداز مسرور کننده اند.نراق نیز جزء مناطق نمونه گردشگری شهرستان است. بافت تاریخی نراق باعث شد این شهر جزء ۱۰ شهر برتر از نظر بافت تاریخی به حساب آید. در این شهر موزه ای وجود دارد که به موزهٔ آب نراق شهرت دارد و می‌تواند برای بازدیدکنندگان در نوع خود جالب و دیدنی باشد.

جاذبه کوه سفیدخانی در زمستان

منطقه سفیدخانی با مساحت ۱۰۰هکتار از جمله فضاهایی است که به موجب مطالعات تربیت بدنی استان و اظهارنظر کارشناسان فدراسیون اسکی کشور برای استقرار پاره ای از امکانات زمستانی و تابستانی مناسب تشخیص داده شده است. این محوطه به دلیل نزدیکی به شهر اراک و وجود امکاناتی از قبیل تله لوژ و کانالهای شیبدار(سرسره) برای تفریحات خانوادگی و گذران اوقات فراغت مناسب است. وجود برف در زمستان و دمای مناسب هوا در بهاروتابستان باعث خواهد شد. این امکانات در بیشتر اوقات سال مورد استفاده اهالی و بازدید کنندگان استان قرار بگیرد.

کوه بوجه، یک کوه عادی نیست

این کوه در جنوب شهر خمین به شکل مخروطی خود نمایی می کند. کوه بوجه برای مردم خمین فقط یک کوه نیست بلکه مکانی است برای نمایش فرهنگ و آداب و رسوم فرهنگی با ریشه در تاریخ و فرهنگ این سرزمین . داستان‌های زیادی درباره بوجه در بین مردم رایج است و تعدادی از مراسم بومی و آیینی در دامنه آن اجرا می شود . سازمان میراث فرهنگی این منطقه را به عنوان منطقه نمونه به تصویب رساند و با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی تأسیسات گردشگری درآن در حال احداث است. شهرداری خمین نیز بخشی از آن را به صورت پارک و پارک بانوان در آورده که درپرکردن اوقات فراغت شهروندان و گردشگران موثر است.

به «خانک» تفرش بروید

در شهرستان تفرش گزینه‌های طبیعی زیادی برای گذران تعطیلات پایان هفته دارید. مناطق نمونه گردشگری شهرستان تفرش عبارتند از: کوی باران، منطقه خانک و روستای هدف شهرستان تفرش روستای سرآبادان است که در ۲۵ کیلومتری شمال شرقی شهر تفرش قرار دارد.انواع درختان بادام و انواع میوه و گردو دره‌هایی خنک و فرح بخش را برای شما به نمایش می‌گذارد. در همین مسیر روستاهای سرآبادان، خانک و کوی باران به عنوان روستاهای نمونه گردشگری می‌تواند جذابیت زیادی داشته باشد.

آبشار مزرعه

این آبشار با قرار گرفتن در مرز دو دره، منظره‌ای نفس گیر ایجاد کرده است. مسیر دسترسی به این آبشار ازبین صدها باغ می‌گذرد. آبشار دره اول با کمی بلندی بیشتر نسبت به دو آبشار کوتاه دره دوم، جذابیت بسیاری را در این منطقه به وجود آورده است. چشم‌انداز دامنه‌های سرسبز و جنگلی و استپ کوهی با چشمه‌های پی در پی و دره‌های خوش پیکر، طراوت زیادی به منطقه بخشیده است.

شهر زیرزمینی ذلف آباد را دیده‌اید؟

زیرزمینی ذلف آباد در ۵ کیلومتری شمال شهر فرمهین واقع شده است و به صورت یک سایت موزه مورد بازدید مردم قرار می‌گیرد. این شهر تا ۲۰۰ سال قبل محل زندگی مردم بوده که در این سال‌ها از سوی حکومت قاجاریه به آب بسته می‌شودو مردم فراهان مجبور به ترک آن می‌شوند. این شهر زیرزمینی در جوار امامزاده احمد ذلف آباد قرار دارد. در شهرستان فراهان تکیه فرمهین، بقایای آتشکده فردقان، حمام خنجین هم قرار دارد که به عنوان جاذبه‌های تاریخی مورد استقبال قرار می‌گیرند.

هم آب گرم و هم گل محلات

محلات، پایتخت گل ایران و جذاب ترین منطقه محلات، محله سرچشمه است که از مطلوبیت بسیاری برخوردار است. گفته می‌شود که علت به وجود آمدن شهر محلات، وجود این چشمه بوده است. درختان رعنا و چنار پیری در اطراف چشمه تجمع کرده که هوای محلات را دراین محله فرح بخش می‌کنند. علاوه بر این در شمال شرقی محلات و در دامنه ارتفاعات کوه خورزن، مجموعه‌ای از چشمه‌های طبیعی آبگرم و معدنی با آبدهی بالا قرار دارد که از اعماق زمین بادرجه حرارت حداقل ۵۰ درجه سانتیگراد به سطح زمین جاری می‌شود .

روایت کارآموزان آبادان به بهانه گشایش دومین موزه صنعت نفت کشور

مشق نفط!

سحر سعیدیان | تصمیم‌گیری‌ها درباره احداث یک مرکز آموزشی تخصصی نفتی از سوی شرکت نفت ایران و انگلیس از روزهایی آغاز شد که واردات کارگر فنی برای کار در پالایشگاه آبادان، دیگر برای این شرکت به صرفه نبود و منافع اقتصادی شرکای طرف قرارداد حکم می‌کرد که نیروی مورد نیاز خود را غیر از مهندسان رده‌بالا، از سرمایه‌های انسانی داخل کشور تامین کنند. اینگونه بود که در سال ۱۳۱۲ خورشیدی (۱۹۳۳ میلادی) و چند ماه پس از عقد قرارداد ۶۰ ساله دولت ایران با سر جان کدمن رییس شرکت نفت ایران و انگلیس، آجرهای «کارخانه شاگردان فنی» (Apprentice Training Shop) در مساحتی نزدیک به ۵ هزار متر یک‌به‌یک روی هم چیده شد و نام و آوازه‌اش با دستیابی به جایگاه نخستین آموزشگاه فنی کشور در کنار مراکز آموزشی بین‌المللی چون «کالج نفت» منچستر و «انستیتوی فنی» واشنگتن قرار گرفت.

یکی از آخرین روزهای آذر است که برای دومین بار به دیدارش می‌روم... رنگ و روی تازه‌ای به خود گرفته و گرد و غبار سال‌های دور بی‌توجهی را از چهره زدوده است... به خاطر دارم اواخر سال ۱۳۹۵ که به همراه جمعی از روزنامه‌نگاران از این مکان دیدن کردیم، همزمان با بارندگی‌های شهر، گل و لای زیادی در محوطه و حیاط اصلی کارگاه آن جمع شده بود که امکان ورود به ساختمان مرکزی را دشوار می‌کرد. آن روزها دولتمردان نفت در تکاپوی عقد قراردادها، تفاهم‌نامه‌ها و موافقت‌نامه‌هایی برای جذب سرمایه و توسعه طرح‌های صنایع نفت و گاز بودند، چرا که درهای ورود سرمایه‌گذاران خارجی بعد از توافق برجام روی کشور باز شده و ماحصل آن تلاش، با امضای قرارداد توسعه و تثبیت ظرفیت قدیمی‌ترین پالایشگاه کشور در آبادان به ثمر نشسته بود... کمی قبل‌تر از این اتفاق مبارک، طرح ایجاد موزه‌های صنعت نفت در نخستین گام به افتتاح موزه «بنزین‌خانه آبادان» انجامیده و دست‌درکاران موزه‌ها در تدارک برنامه‌ریزی برای بازسازی و مرمت کارخانه شاگردان فنی آبادان بودند. حالا در روزگاری که رییس جمهوری آمریکا با نادیده انگاشتن توافق‌های بین‌المللی، از هر ابزاری برای اعمال فشار بر صنعت نفت ایران استفاده می‌کند، راه‌اندازی یک موزه نفتی دیگر می‌تواند پیام لزوم توسعه گردشگری صنعتی را برای مقامات کشور مخابره کند، مگر نه اینکه به روایت آمار مستند، ورود هر گردشگر خارجی به ایران می‌تواند معادل فروش ۳۰ بشکه نفت عواید ارزی داشته باشد؟

اسامی آموزشگاه کارآموزان در دوره‌های مختلف

بنای کهن موزه کارآموزان آبادان از ساختمانی سوله‌مانند با سقف بلند ایرانیتی در سمت راست و چند اتاق اداری در سمت چپ تشکیل شده که محوطه‌ای مزین به گیاهان و درختان بومی منطقه آنها را به یکدیگر پیوند می‌دهد. تابلوی معرفی موزه نیز به المانی از چرخ صنعت نفت آراسته شده و اسامی مختلفی از این آموزشگاه روی آن درج شده است که به گفته حشمت‌الله منعم، مشاور و مجری مرکز مدارک، اسناد و آرشیو موزه‌های صنعت نفت با مشقت بسیار از اسناد، مدارک و مستندات پراکنده‌ای که از فعالیت این مرکز در طول دوره‌های مختلف تاریخی بجا مانده، گردآوری شده است. منعم در این باره توضیح می‌دهد: «پرنتیس ترینینگ شاپ»، نخستین نامی است که برای این مرکز آموزشی درنظر گرفته شد و پس از آن با عناوینی چون «کارخانه شاگردان فنی»، «آموزشگاه حرفه‌ای»، «آموزشگاه کارآموزان»، «آموزشگاه کارآموزان حرفه‌ای»، «Artisan school»، «آموزشگاه افرازمندی»، «آموزشگاه حرفه‌ای آبادان»، «کارخانه فنی»، «Train Training shop»، «shop»، «تری‌شاپ»، «تری‌خانه» و در نهایت همزمان با جنگ تحمیلی و شهادت مدیر این مرکز به نام «آموزشگاه حرفه‌ای شهید دشتی» شناخته شد. مرکز موزه‌ها و اسناد صنعت نفت نیز همگام با حرکت تاریخی این مجموعه، نام «موزه کارآموزان آبادان» را برای آن برگزید.

گشت و گذار در نوستالژی‌های نفتی

در کنار دیوار اصلی بزرگ‌ترین سالن این مجموعه، ترتیبی از ولوها و شیرهای صنعتی مورد استفاده در میادین نفتی در کنار یکدیگر چیده شده و نگاه بازدیدکننده را به سوی خود جلب می‌کند. به محض ورود به این سالن که به کارگاه‌های کوچکتری تقسیم شده است، با انبوهی از ماشین‌آلات، تابلوها و میزهای کارگاهی مواجه می‌شوی که متناسب با رویکرد آموزشی خود، با فرشی از نوارهای پهن زردرنگ از یکدیگر جدا شده و در ردیف‌های منظمی قرار گرفته‌اند. بر دیوار انتهایی سالن نیز نقشی نیمه شماتیک از فرایند پالایش نفت، نقش بسته تا بابهره‌گیری از پیچ‌ها و مهره‌ها لوله‌ها، پمپ‌ها و ابزارآلات این صنعت مادر، بازدیدکننده را در سفر پرفراز و نشیب طلای سیاه از نخستین مراحل اکتشاف و حفاری تا انتقال به پالایشگاه و مبادی عرضه سوخت همراه کند. به گفته قاسم حدیده، مسؤول راه‌اندازی و امین اموال موزه کارآموزان آبادان، حدود ۲۲۰ قطعه ماشین‌آلات و قطعات آموزشی این کارگاه از سلویچ گیت ۱۸، ایستگاه ده سی‌برنج و از زیر خروارها خاک و آوار جمع‌آوری به این مجموعه منتقل شده تا پس از اتمام مراحل مرمت، بازسازی و رنگ‌آمیزی مجدد، به همت مجریان و مشاوران موزه‌های صنعت نفت، عملیات چیدمان آن انجام شود. همچنان که تا انتهای سوله مرتفع نیمه‌تاریک قدم می‌زنی، هنوز هم می‌توانی نوای ممتد سوهان و اره و مته را از فراسوی تونل تاریک زمان بشنوی، هنوز هم می‌توانی با گشت‌وگذار در نوستالژی‌ها و خاطراتی که گذشت چند دهه آنها را کم‌رنگ یا بی‌رنگ کرده، سرزندگی و نشاط آن روزهای کارآموزان را که دفتر و کتاب به بغل و خط کش و گونیا به دست، «نفط» را مشق کردند، لمس کنی... هنوز هم می‌توانی بوی روغن و گریس و ورود تمدن به شهر اولین‌ها را استشمام کنی...

پرورش ۲۳۰۰ متخصص فنی

در ابتدا و با توجه به اهمیت تربیت کارآموزان در نحوه کار و شکل‌دهی فلزات، کارخانه شاگردان فنی به دو کارگاه «تراشکاری» و «ریخته‌گری» مجهز شد و متناسب با نیاز صنعت و پالایشگاه، در دوره‌های بعد کارگاه‌های نجاری (Carpetry shop)، مقدماتی (basic shop)، ابزارهای دقیق (Instrumentation shop)، تراش (Machine shop)، ماشین تراش (Lathe shop)، فلزکاری (Metal shop)، برق (Electric shop)، لوله‌کشی (Pipe shop) و... هم به آن اضافه شدند. اینگونه بود که گذراندن دوره‌های تخصصی در «آموزشگاه حرفه‌ای، مسیری شد برای رسیدن به رویای دست‌یافتنی کار در نخستین پالایشگاه خاورمیانه و کارآموزان را با لباسی از جنس کارگاهی، راهی مدرسه آرزوها کرد... فرشید خاییز، نماینده طرح موزه‌های صنعت نفت در آبادان می‌گوید: «کارخانه شاگردان فنی»، در طول دوره‌های مختلف فعالیت خود ۲۳۰۰ کارگر فنی و تخصصی را به صنعت نفت تحویل داده است. وی دلیل شکل‌گیری آموزشگاه کارآموزان را اینگونه عنوان می‌کند: «با توجه به توافق‌هایی که بین کنسرسیوم و دولت ایران صورت گرفت، می‌بایست نیروی کار ماهر و متخصص از ایران انتخاب می‌شد. آموزشگاه کارآموزان برای پرورش نیروهای فنی تأسیس شد و نیروهای بومی منطقه با هر نوع نگرش و فرهنگی که داشتند، برای آموزش راهی این مرکز شدند. افراد بی‌شماری از کارکنان پیشکسوت و مدیران متخصص این صنعت در دل همین آموزشگاه پرورش یافتند و به درجات علمی بالایی رسیدند. بسیاری از آنها کرسی‌های دانشگاهی در ایران یا کشورهای بین‌المللی را در اختیار دارند.»

فرهنگ آبادانی چگونه شکل گرفت؟

با گریزی به گذشته صنعت‌شهر آبادان، می‌توان دریافت که خاستگاه صنعتی شدن کشور، از این نقطه آغاز شد. خاییز به تجربه انگلیسی‌ها در ساخت صنعت‌شهرهایی در بمبئی و دهلی نو اشاره می‌کند: «انگلیسی‌ها در تجارب گذشته خود با مشکلاتی مواجه شده بودند، بنابراین بعد از احداث پالایشگاه آبادان، قوانینی را برای این شهر وضع کردند، چرا که اقوام مختلفی از اقصا نقاط کشور به آبادان مهاجرت کردند. با تبعیت از این قوانین، به عنوان یک اهرم بازدارنده از رفتار عشیره‌ای و طایفه‌ای، هر کسی که با قوانین تازه صنعت‌شهر سازگاری نداشت، مجبور به ترک آن می‌شد، بنابراین پس از مدتی با جاری شدن ضوابط صنعت‌شهر، تجانس فرهنگی ایجاد شد. مردم که تا پیش از آن در خانه‌های بزرگ ساکن بودند، وارد خانه‌های کوچک با دیوارهای کوتاه شدند، صدای یکدیگر را می‌شنیدند و با فرهنگ‌های هم آشنا شدند. همزمان با صدای چکش ساخت پالایشگاه آبادان، اقوام مختلفی از کرد، عرب، لر، ترک، اصفهانی، فارس، بلوچ، بوشهری و... به صنعت‌شهر آبادان فراخوانده شدند و همزیستی مسالمت‌آمیزی را در کنار یکدیگر آغاز کردند. اینگونه بود که با احترام به فرهنگ و دین اقوام مختلف و تبعیت از قوانین صنعت‌شهر، تجانس فرهنگی در آبادان شکل گرفت و فرهنگ جدیدی را با مفاهیمی چون خونگرمی و مهربانی و با نام «فرهنگ آبادانی» رقم زد و حالا پس از گذشت بیش از یک قرن، مردم مقیم این شهر، خود را از پیکره آبادان جدا نمی‌دانند.»

گذر از ریل تاریخ شکل‌گیری صنعت نفت

دیدار از اتاق‌های اداری موزه که بخشی از آن به نگهداری اسناد، مدارک، عکس‌ها و تجهیزات قدیمی اختصاص دارد نیز خالی از لطف نیست و به جذابیت‌های این مکان تاریخی افزوده است. سوار شدن بر قطار تندروی زمان و گذر از ریل تاریخ در فاصله سال‌های ۱۲۲۹ شمسی (۱۸۵۰ میلادی) تا ۱۲۷۹ (۱۹۰۰ میلادی) را می‌توان در این بخش تجربه کرد که در ۶ خط منفک با موضوعات مختلفی چون «جهان»، «ایران»، «نفت»، «آبادان»، «آموزش» و «آموزشگاه» قرار گرفته‌اند و بزنگاه‌های مهمی از اولین‌های تاریخ کشور را همچون اعزام اولین گروه دانشجویان ایران به اروپا، تأسیس اولین دانشگاه دنیا در جندی‌شاپور خوزستان، کشیدن اولین خط تلگراف ایران، تأسیس دارالفنون به عنوان اولین مدرسه مدرن ایران، انتشار اولین شماره روزنامه وقایع اتفاقیه و... یادآور می‌شوند. نمایش تابلویی بزرگ از پرونده تحصیلی کارآموزان و مجموعه‌ای از ویترین‌ها، تابلوها، پرونده‌های اداری کارآموزان و اطلاعات مرتبط با این مرکز آموزشی نیز از دیگر اسنادی است که در ادامه مسیر بازدید به نمایش گذاشته شده است. خاییز به دو مقطع کوتاه تعطیلی این آموزشگاه قبل از شروع جنگ تحمیلی و پس از آن اشاره می‌کند و می‌گوید: فعالیت آموزشگاه کارآموزان بنا به سیاست‌های ابلاغی وزارت نفت مدتی پس از خاتمه جنگ تحمیلی متوقف شد؛ چرا که تکنولوژی به سمت الکترونیکی شدن پیش می‌رفت و نیازهای صنعت متناسب با آن تغییر می‌کرد و پس از آن به دستور مقام عالی وزارت نفت در دولت یازدهم و کوشش مدیریت موزه‌ها و مرکز اسناد صنعت نفت، این آموزشگاه بار دیگر به رونق روزهای گذشته بازگشته و در آینده نزدیک به بهره‌برداری رسمی می‌رسد.

خاطره‌بازی نفتی‌ها در قدیمی‌ترین آموزشگاه خاورمیانه

قاسم و خلف، دو کارآموز «کارخانه شاگردان فنی» آبادان، سال گذشته با سفر به آبادان از موزه در حال احداث کارآموزان آبادان دیدن کردند. پس از آن قاسم برشوی به یاد همکلاسی‌های خود، قطعه نثری را تحریر کرد که خواندنش خالی از لطف نیست:

آبادان، فقط من و خلف بودیم...
این بار آبادان، شهر خسته من، شهر همیشگی‌ام نبود
این بار مثل سفرهای قبل، غریبه و بیگانه نبودم
خلف را دیدم، با اشک‌هایش، با موهای سفیدش، با چین و چروک‌های چهره‌اش،
کارخانه کارآموزی‌ام را دیدم، بعد از پنجاه سال
گیره‌ام را دیدم، با میز شکسته
با خلف مثل سال‌های قبل، روبه روی هم ایستادیم
بی‌سوهان و گونیا، بی‌هم دوره و معلم، بی‌دستکش و بویلرسوت
دفتر استادان را هم دیدم، خالی و بی‌کس بودند
دانشیار نبود، چاروسه، فوارق نبود، کوجانی هم نبود، فقط من و خلف بودیم...
دو قدم آن‌طرف‌تر، دفتر لوله و پمپ هم خالی بود
گشتاسبی نبود، باجوند هم نبود، فقط من و خلف بودیم...
میزها، گیره‌ها، لوله‌ها و پمپ‌ها
و حتی انجین‌ها
بی‌کارآموز بودند
هیچ کس نبود، فقط من و خلف بودیم...
مته‌ها نمی‌چرخیدند، سوهان‌ها نمی‌ساییدند
بچه‌ها نبودند، هیچ کس نبود، فقط من و خلف بودیم...
گیره بود، اما سوهان نبود
دفتر بود، اما استاد نبود
فقط من و خلف بودیم...
فقط من و خلف...

گشایش دومین موزه نفت در آخرین روزهای دی‌ماه

مدیر موزه‌ها و مرکز اسناد صنعت نفت در آخرین بازدید خود از آموزشگاه کارآموزان حرفه‌ای، از گشایش رسمی موزه کارآموزان آبادان به عنوان دومین موزه از طرح موزه‌های نفت در ۲۵ دی‌ماه جاری خبر می‌دهد. اکبر نعمت الهی با اشاره به اشیا و اسنادی که ضمن مرمت و بازسازی آموزشگاه حرفه‌ای جمع‌آوری شده و در این مکان به نمایش گذاشته می‌شود، امیدوار است موزه کارآموزان بتواند بخشی از تاریخ یکصدساله صنعت نفت را برای دست‌درکاران و علاقه‌مندان این صنعت به نمایش بگذارد. آموزشگاه فنی و حرفه‌ای آبادان، پابه‌پای توسعه صنعت پرآوازه نفت روزهای پرفراز و نشیبی را طی کرده و حالا بعد از چند دهه رکود و رخوت، غبار از چهره زدوده و به انتظار مهمانانی از روزگاران دور و نزدیک نشسته است.

نشریه کارکنان صنعت نفت ایران، شماره ۹۰۸

فرزندان خانه‌های کوچک را دریابید

کودکان پرانرژی و آپارتمان‌های نقلی

شبنم اعماری | در زندگی مدرن امروزی وقتی صحبت از خانه می‌شود، تمام ذهنمان به سمت بناهای آپارتمانی می‌رود، جایی که نه خبری از حیاط‌های بزرگ با حوض‌های دل انگیز و شمعدانی‌های خوشبو است و نه آن ایوان‌های بزرگ قدیمی که محفلی برای دور همی‌های خانوادگی بود. خانه امروز یک طبقه آپارتمان با فضاهایی کوچک نسبت به گذشته است که در آن باید آهسته راه رفت، آهسته حرف زد و آهسته هزار کار معمولی دیگر و روزمره را انجام داد، در حالی که داشتن فضای کافی برای زندگی نقش تاثیرگذاری در شادابی و سلامت روح و روان افراد دارد. استانداردهای موجود سرانه فضای مسکونی برای یک خانوار ۴ نفره را حدود ۱۵۰ متر زیربنا در نظر گرفته، در حالی که امروز برخی خانوارها با جمعیت ۵ نفر در آپارتمان‌های کمتر از ۵۵ متر روزگار می‌گذرانند. امروز از آن خانه‌های قدیمی که پدران و مادرانمان در آن قد کشیده‌اند، خبری نیست و تا چشم کار می‌کند بناهایی دیده می‌شود سر به فلک کشیده که بسیاری از آنها کوچک و دلگیرند، به حدی که گاهی دلت برای خانه قدیمی حیاطدار مادربزرگ و پدربزرگ تنگ می‌شود، خانه‌هایی که پر از عطر شمعدانی، شب‌بو و گل یاس بود. تغییر شرایط جامعه و افزایش اجاره‌خانه و مسکن راهی جز کوچک شدن متراژ خانه‌ها باقی نگذشته، مسئله‌ای که تبعات زیادی را برای جامعه و خانوارها به دنبال داشته است. یکی از تبعات این بحث پردامنه، تاثیر آپارتمان‌نشینی بر رفتارهای کودکان و نوجوانان است.

ظهور آپارتمان‌نشینی

رشد جمعیت شهری و گذر زمان در چند دهه گذشته باعث تغییرات زیادی در نحوه زندگی مردم شده است، تغییراتی که به مرور زمان وارد جامعه شده‌اند. جایگزین شدن ماشین با درشکه، استفاده از تلفن همراه به جای باجه‌های تلفن و استفاده از وسایل مدرن شرایطی را به وجود آورده که جامعه آن را پذیرفته و به آن تن داده است.
اما یکی از مهم‌ترین مواردی که جامعه امروز راهی جز پذیرفتن آن نداشته، آپارتمان‌نشینی است. مدلی از زندگی که در آن برخلاف خانه‌های بزرگ و قدیمی قواعد و قوانین خاصی حاکم است. تغییر شرایط جامعه و افزایش اجاره‌خانه و مسکن راهی جز کوچک شدن متراژ خانه‌ها باقی نگذشته، مسئله‌ای که تبعات زیادی را برای جامعه و خانوارها به دنبال داشته است. یکی از تبعات این بحث پردامنه، تأثیر آپارتمان‌نشینی بر رفتارهای کودکان و نوجوانان است.

کم شدن سرمایه استخوانی

در آپارتمان‌ها کودکان به اندازه کافی نمی‌توانند جست‌وخیز و بازی کنند. این مسئله باعث می‌شود در درازمدت سرمایه استخوانی کمتری پیدا کنند و در آینده با مشکل پوکی استخوان مواجه شوند. متأسفانه امروزه بسیاری از کودکان ساعت‌ها پای تلویزیون می‌نشینند یا ساعت‌ها بازی‌های رایانه‌ای انجام می‌دهند. این یعنی اینکه کودکان مدت‌های زیادی در حالت نشسته هستند و عضلات خود را حرکت نمی‌دهند. وقتی عضلات یک کودک به کار گرفته نشود، به استخوان‌ها فشار کافی وارد نمی‌شود، به همین دلیل تراکم استخوانی کمی خواهند داشت و مستعد پوکی استخوان خواهند بود.

رفتارهای تخریبی و پرخاشگرایانه

رشد یافتن کودک در محیطی بسته و محصور بسیار قابل تامل است. این محیط‌ها ارتباط کودکان با طبیعت را به عنوان نبوغ آفرینش قطع می‌کند و مانع رشد و شکوفایی کودکان می‌شود، در حالی که کودکان در خانه‌های بزرگ‌تر از روحیه و شادابی بیشتری برخوردارند که این روحیه در خانه‌های کوچک و آپارتمان‌ها دیده نمی‌شود. آپارتمان‌نشینی باعث شده کودکان و نوجوانان نتوانند انرژی‌های نهفته خود را آنطور که باید آزاد کنند، بنابراین دچار بیقراری، رفتارهای تخریبی و پرخاشگری می‌شوند. این مسئله در طولانی‌مدت نه تنها موجب مخاطرات زیست‌شناسی و ضعف عضلانی و قوای ادراکی کودکان و نوجوانان می‌شود، بلکه به خمودگی، احساس خشم و نافرمانی نیز می‌انجامد.

کم‌تحرکی

کم‌تحرکی کودکان سبب از بین رفتن تعادل روحی می‌شود و آنها به تدریج به خستگی مزمن مبتلا می‌شوند، در حالی که کودکان از لحاظ روحی و روانی نیاز به بازی و سروصدا دارند، اما زندگی در آپارتمان‌ها کودکان و نوجوانان را محدود کرده است. محدودیتی که می‌رود تا نسلی چاق، افسرده، کم‌تحرک و بی‌روحیه تحویل جامعه بدهد. همچنین آپارتمان‌نشینی کودکان را از بازی‌های دسته‌جمعی محروم کرده، بازی‌هایی که از ستون‌های اصلی ایجاد اعتماد به نفس در کودکان است.

محروم شدن از بازی های پرتحرک

کوچک شدن خانه‌ها اثرات مخربی روی کودکان و نوجوانان گذاشته است. یکی از نیازهای کودکان و نوجوانان بازی و تحرکات است. کودکان پرانرژی هستند و برای تخلیه انرژی خود نیاز به بازی و جست‌وخیز دارند و از این طریق توانایی‌های حسی و ادراکی مانند حس تعادل، دیدن، شنیدن و آزمودن اندام‌های خود با بازی‌هایی مثل بالا رفتن از بلندی، گرگم به هوا، وسطی و قایم‌باشک تقویت می‌کنند، اما در حال حاضر آپارتمان‌نشینی کودکان و نوجوانان را از بازی محروم کرده، تا جایی که در برخی موارد آنها قادر به شناسایی این قابلیت‌ها نیستند. تخلیه نشدن انرژی نهفته کودکان مشکلات زیادی را ایجاد می‌کند. گفته می‌شود بازی کردن، ضرورتی حیاتی در کاهش تکانه‌های فردی کودکان و نوجوانان است و به ایجاد شخصیت آنها در آینده کمک شایانی می‌کند، اما زندگی در محیط‌های آپارتمانی اختلالات زیادی در این خصوص به وجود آورده است.

کمبود ویتامین دی

این روزها به دلیل تغییر سبک زندگی کودکان و نوجوانان از کمبود ویتامین حساس و حیاتی دی رنج می‌برند. ویتامین دی که در مراحل تولید علاوه بر کبد، کلیه و روده به تابش نور و اشعه خورشید هم نیاز دارد، در زندگی آپارتمانی به علت تماس کم با نور فرایند تولید این ویتامین را با مشکل مواجه کرده است. ویتامین دی در فرایند اسکلت‌بندی و متابولیسم استخوان‌ها هم نقش مهمی دارد و کمبود آن می‌تواند باعث بیماری راشیتیسم و عفونت‌های تنفسی و مشکلات در ساختمان جمجمه شود.

اختلال‌های یادگیری

نظام یادگیری یا یاددهی کودکان و نوجوانان هم از اهمیت زیادی برخوردار است، در حالی که با کوچک شدن خانه‌ها کودکان به دلیل نداشتن فضای مناسب با اختلال‌های یادگیری روبه‌رو می‌شوند. اگر بخواهیم این مسئله را ساده‌تر بیان کنیم، باید بگوییم در خانه‌های کوچک که تعداد افراد خانوار زیاد است، فضای لازم برای رسیدگی به امور درسی کودکان، همچنین آماده کردن تکالیف درسی وجود ندارد، مسئله‌ای که عامل افت تحصیلی در دانش‌آموزانی می‌شود که در این خانه‌ها زندگی می‌کنند.

توصیه‌ها

از آنجا که امروزه بسیاری از خانواده‌ها ناچارند در آپارتمان زندگی کنند و خود را با این زندگی وفق دهند، بهتر است والدین برای کاهش آسیب‌های جسمی و روحی آپارتمان‌نشینی به نکاتی توجه داشته باشند. نکاتی که رعایت آنها می‌تواند به کاهش آسیب‌های کودکان کمک کند. والدین بهتر است به کودکان و نوجوانان اجازه فعالیت بدنی و جست‌وخیز بدهند تا آنها استخوان‌های محکم و قوی‌تری داشته باشند. همچنین به خانواده‌های آپارتمان‌نشین توصیه می‌شود زمانی را به بازی کودکان اختصاص دهند. آنها را به نزدیک‌ترین پارک محل ببرند و اگر این امکان برایشان وجود ندارد، خودشان برای بازی با کودکان وقت بگذارند. کودکان را می‌توان در کلاس‌های ورزشی ثبت‌نام کرد تا حداقل هفته‌ای سه بار انرژی‌های خود را تخلیه کنند. رفتن به کوه، فضاهای خارج از شهر و پارک‌های تفریحی هم برای تخلیه انرژی کودکان مفید است.

گرایش به بازی های کامپیوتری

همان‌طور که گفتیم، با کاهش فضای مطلوب برای زندگی، کودکان دستان از خیلی چیزها کوتاه مانده و از بسیاری از فعالیت‌ها محروم شده‌اند. کم شدن رابطه کودکان با محیط اطراف، به طور طبیعی آنها را به سمت بازی‌های کامپیوتری و سرگرمی‌های الکترونیکی می‌کشاند که این مسئله آسیب‌هایی چون سوءتغذیه، چاقی، بی‌اشتهایی و پرخوری عصبی را به دنبال دارد.

نکته مهمی که والدین باید در خصوص کودکان و نوجوانانشان به آن توجه داشته باشند، این است که با برنامه‌ریزی و گذاشتن وقت برای کودکان تلاش کنند تا شرایطی ایجاد شود که آنها دچار بی‌قراری و کم‌تمرکزی نشوند و بتوانند توانمندی‌های خود را بروز دهند

پارس جنوبی از برنامه و اهدافش جلوتر است

تارتار: کسب سهمیه آسیایی دور از دسترس نیست

سرمربی تیم فوتبال پارس جنوبی جم معتقد است امسال هم به دنبال کسب جایگاه بهتری هستند و مقام پنجمی سال گذشته، آنها را راضی نمی‌کند.مهدی تارتار می‌گوید: نیم فصل سختی را پشت سر گذاشتیم؛ ولی با وجود تمامی مشکلات از نتایج راضی هستم و حضور در رتبه ششم بیانگر آن است که خوب بودیم.پارس جنوبی در تهران، اردوی تدارکاتی برپا کرده تا با آمادگی کامل و بیشتردرنیم فصل دوم لیگ برتر فوتبال ایران حضور پیدا کند. در همین زمینه چند دیدار تدارکاتی هم برگزار کرده که در حاشیه یکی از این دیدارها که با پیکان تهران بود، خبرنگار «مشعل» با مهدی تارتار، سرمربی طلایی پوشان پارس جنوبی جم در خصوص وضعیت این تیم و ادامه لیگ برتر و حتی در خصوص تیم ملی گفت‌وگو کرده که در ادامه می‌آید.

از اردوی تدارکاتی تهران صحبت کنید. چه شد که تهران را انتخاب کردید؟

بعد از پایان نیم فصل نخست لیگ برتر ابتدا چند روز به بچه‌ها استراحت دادم و سپس برای شروع دوباره کار و استارت نیم فصل دوم، تیم را به تهران آوردیم تا یک اردوی خوب برگزار کنیم؛ اما اینکه چرا تهران آمدیم، باید بگویم شرایط در تهران به لحاظ امکانات و زمین‌های تمرین بهتر است و هم اینکه در تهران می‌توانیم چند دیدار تدارکاتی خوب برگزار کنیم تا شرایط آمادگی تیم را بسنجیم.

آیا برنامه‌ای برای برگزاری اردوی دیگری هم دارید؟

بله، بعد از اتمام اردوی تهران چند روز به بچه‌ها استراحت می‌دهم و سپس برای برپایی اردوی یک هفته ای تا ۱۰ روزه، راهی کیش می‌شویم و بعد از آنجا به جم بر می‌گردیم تا برای شروع لیگ آماده شویم.

از بازی با پیکان بگویید. آیا این دیدار شما را به اهدافتان رساند؟

در راستای اهدافی که داشتیم و با همکاری باشگاه پیکان و آقای فرکی، این بازی را برگزار کردیم؛البته بازی سطح فنی خوبی نداشت، چرا که دو تیم در شرایط بدنسازی بودند و از آمادگی به دور هستند؛ ولی در مجموع این بازی به ما کمک کرد و در مسیر برنامه‌هایمان بود و در واقع به هدفی که داشتیم، رسیدیم.

مشکلات مالی تیم هم گویا حل شده است؟

مشکلات مالی ما با پرداختی که چند وقت قبل انجام شد، تا حدی برطرف شده و بچه‌ها شارژ مالی شدند و در حال حاضر هم رضاییان، مدیرعامل باشگاه تلاش می‌کند معوقات بازیکنان به آنها داده شود و با روحیه و انگیزه بیشتری در نیم فصل دوم حاضر شویم و مشکلات ما برطرف شود.

چند بازیکن از تیم شما جدا و چند بازیکن اضافه شدند. از نقل و انتقالات راضی هستید و آیا برنامه‌ای برای جذب بازیکن جدید دارید؟

تا کنون ۳ بازیکن از جمع ما جدا شدند که در مقابل برنامه‌ای برای جذب بازیکنان جدید و جایگزینی آنها در نیم فصل داریم.البته باید از محسن بنگر، امیر میربزرگی و محمد شادکام تشکر کنم که برای ما زحمت کشیدند و در نهایت با خوبی و خوشی از جمع ما جدا شدند.

سعی می‌کنیم به جای نفرات جدا شده، بازیکنانی به خدمت بگیریم که جای خالی آنها را پر کنند. هر چند در نیم فصل جذب بازیکن کار سختی است و بیشتر با تیم‌هایشان قرارداد دارند. ما یک مدافع میانی، یک‌هافبک و یک مهاجم تمام کننده می‌خواهیم تا در ادامه مسیر، به مشکل نخوریم.

گویا درصدد جذب مهاجم آفریقایی هستید؟

بله، یک مهاجم نیجریه ای به تمرین‌ها آمده که فعلا در حال تست کردن او هستیم و تا الان هم بد نشان نداده و اگر در ادامه تمرین‌ها خوب باشد، او را جذب می‌کنیم.

مهدی تارتار عملکرد نیم فصل تیمش را چطور ارزیابی می‌کند و آیا از خودش و تیمش راضی بوده است؟

امسال در شروع فصل، مشکلات زیادی داشتیم. بسیاری از بازیکنان کلیدی ما از جمعمان جدا شدند و با توجه به مشکلات مالی ابتدای فصل نتوانستیم جایگزین خیلی خوبی داشته باشیم، بجز چند خرید محدود که خیلی خوب بودند. از سوی دیگر تیم را دیر بستیم و قاعدتا تمرین‌های پیش فصل را دیرتر شروع کردیم و مثل سال گذشته اردوی پیش فصل خارجی نداشتیم و در نهایت دیرتر برای شروع فصل آماده شدیم. در ادامه با توجه به شرایط ابتدایی فصل، رفته رفته سعی کردیم در طول مسابقات، خودمان را آماده کنیم وهرچه در لیگ جلوتر رفتیم، بهتر شدیم و درنهایت هم با قرار گرفتن در رتبه ششم، نیم فصل نخست را به پایان بردیم. فکر می‌کنم کارمان خوب بوده و از عملکرد شاگردانم راضی هستم و در مورد من هم باشگاه باید نظر بدهد که خوب کار کردم یا نه، ولی با تمام این اوصاف، فکر می‌کنم خوب کار کردیم.

پارس جنوبی می‌تواند در پایان نیم فصل دوم جایگاه فصل قبل را تکرار کند؟

ما طبق برنامه‌ای که طی ۳-۲ سال اخیر در پیش گرفتیم، عمل می‌کنیم و برنامه‌های خودمان را داریم. ابتدا در لیگ یک قهرمان شدیم و به لیگ برتر صعود کردیم و سپس فصل گذشته در اولین حضورمان موفق شدیم در رتبه پنجم قرار بگیریم. فکر می‌کنم انتظارات هم از تیم ما باید بجا باشد و با توجه به هزینه‌ای که داشتیم، جایگاه ما باید خیلی پایین‌تر از این باشد؛ اما خوب کار کردیم و به نوعی جلوتر از برنامه این فصل هستیم. تیم و نفرات خوبی داریم و در تلاشیم تا با کسب بهترین جایگاه ممکن، فصل را به پایان برسانیم. من به دنبال جایگاهی بالاتر از پنجمی هستم؛ ولی در نیم فصل دوم کار خیلی سخت می‌شود و تیم‌ها کمتر به هم امتیاز می‌دهند، اما تمام سعی و تلاش خودمان را می‌کنیم.

شما در دوره‌ای بازیکن پاس بودید و دوباره صحبت از احیای این تیم شده، بخصوص که وزیرورزش هم روی این موضوع تاکید دارد. نظر شما چیست و آیا حضوردوباره پاس به لیگ برتر رونق می‌دهد؟

خبر خوبی بود و به نظر پاس باید احیا شود؛ چرا که تیم بزرگی است و انتقال این باشگاه از اول هم تصمیم اشتباهی بود که نتیجه‌اش را دیدیم. این تیم، آخرین قهرمانی تیم‌های ایرانی در آسیا را به دست آورد و از وزیر ورزش ممنونم که دستور احیای این تیم و بازگشتش به تهران را صادر کرد. مطمئنا با حضور پاس در لیگ برتر، این رقابت‌ها جذاب‌تر می‌شود.

حضور تیم ملی را در جام ملت‌ها چگونه ارزیابی می‌کنید؟

بازی با یمن، بازی تدارکاتی خوبی برای ما بود. یمن اصلا لیگ فوتبال ندارد و بازی در این کشور برگزار نمی‌شود و به نوعی فوتبالشان تعطیل است؛ ولی جدا از ضعف یمن، باید بگویم که ما خیلی خوب بازی کردیم و تیم قدرتمندی نشان دادیم و ضعف حریف چیزی از ارزش کار ما کم نمی‌کند. بازی با ویتنام هم همین طور بود و بچه‌ها خوب بازی کردند و هماهنگ تر نشان دادند و فکر می‌کنم برای بازی‌های حذفی بخوبی آماده شدند و نشان دادند که می‌توانند شانس اول قهرمانی باشند.

همیشه از هواداران جم تعریف کردید. چقدر این هواداران در نتایج شما تاثیر داشتند؟

در طول عمرم در هیچ جای کشور چنین تماشاگرانی ندیدم. آنها با صبر و بردباری خود در پیروزی تیم نقش بسزایی ایفا می‌کنند. تماشاگران در طول بازی‌ها، بی‌امان تیم را تشویق می‌کنند و همین امر منجر می‌شود به این که بتوانیم نتیجه دلخواه را کسب کنیم، حتی به جرات می‌گویم که در چند دیدار با تشویق آنها بازی باخته را با برد عوض کردیم. تماشاگران جمی باعث می‌شوند بازیکنان با انگیزه بیشتری بازی را دنبال کنند.

پس با این اوصاف، پارس جنوبی می‌تواند امسال سهمیه آسیایی کسب کند؟

تمام سعی ما این است که جایگاهی درخور شان و نام پارس جنوبی کسب کنیم و پیش‌تر اشاره کردم که نیم فصل دوم کار سختی داریم؛ ولی رسیدن به جایگاه چهارم و کسب سهمیه آسیایی دور از دسترس نیست. اگر به خوبی آماده شویم و یکی دوبازیکن خوب جذب کنیم، می‌توانیم به اهداف بزرگمان دست یابیم.

با توجه به شرایط ابتدایی فصل، رفته رفته سعی کردیم در طول مسابقات، خودمان را آماده کنیم وهرچه در لیگ جلوتر رفتیم، بهتر شدیم و درنهایت هم با قرار گرفتن در رتبه ششم، نیم فصل نخست را به پایان بردیم. فکر می‌کنم کارمان خوب بوده و از عملکرد شاگردانم راضی هستم و در مورد من هم باشگاه باید نظر بدهد که خوب کار کردم یا نه، ولی با تمام این اوصاف، فکر می‌کنم خوب کار کردیم

تماشاگران در طول بازی‌ها، بی‌امان تیم را تشویق می‌کنند و همین امر منجر می‌شود به این که بتوانیم نتیجه دلخواه را کسب کنیم، حتی به جرات می‌گویم که در چند دیدار با تشویق آنها بازی باخته را با برد عوض کردیم. تماشاگران جمی باعث می‌شوند بازیکنان با انگیزه بیشتری بازی را دنبال کنند

01 ورزش صبحگاهی بانوان نفتی اهواز

برنامه ورزش صبحگاهی بانوان با شعار «اصلاح سبک زندگی با ورزش صبحگاهی» در شهرک نفت اهواز برگزار می‌شود.امور ورزش و تربیت بدنی بانوان مناطق نفت‌خیز جنوب، با تدارک برنامه‌های متنوع و مطابق با نیاز شهروندان، موقعیتی را برای ورزش بانوان به وجود آورده تا بانوان شرکتی با بهره‌گیری از این موقعیت بتوانند با ارتقای نشاط و سلامت، سبک زندگی خود را نیز اصلاح کنند.با توجه به نقش مهم ورزش همگانی در نشاط افزایی و ایجاد روحیه و انگیزه و کاهش آسیب‌های اجتماعی برنامه‌های متنوعی در نظر گرفته شده که از جمله برنامه‌های شاخص می‌توان به برگزاری همایش ورزش‌های صبحگاهی در جاده سلامت شهرک نفت اهواز اشاره کرد.

ورزش صبحگاهی ویژه صبح بانوان، روزهای زوج به جز روزهای تعطیل از ساعت ۸:۳۰ الی ۹:۳۰ ویژه بانوان برگزار می‌شود و بانوان نفتی در این همایش‌ها به صورت رایگان حضور می‌یابند.مکان برگزاری ورزش همگانی بانوان در جاده سلامت، شهرک نفت اهوازاست.

02 مدال برنز به فرزندان تنیسور مناطق نفت‌خیز جنوب رسید

دو مدال برنز مسابقات تنیس روی میز استان خوزستان، به فرزندان شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب رسید.

دور پنجم مسابقات تور بزرگسالان پینگ پنگ آقایان استان خوزستان در سالن ورزشی نفت اهواز با حضور ۵۵ تنیسور از شهرهای اهواز ، شوش ، ماهشهر، شادگان ، ایذه ، رامهرمز ، بهبهان ، آبادان ، امیدیه و دزفول برگزار شد که پس از انجام ۱۰۴ مسابقه ، علیرضا بابادی وند و اشکان ادهمی از فرزندان کارکنان شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب- اهواز با پشت سر گذاشتن حریفانشان، به طور مشترک موفق شدند به مقام سوم دست پیدا کنند و به مدال برنز برسند.

03 دو مدال برنز برای نفتی‌ها در تیراندازی با کمان

دومین مرحله مسابقات ساحلی تیراندازی با کمان، با دو مدال برای نفتی‌ها به پایان رسید.

مسابقات تیراندازی با کمان مرحله ششم رنکینگ کشوری و دومین دوره مسابقات ساحلی، با حضور ۱۰۶ کماندار از استان‌های کشور با عنوان«گرامیداشت مرحومه اسماء زحمتکش»، کماندار با اخلاق و ساعی در رشته‌های ریکرو، کامپوند و ساحلی برگزارشد که در پایان دومین مرحله از مسابقات ساحلی در رشته‌های ریکرو و کامپوند و در مسافت ۴۰ متر در ساحل کنار نفتکش (بوشهر) نفرات برتر در رشته‌های مختلف معرفی شدند و دو تیرانداز نفتی توانستند مقام سوم و مدال برنز را به دست آورند.

جواد مدنی زاده، تیرانداز نفت امیدیه دررشته ریکرو بخش آقایان موفق به کسب مدال برنز شد و امین شیر علی از نفت امیدیه نیز در رشته کامپوند در بخش آقایان مدال برنز را کسب کرد.

پتروشیمی؛ قهرمان نیم فصل لیگ برتر بسکتبال

دور رفت لیگ برتر بسکتبال مردان باشگاه‌های ایران با صدرنشینی و قهرمانی پتروشیمی بندرامام در نیم فصل نخست به پایان رسید. پتروشیمی بندر امام، قهرمان آسیا و تیم سوم فصل پیش رقابت‌های لیگ برتر ایران که فصل جدید را با قدرت شروع کرده بود، با برتری مطلق نیم فصل نخست را با ۸ پیروزی مقتدرانه و بدون شکست به پایان برد تا شانس نخست قهرمانی لیگ برتر در فصل جدید باشد. تیم پتروشیمی که سابقه چهار عنوان قهرمانی در رقابت‌های لیگ برتر را دارد، به دنبال کسب پنجمین قهرمانی خود در این رقابت‌هاست. شاگردان مهران حاتمی در نیم فصل رقابت‌ها ۶۷۱ گل به ثمر رساندند، همچنین ۴۵۳ بار سبد خود را باز شده دیدند. تفاضل گل این تیم ۲۱۸ است، از این رو پتروشیمی باز هم از شانس بالایی برای کسب عنوان قهرمانی در این فصل برخوردار است. تیم پالایش نفت آبادان، دیگر نماینده نفتی‌ها در این رقابت‌ها، از هشت بازی با ۶ برد، ۲ شکست و کسب ۱۴ امتیاز در مکان سوم جدول رده‌بندی قرار دارد. شاگردان حماد سامری در هشت بازی، خود ۵۹۹ بار سبد حریفان را باز کردند همچنین ۵۰۶ گل دریافت کردند که در مجموع تفاضل گل این تیم ۹۳ گل است. با توجه به اینکه نیم فصل از رقابت‌های لیگ برتر باقی مانده، تیم پالایش نفت همچنان یکی از شانس‌های کسب عنوان قهرمانی به شمار می‌رود. این تیم فصل گذشته به مقام چهارم رقابت‌های لیگ برتر دست یافت.

پالایش نفت آبادان با پیروزی به تعطیلات رفت

تیم بسکتبال پالایش نفت آبادان در هفته پایانی نیم فصل اول رقابت‌های لیگ برتر بسکتبال باشگاه‌های ایران، برابر مهمانش شهرداری گرگان به پیروزی رسید. تیم بسکتبال پالایش نفت آبادان در سالن ۱۷ شهریور آبادان میزبان حریف گرگانی خود بود که موفق شد در دیداری سخت و فشرده با نتیجه ۸۹ بر ۷۹ به پیروزی برسد. در کوارتر نخست این دیدار، تیم شهرداری گرگان بازی بهتری نسبت به میزبان خود ارائه کرد و توانست با استفاده از شوت‌های سه امتیازی ۲۴ بر ۱۷ به برتری برسد. تیم پالایش نفت آبادان در کوارتر دوم برای جبران اختلاف وارد میدان شد و توانست با استفاده از تجربیات بازیکنان ملی پوش خود ۲۷ بر ۱۷ حریف گرگانی خود را شکست دهد. در کوارتر سوم، ۲ تیم پا یا پای یکدیگر پیش رفتند؛ ولی در آخر، این تیم شهرداری گرگان بود که توانست با شوت سه امتیازی در ثانیه‌های پایانی این کوارتر ۱۹ بر ۱۷ پیروز شود. تیم پالایش نفت آبادان که در کوارتر چهارم، انگیزه را در ساق‌های بازیکنان خود می‌دید، با تحت فشار قرار دادن حریفش ۲۸ بر ۱۹ پیروز شد تا این دیدار حساس را ۸۹ بر ۷۹ به سود خود به پایان برساند. تیم پالایش نفت آبادان در پایان نیم فصل اول رقابت‌های لیگ برتر بسکتبال کشور با ۱۳ امتیاز در رده سوم جدول رده بندی این مسابقات قرار گرفت.

حاتمی: به دنبال پنجمین قهرمانی پتروشیمی هستیم

مهران حاتمی، سرمربی تیم بسکتبال پتروشیمی بندرامام در مورد عملکرد شاگردان و تیمش در نیم فصل نخست رقابت‌های لیگ برتر که با صدرنشینی و بدون باخت همراه بود، گفت: این قهرمانی به سادگی به دست نیامده است. در هر دیداری که داشتیم، حریفان در موقعیت‌های مختلف برای ما یک تهدید بودند، اما به دلیل پیگیری منظم تمرین‌ها و حس همکاری و انگیزه بالای بازیکنان، موفق شدیم تمام آنها را از پیش‌رو برداریم.

وی که تیمش در هفته پایانی نیم فصل نخست با قرعه استراحت روبه رو بود، با بیان اینکه بازیکنانش بعد از چند روز استراحت، تمرین‌های خود را پیگیری کردند، یادآور شد: تا زمان شروع نیم فصل دوم، طبق برنامه همیشگی، پیگیر تمرین‌های‌مان خواهیم بود؛ اگرچه مسابقه مهمی مانند باشگاه‌های جهان را در پیش داریم؛ اما فعلاً تمرکزمان روی لیگ برتر است و به فکر نبرد با تیم آویژه صنعت که در هفته نخست دور برگشت باید با آن رقابت کنیم، هستیم. این رسم و عادت ماست که مرحله به مرحله و بازی به بازی پیش برویم، بنابراین امروز که لیگ برتر را به عنوان اولین بازی در پیش داریم، فقط روی همین رقابت تمرکز می‌کنیم.

سرمربی تیم بسکتبال پتروشیمی بندر امام همچنین درباره حضور تیمش در مسابقات باشگاه‌های جهان و برنامه‌هایی که برای این رقابت‌ها دارد، افزود: اینکه برای اولین دوره مسابقات باشگاه‌های جهان، نماینده ایران به عنوان قهرمان آسیا، فرصت حضور در این رقابت‌ها را به دست آورده، جای خرسندی زیادی دارد، بنابراین تمام تلاشمان این است که با بهترین شرایط، عازم محل برگزاری مسابقات در ریودوژانیرو برزیل شویم تا به عنوان نماینده ایران و آسیا حضوری قابل توجه داشته باشیم، بخصوص که بتوانیم نمایش خوبی از بسکتبال ایران در سطح جهان ارائه کنیم.

حاتمی با تأکید بر اینکه پیگیری تمرین‌ها برای شرکت در لیگ برتر و بعد از آن حضور در نیم فصل دوم مسابقات، بخش اصلی برنامه‌های آماده‌سازی پتروشیمی برای مسابقات باشگاه‌های جهان به حساب می‌آید، در مورد نحوه برگزاری این رقابت‌ها تصریح کرد: به غیر از نامه‌ای که از سوی فیبا آسیا مبنی بر دعوت به شرکت در این رقابت‌ها دریافت کردیم، هیچ اطلاع دیگری در رابطه با آن نداریم؛ این مسابقات با حضور سه تیم از یونان، جیلی آمریکا، برزیل و فینالیست‌های آمریکای لاتین برگزار می‌شود. درباره نحوه برگزاری مسابقات، هنوز اطلاع‌رسانی نشده، اما با توجه به بازه سه روزه در نظر گرفته شده، رقابت‌ها باید در دو گروه سه تیمی آغاز شود.

سرمربی تیم بسکتبال پتروشیمی درباره اینکه تیمش به عنوان تیم سوم فصل گذشته لیگ برتر می‌تواند در مسابقات باشگاه‌های غرب آسیا و انتخابی آسیا شرکت کند، گفت: هنوز زمان و حتی محل برگزاری مسابقات باشگاه‌های غرب آسیا مشخص نیست. شاید بهتر باشد بعد از تعیین این دو موضوع، در مورد آن صحبت کنیم.

سامری: در کورس قهرمانی می‌مانیم تا قهرمان شویم

حماد سامری، سرمربی تیم بسکتبال پالایش نفت آبادان بعد از پیروزی در بازی پایانی نیم فصل نخست لیگ برتر در خصوص وضعیت تیمش گفت: لیگ برتر را با نتایج خوب شروع کردیم؛ ولی در ۲ بازی برابر ۲ تیم مدعی قهرمانی تن به شکست بسیار نزدیک دادیم که واقعا حق ما نبود؛ اما در مورد بازی آخر در نیم فصل برابر تیم گرگانی هم بچه‌ها بازی را خوب شروع نکردند؛ ولی در ادامه به خودشان آمدند و موفق شدند در خانه، تیم شهرداری را شکست دهند.

او با اشاره به ضعف داوری در این رقابت‌ها افزود: متاسفانه داوری‌ها زیاد خوب نیست. مثلا در بازی با شیمیدر، اشتباه‌های داوری کاملا مشهود بود و خیلی راحت پیروزی را از ما گرفتند و به این تیم تقدیم کردند. سرمربی تیم بسکتبال پالایش نفت آبادان در خصوص دربی نفتی‌ها هم گفت: در دربی نفتی‌ها که دیداری نزدیک و نفس گیر بود، در خانه پتروشیمی بندر امام، عملکرد خوبی داشتیم و می توانستیم برنده بازی باشیم، ولی با اختلاف نزدیکی نتیجه را واگذار کردیم.

سامری درباره اینکه چقدر شانس قهرمانی دارند، گفت: لیگ امسال بسیار دشوار است و کسب عنوان قهرمانی برای هیچ تیمی آسان نخواهد بود. ماهم با توجه به امکاناتی که داریم، سعی می‌کنیم در کورس قهرمانی باقی بمانیم و قهرمان لیگ شویم. او با اشاره به مشکلات مالی تیم پالایش نفت آبادان گفت: در این فصل پالایش نفت آبادان به دلیل مشکل مالی نتوانست بازیکن خارجی جذب کند و کار برای ما تا حدودی سخت شد. برای حضور پرقدرت در لیگ برتر و برای بودن در جمع مدعیان قهرمانی، به بازیکن خارجی نیاز است؛ ولی مشکل مالی اجازه نداد ما بازیکن خارجی جذب کنیم.

حضور بانوان بسکتبالیست پالایش نفت در پلی آف

هفته پایانی لیگ برتر بسکتبال بانوان باشگاه‌های ایران، در مرحله گروهی برگزار و چهره تیم‌های مدعی حضور در پلی آف مشخص شد. دو تیم بسکتبال پالایش نفت آبادان و گاز تهران در این رقابت‌ها حضور داشتند که در پایان دو مرحله رفت و برگشت در گروه اول این رقابت‌ها، تیم پالایش نفت آبادان موفق شد با ایستادن در رده سوم جدول به مرحله پلی آف قدم بگذارد. تیم بسکتبال پالایش نفت آبادان در هفته دهم و پایانی لیگ برتر بسکتبال بانوان در مرحله گروهی در آبادان میزبان شاگردان نیکا بیک لیک لی در دانشگاه گلستان بود که موفق شدند با ارائه یک بازی برتر، حریف گرگانی خود را با نتیجه قاطع ۸۳ بر ۶۴ شکست دهند و با این پیروزی ۱۷ امتیازی شوند و در رتبه سوم جدول قرار بگیرند. آبادانی‌ها در کوارتر اول ۱۶ بر ۱۲ و در کوارتر دوم ۲۴ بر ۱۷ پیروز شدند و برد خود را در کوارتر سوم با پیروزی ۲۲ بر ۱۳ تثبیت کردند. دانشگاه گلستان تنها در کوارتر چهارم ۲۲ بر ۲۱ به پیروزی رسید. ۴ بازیکن تیم پالایش نفت آبادان نیز در این بازی دبل دبل کردند. تیم بسکتبال گاز تهران هم که در این گروه قرار داشت، در پایان مرحله گروهی در رتبه پنجم قرار گرفت و از رسیدن به مرحله پلی آف بازماند. تیم گاز که فصل پیش نایب قهرمان شده بود، در این فصل نتوانست چهره درخشانی از خود ارائه کند. گازی‌ها با ۱۲ امتیاز در رتبه پنجم جدول جای گرفتند. تیم گاز تهران در دیدار تشریفاتی گروه یک توانست باژوند بوشهر را در یک بازی نزدیک ۵۳ بر ۴۷ شکست دهد. این بازی تا پایان کوارتر سوم مساوی بود؛ اما گاز در کوارتر پایانی بازی را به سود خود پایان داد. شهناز سمیعیان نیز در ترکیب گاز با ۱۵ امتیاز و ۱۱ ریباند موفق به ثبت دبل دبل شد. در پایان مرحله گروهی لیگ بسکتبال بانوان از هر گروه چهار تیم برای کسب عنوان قهرمانی به پلی آف راه پیدا کردند که پس از یک هفته استراحت و از اول بهمن ماه رقابت خود را آغاز می‌کنند. در مرحله پلی آف، تیم پالایش نفت آبادان با نامی نو اصفهان بازی می‌کند. این بازی‌ها به صورت رفت و برگشت و به صورت ۲ برد از سه بازی برگزار می‌شود که اگر تیم‌ها بعد از دو بازی رفت و برگشت به تساوی یک بر یک رسیدند، بازی سوم برگزار می‌شود تا تیم صعود کننده به مرحله بعد مشخص شود.

مرتضی زاده: هدفمان تکرار قهرمانی است

سرمربی تیم بسکتبال بانوان پالایش نفت آبادان بعد از پیروزی در بازی آخر مرحله گروهی و صعود به پلی آف گفت: بازی سختی در خانه داشتیم؛ ولی شاگردانم با توجه به شناخت حریف و شرایط بازی توانستند با ارائه یک بازی برتر تیم گرگانی را شکست دهند تا با پیروزی مرحله گروهی را به پایان برسانیم.

سرمربی پالایش نفت آبادان درباره بازی مرحله پلی آف و بازی با نامی نو اصفهان گفت: بازی سختی در پیش داریم. نامی نو تیم خوبی است و در گروه خودش دوم شده است؛ البته نه اینکه ما حریف راحتی برای آنها باشیم؛ بلکه آنها هم از تیم ما می‌ترسند و رقیبی سخت برای آنها هستیم.

مرتضی زاده در خصوص اینکه پالایش نفت آبادان می‌تواند قهرمانی را تکرار کند، گفت: هدف ما تکرار قهرمانی فصل گذشته است؛ ولی راه دشواری پیش رو داریم که ابتدا باید برای رسیدن به آن از سد تیم اصفهانی بگذریم. امسال کیفیت لیگ خیلی بهتر شده و تیم‌ها هم سطح هستند و به راحتی به هم نمی‌بازند. تیم‌هایی مثل دانشگاه و هیرو از مدعیان اصلی هستند و در واقع همه تیم‌ها مقابل هم کار سختی دارند؛ البته باید این را هم اضافه کنم که تیم ما نسبت به سال گذشته تغییرات زیادی داشته و در عین حال جوان تر شده؛ ولی با این تغییرات، من از عملکرد شاگردانم راضی هستم.

ملی حفاری اهواز به عنوان قهرمان راهی پلی آف شد

تیم فوتسال بانوان ملی حفاری اهواز در هفته بیست و دوم و پایانی مرحله گروهی رقابت‌های لیگ برتر در اهواز، از سد حریف خود گذشت تا با قهرمانی راهی مرحله پلی آف لیگ برتر فوتسال بانوان ایران شود. تیم ملی حفاری اهواز، نایب قهرمان فصل گذشته ایران در این دیدار، بار دیگر اقتدار خود را به حریفان نشان داد و با نتیجه ۳ بر ۲ از سد تیم شهرداری رشت گذشت تا به عنوان تیم اول راهی مرحله پلی آف شود. بازیکنان ملی حفاری در نیمه نخست بازی، توپ و میدان را در اختیار داشتند و با پیروزی ۲ بر یک به رختکن رفتند. تیم ملی حفاری که از امتیاز میزبانی برخوردار بود، در نیمه دوم بازی را کنترل کرد و با زدن یک گل دیگر فاصله خود با حریفش را بیشتر کرد، اما در دقایق پایانی بازی، تیم مهمان یکی از گل‌های خورده را جبران کرد. در این دیدار سحر پاپی، فرشته خسروی و فهیمه زارعی برای تیم ملی حفاری گلزنی کردند. حضور پرشور تماشاگران اهوازی و تشویق پی در پی آنها، از مهمترین حواشی این دیدار بود. تیم ملی حفاری با این پیروزی ۵۶ امتیازی شد و به عنوان تیم اول به مرحله پلی آف صعود کرد. تیم پالایش نفت آبادان، دیگر نماینده نفتی‌ها و قهرمان فصل گذشته در یک بازی بیرون از خانه موفق شد تیم پارس آرا شیراز را از پیش رو بردارد؛ اما نفتی‌های آبادان در این فصل دستشان از جام کوتاه ماند و نتوانستند به مرحله پلی آف صعود کنند. تیم پالایش نفت آبادان، یک امتیاز برای صعود به مرحله پلی آف کم آورد و با ۳۶ امتیاز در رتبه پنجم جدول ایستاد. دیدارهای پلی آف از ۱۲ بهمن به صورت رفت و برگشت برگزار می‌شود که تیم‌های ملی حفاری و مس رفسنجان برابر هم به میدان می‌روند و نامی نو اصفهان و دختران کویر مس کرمان نیز با هم به رقابت می‌پردازند.

سرمربی بانوان ملی حفاری:

هر بازی حکم فینال دارد

سرمربی تیم فوتسال بانوان ملی حفاری، برگزاری رقابت‌های پلی آف را شانس دوباره برای تیم‌های رده دوم و سوم جدول رده بندی دانست.

زیور بابایی درباره پایان نیم فصل دوم رقابت‌های لیگ برتر و آغاز مرحله پلی آف گفت: تا پایان دور برگشت همه چیز خوب به پایان رسید. در اواخر رقابت‌ها خستگی و آسیب دیدگی، کمی بازیکنانم را اذیت کرد. چند بازیکن نیز درگیر سرماخوردگی بودند و نتوانستیم در چند بازی آخر عملکرد خوبی داشته باشیم. او به حضور در مرحله پلی آف اشاره و خاطر نشان کرد: پلی آف از ۱۲ بهمن ماه آغاز می‌شود و در نخستین بازی مقابل تیم مس رفسنجان قرار خواهیم گرفت. تا شروع مرحله پلی آف ریکاوری می‌کنیم تا تیم برای مسابقات مهیا شود. در بازی مقابل پالایش نفت به دلیل آسیب دیدگی، برخی بازیکنان را در اختیار نداشتیم و نتیجه را واگذار کردیم. در پلی آف کار سختی در پیش خواهیم داشت. هر بازی حکم فینال دارد و فرقی نمی‌کند مقابل چه تیمی قرار می‌گیریم. هر تیم در مرحله پلی آف، با هدف کسب پیروزی بهترین بازی خود را به نمایش خواهد گذاشت. هر چهار تیم برای کسب عنوان قهرمانی می‌آیند و به همین دلیل پیش بینی تیم قهرمان کار سختی است. برگزاری مرحله پلی آف برای تعیین قهرمان در رقابت‌های لیگ برتر فوتسال بانوان برای نخستین بار است.

سرمربی ملی حفاری درباره این شیوه مسابقات گفت: در سایر رشته‌ها مانند بسکتبال و والیبال نیز با برگزاری مرحله پلی آف، قهرمان را مشخص می‌کنند؛ اما چون در فوتسال بانوان برای نخستین بار است اینگونه قهرمان مشخص می‌شود، باید منتظر ماند و دید که چه اتفاقاتی رخ می‌دهد تا معایب و مزایای این شیوه برگزاری مشخص شود. حُسن این شیوه برگزاری این است که به تیم‌های رده دوم، سوم و چهارم نیز شانس دوباره برای قهرمانی داده می‌شود. در سال گذشته که تیم ما دوم شد، این شیوه می‌توانست به تیم، انگیزه‌ای دوباره برای قهرمانی بدهد.

نشریه کارکنان صنعت نفت ایران، شماره ۹۰۸

قصه و قصه‌گویی

سنتی که در حال رنگ باختن است

امروزه با پیشرفت فناوری بسیاری از سنت‌های زیبای ایرانی در حال از بین رفتن است. یکی از این سنت‌ها که قدمتی به درازای تاریخ ایران دارد، قصه‌گویی است؛ سنتی که محفل‌های دوستانه و صمیمانه‌ای را به یادمان می‌آورد و ما را به دوران کودکی می‌برد، سنتی که نقش پدربزرگ و مادربزرگ در آن بسیار پررنگ بود؛ اما در دنیای جدیدی که عصر فناوری برای‌مان به‌وجود آورده، بسیاری از سنت‌های قدیمی در حال رنگ باختن است.

قصه‌هایی که درس زندگی می‌دادند

در زمان‌های نه چندان دور، مادربزرگ‌ها و پدربزرگ‌ها با صبر و حوصله زیاد برای کودکان قصه می‌گفتند و با افسانه‌های کوچکی که یادگرفتن آنها دشوار نبود، کودکان را سرگرم می‌کردند و در برخی مواقع هم با قصه‌هایشان درس زندگی به آنها می‌آموختند. در دوره‌های مختلف هم قصه و قصه‌گویی، جزء جدانشدنی محفل‌ها و دورهمی‌های ایرانیان بود، تا جایی که بیشترین وقت‌شان را به گفتن و شنیدن داستان‌ها و روایت‌های تاریخی و ملی اختصاص می‌دادند. در جامعه قدیم، این سنت بسیار رایج بود و مردم علاقه زیادی به شنیدن داستان داشتند، از این رو مهمانی‌ها و دورهمی‌هایشان رنگ و بویی خاص داشت.

قهوه‌خانه‌های جذاب

بسیاری از شب‌نشینی‌ها و مهمانی‌های شبانه ایرانیان با سنت‌های ملی و آیین‌های مذهبی پیوند خورده بود، تا جایی که گویی آنها را به دستاویزهایی همیشگی برای رواج قصه‌گویی تبدیل می‌کرد که از جمله آن می‌توان به شب چله، نوروز و ماه رمضان اشاره کرد. پس از خانه‌ها، قهوه‌خانه، مهم‌ترین و جذاب‌ترین مکان برای برآوردن نیاز ایرانیان به «شنیدن» و «گفتن» قصه‌ها و داستان‌های ملی، دینی و روایت‌های تاریخی بود و نهادی فعال در انتقال فرهنگ، ادب کهن ملی و مذهبی ایران به توده مردم به شمار می‌آمد و نقشی مهم در آموزش آداب زندگی گذشتگان، اخلاق و منش پهلوانان و جوانمردان ایفا می‌کرد.

راویانی به نام پیران قصه‌گو

فرهنگ و اندیشه یک جامعه در گذر زمان، بیشتر پیام‌های خود را در قصه‌ها و داستان‌ها جای داده بود و این دُرهای ارزشمند را به راویانی می‌سپرد تا به مشتاقان شنیدن برساند. از این رو هر ملتی قصه‌های خاص خود را دارد که در داستان‌های اسطوره‌ای، حماسی و عامیانه یا قصه‌های دینی و مذهبی خود را نشان داده است. در گذشته روایت قصه‌های ایران زمین بر دوش پیران و کهنسالانی بود که از توانایی بالایی برای نقل قصه‌ها و افسانه‌ها برخوردار بودند و بخوبی می‌توانستند فرزندان این سرزمین را با خود به دنیایی ببرند که نسل‌های پیش برایشان ترسیم کرده بود. امروز اما گویی پیران قصه‌گو، جایی در هزارتوی تاریخ مانده‌اند و به روزگار امروز نرسیده‌اند!

پیوند با تاریخ

یکی از ویژگی های خاص مردم ایران زمین، بی‌شک قصه‌گویی، داستان‌سرایی و روایتگری است. مردمان این سرزمین در تمام دوران خود، چه در دوره‌های باستانی و چه در روزگار اسلامی، از قالب‌ها و گونه‌های بسیار و شیوه‌های مختلف برای روایتگری داستان‌ها و قصه‌های فرهنگ و جامعه خویش استفاده می‌کردند. آنها گاه از سرزمین شگفت‌انگیز اسطوره‌ها، به دنیای فخرآمیز حماسه‌ها می‌رسیدند، گاه از گستره ادبیات عامیانه به هزار و یک‌شب خاطره‌انگیز سر می‌زدند و زمانی هم قصه‌های مذهبی و قرآنی را دستاویزی متبرک می‌کردند تا سرنوشت پیشینیان را دریابند. روزگاری هم در قلمرو داستان‌های اندرزنامه‌ها و پندنامه‌ها، روایت‌ها می‌شنیدند تا از روزگار پرحادثه این سرزمین، لحظه‌ای دور شوند و کمی آرام بگیرند. گذشتگان، قصه می‌گفتند تا شیوه‌ها و حکمت زندگی را به کودکان بیاموزند. داستان و روایت، نسل به نسل و سینه به سینه که روایت می‌شد، آدم‌ها را با یکدیگر، آنها را به جامعه و جامعه را به تاریخی دیرینه پیوند می‌زد. قصه‌ها گاهی رنگ و بوی اسطوره‌ای داشت و سبب می‌شد اثری گران‌سنگ چون شاهنامه فردوسی خلق شود. گاه کارکرد آموزشی داشت، مانند آنچه در مثنوی معنوی مولانا جلال‌الدین بلخی، حدیقة‌الحقیقه سنایی و منطق‌الطیر عطار می‌بینیم. قصه‌ها فقط خلق آثار ارزشمند شاعران در پی نداشتند؛ بلکه در نثرمان هم دیده می‌شدند، مانند آنچه در کلیله و دمنه یا متون عرفانی نظیر کشف‌الاسرار مشاهده می‌کنیم

گستره وسیع

قصه، داستان و فرهنگ قصه‌گویی تنها مختص به متون ادبی ما نیست بلکه در فرهنگ شفاهی‌مان هم دیده می‌شود. در دوران قاجار که فرهنگ‌مان بیشتر از آنکه نوشتاری باشد، شفاهی بود، ردپای قصه‌گویی دیده می‌شد. سنت کهن قصه‌گویی با استفاده از متون مکتوب و قصه‌های شفاهی و عامیانه، بویژه شاهنامه و داستان‌های حماسی و اساطیری، هزارویک‌شب، قصص انبیا و... از کنار کرسی خانه‌ها در زمستان‌ها و مجلس انس اهالی خانواده و مهمانان‌شان آغاز می‌شد و تا قهوه‌خانه‌ها و محافل اعیانی و دربار گسترش می‌یافت. علاقه به قصه‌گویی مختص به عوام نبود و یکی از تفریحات پرطرفدار اشراف هم محسوب می‌شد. از دیگر نکات مهم در قصه و قصه‌گویی، نقش و تاثیر زنان در این زمینه است. مادران، مادربزرگان و دایه‌هایی که پاسداران حافظه جمعی و تاریخی قوم بودند، با قصه‌های خود نه تنها کودکان را سرگرم می‌کردند که درس زندگی نیز به آنها می‌آموختند و کودکان را برای رویارویی با مخاطرات آینده آماده می‌کردند.

ظهور فناوری و افول قصه‌گویی

در دنیای پرمخاطره فناوری امروز، دیگر خبری از راویان قصه‌گو نیست و پدران و مادران و حتی پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌ها هم دیگر آن شور و اشتیاق گذشته را برای روایت قصه‌ها و داستان‌های قدیمی ندارند. به جرات می‌توان گفت که دیگر از آن محافل و دورهمی‌هایی که محور اصلی‌اش روایت داستان‌های جذاب و اساطیری بود، خبری نیست و سنت زیبای قصه‌گویی در حال رنگ باختن است، چراکه هم زمانه عوض شده و هم بچه‌ها تغییر کرده‌اند. این سنت دیرینه و ارزشمند مردمان ایران زمین را نباید نادیده گرفت و از کنارش به راحتی گذشت. قصه و قصه‌گویی نه تنها نباید فراموش شود، بلکه باید به جان گرفتن دوباره آن نیز کمک کرد.

■ چه ببینیم؟

«اتاق تاریک»

«فرهاد وهاله، فصل جدید زندگی خود را آغاز کرده‌اند و این سرآغاز تغییرات دیگری است که آنها را در مواجهه با مسائل جدیدی قرار می‌دهد.» اینها بخشی از روایت سازندگان فیلم «اتاق تاریک» است که در دسترس عموم علاقه‌مندان به سینما قرار داده اند. فیلمی به کارگردانی روح‌الله حجازی که این بار خیلی کم سروصداتر از فیلم‌های قبلی اش به تازگی اکران شده است. اکرانی در سکوت رسانه‌ای؛ البته سابقه فیلم‌های حجازی نشان داده که اگر اثرش را در سینما ببینیم، پشیمان از سالن بیرون نمی‌رویم. از بازیگران مطرح فیلم اتاق تاریک می‌توان به ساره بیات، ساعد سهیلی، محمد امامی و امیررضا رنجبران اشاره کرد.

■ شاعرانه‌ها

رزق من از پیش می‌رسد

آزرده را جفای فلک، بیش می‌رسد
اول بلا به عاقبت‌اندیش می‌رسد

از هیچ آفریده ندارم شکایتی
بر من هر آن‌چه می‌رسد از خویش می‌رسد

چون لاله یک پیاله ز خون است روزی‌ام
کان هم مرا ز داغ دل خویش می‌رسد

رنج غناست آن‌چه نصیب توان گر است
طبع غنی به مردم درویش می‌رسد

امروز نیز محنت فرداست روزی‌ام
آن بنده‌ام که رزق من از پیش می‌رسد

سید کریم امیری فیروزکوهی

■ چه بشنویم؟

«ایرانم» را بشنوید

محمد معتمدی این روزها ترانه «ایرانم» را منتشر کرده است. معتمدی، خواننده ای است که کارهایش دنبال می‌شود و چند سالی است که به ارائه تک آهنگ‌ها و خواندن تیتراژهای فیلم و سریال‌ها نیز روی آورده است. او پس از دوره درخشانی که با محمدرضا لطفی و مجید درخشانی فعالیت داشت، هنوز هم نشان داده که حنجره توانایی برای اجرای ظرایف موسیقی ایرانی دارد. تک آهنگ «ایرانم» با صدای محمد معتمدی و آهنگسازی ابوالفضل صادقی نژاد، در فضای مجازی در دسترس علاقه‌مندان به موسیقی قرار گرفته است. شاعر قطعه «ایرانم» محمدعلی بهمنی است که تنظیم آن را محمدرضا عقیلی به عهده داشته است.

■ داستانک

خواجه بخشنده و غلامان وفادار

درویشی که بسیار فقیر بود و در زمستان لباس و غذا نداشت، هرروز در شهر هرات غلامان حاکم شهر را می‌دید که جامه‌های زیبا و گرانقیمت بر تن دارند و کمربندهای ابریشمین بر کمر می‌بندند. روزی با جسارت رو به آسمان کرد و گفت: «خدایا! بنده نوازی را ازرییس بخشنده شهر ما یاد بگیر. ما هم بنده تو هستیم.» زمان گذشت و روزی شاه خواجه را دستگیر کرد و دست و پایش را بست. می‌خواست ببیند طلاها را چه کرده است؟ هرچه از غلامان می‌پرسید، چیزی نمی‌گفتند.

یک ماه غلامان را شکنجه کرد و می‌گفت بگویید: «خزانه طلا و پول حاکم کجاست؟ اگر نگویید، گلویتان را می‌برم و زبان‌تان را از گلویتان بیرون می‌کشم.» اما غلامان شب و روز شکنجه را تحمل می‌کردند و هیچ نمی‌گفتند. شاه آنها را پاره پاره کرد، ولی هیچ یک لب به سخن باز نکردند و راز خواجه را فاش نکردند.

شبی درویش در خواب صدایی شنید که می‌گفت: «ای مرد! بندگی و اطاعت را از این غلامان یاد بگیر.»

■ چه بخوانیم؟

در برابر استبداد

کتاب «در برابر استبداد»، با عنوان فرعی «بیست درس قرن بیستم»، اثر تیموتی اسنایدر، استاد دانشگاه ییل (Yale) آمریکا، متخصص در تاریخ اروپای شرقی، جنگ جهانی دوم و هولوکاست است. وی علاوه بر تدریس و تألیف، در حوزه‌های عمومی هم فعالیت دارد و برای کتاب‌هایی که تاکنون نوشته، جوایز بین‌المللی زیادی دریافت کرده است. ماجرای کتاب «در برابر استبداد» از یک پست فیس‌بوک شروع شد. اسنایدر پس از انتخاب شدن ترامپ به عنوان رییس جمهور، در فیس‌بوک پستی منتشر می‌کند و در آن به هموطنان آمریکایی هشدار می‌دهد: آمریکایی‌های امروز هیچ باهوش‌تر و خردمندتر از اروپاییانی نیستند که در قرن بیستم شاهد غلتیدن دموکراسی‌هایشان در دام فاشیسم، نازیسم یا کمونیسم بودند. مزیت ما این است که شاید بتوانیم از تجربه آنان درس‌هایی بگیریم و حالا وقت خوبی برای این کار است.

این پست بیش از ۱۸ هزار بار به اشتراک گذاشته شده و به‌سرعت در همه رسانه‌ها پخش می‌شود. به همین دلیل، نویسنده تصمیم می‌گیرد کتابی با عنوان «در برابر استبداد» منتشر کند و بیست درس با عناوینی چون «اخلاقیات حرفه‌ای را فراموش نکنید، ایستادگی کنید، حقیقت را باور داشته باشید و...» را برمی‌شمرد که شامل توضیحات و مثال‌هایی تاریخی از حکومت نازی و شوروی سابق است.

در قسمتی از متن پشت جلد کتاب نیز آمده است:

تاریخ اروپا شاهد سه لحظه دموکراتیکِ بزرگ بوده است: پس از جنگ جهانی اول در سال ۱۹۱۸، پس از جنگ جهانی دوم در سال ۱۹۴۵ و پس از پایان کمونیسم در سال ۱۹۸۹ بسیاری از دموکراسی‌هایی که در این سه مقطع زمانی برپا شدند، به شکست و فروپاشی انجامیدند، آن‌هم در شرایطی که از بسیاری جهات به شرایط امروز ما شبیه بوده‌اند... تاریخ قرن بیستمِ اروپا به ما می‌آموزد که چطور ممکن است جوامع درهم بشکنند، دموکراسی‌ها سقوط کنند، اخلاقیات فروبپاشند و مردمان عادی یکباره خودشان را اسلحه به‌دست بالای سر گورهای دسته‌جمعی بیابند. درک دلایل به‌وجود آمدن این شرایط برای امروزِ ما بسیار مفید خواهد بود. کتاب با یک جمله از لشِک کولاکفسکی آغاز می‌شود: «در عالم سیاست اینکه بگویید فریب خورده‌اید، بهانه خوبی نیست.» در این کتاب خواننده یاد می‌گیرد که اطاعت از حاکمان ظالم، همواره اجباری و ناگزیر نبوده است و برای مقابله با هرگونه استبداد، باید ابتدا از خود شروع کنیم و کم نیستند کارهای اثربخشی که می‌توان انجام داد.

اپلیکیشن‌های کاربردی

Duolingo

این اپلیکیشن پرطرفدارترین اپلیکیشن آموزش زبان در جهان است و با به روزرسانی‌های خوبی که دارد، روز به روز به طرفدارانش افزوده می‌شود. زبان‌های انگلیسی، اسپانیایی، فرانسوی، آلمانی، پرتغالی، ایتالیایی، ایرلندی، هلندی، دانمارکی و سوئدی زبان‌هایی است که در Duolingo به شما آموزش داده می‌شود. بی شک مهم ترین عامل استقبال از این اپلیکیشن، آموزش زبان در قالب بازی و سرگرمی است. Duolingo درست مثل یک بازی فکری، با استفاده از عکس، صدا و مینی گیم‌های متنوع به تدریج زبان جدید را به شما می‌آموزد. این برنامه با پیشرفت در یادگیری هر زبان، به شما پاداش می‌دهد و درست مثل یک بازی نقش آفرینی می‌توانید روند صعودی آموزشی خود را در آپ مشاهده کنید تا برای ورود به سطوح بالاتر انگیزه داشته باشید.

Memrise

اپلیکیشن ممرایز (Memrise) از تکنیک‌های تقویت حافظه برای آموزش زبان بهره می گیرد و می‌تواند به دانشجویانش در هر ساعت دهها کلمه جدید بیاموزد. صد زبان مختلف را می‌توانید در ممرایز و در بیش از هزار دوره آموزشی فرا بگیرید. رویه آموزشی ممرایز هم تقریبا مشابه Duolingo و از طریق بازی و سرگرمی است، با این حال تمرین‌های پیشرفته‌ای برای تقویت حافظه و به خاطر سپاری کلمات برای آن در نظر گرفته شده است. برای این که در یادگیری زبان انگیزه داشته باشید، ممرایز یک جدول رده بندی برای هر زبان دارد که در آن می‌توانید جایگاهتان را با هم دوره‌ای‌های خود مقایسه کنید و برای سبقت گرفتن از آنها در یادگیری زبان بکوشید.

Rosetta Stone

شاید بتوان گفت «Rosetta Stone» معروف‌ترین روش یادگیری زبان خارجی در دنیا، همچنین روشی کاملا اختصاصی در مقایسه با دیگر منابع دارد. معمولا اپلیکیشن‌های یادگیری زبان با زبان مادری خودتان به شما آموزش می‌دهند. برای مثال اگر فارسی صحبت می‌کنید، توضیحات دستور زبان و معنای واژگان را به زبان فارسی برای شما بیان می‌کند، اما اپلیکیشن «Rosetta Stone» زبان انگلیسی را به همان زبان انگلیسی به شما می‌آموزد. Rosetta Stone به گونه‌ای طراحی شده است که کلمات پایه‌ای را پیش از کلمات و عبارت‌های طولانی بیاموزید. برای مثال، کلمات «Man» و «Park» را با تصاویر می‌آموزید و در مرحله بعدی Rosetta Stone به شما عبارت «A man is sitting in the park» را می‌آموزد. هرچند شاید معنای کلمه «sit» به معنای نشستن را ندانید، اما احتمالا از روی عکس حدس خواهید زد.

غلامرضا تختی (۵ شهریور ۱۳۰۹ در تهران – ۱۷ دی ۱۳۴۶ در تهران) ملقب به «جهان پهلوان» برای مردم ایران، نماد پهلوانی است. تختی در المپیک ۱۹۵۶ ملبورن به همراه امامعلی حبیبی، نخستین مدال‌های طلای تاریخ ورزش ایران در بازی‌های المپیک را کسب کرد. او با یک مدال طلا و دو مدال نقره المپیک، دو طلا و دو نقره قهرمانی جهان و یک طلای بازی‌های آسیایی در فهرست برترین‌های قرن فیلا در جایگاه سیزدهم آسیا قرار دارد. مزار تختی در ابن بابویه شهر ری است و هر سال در سالروز تولد و فوت او دوستدارانش بر سر مزارش گرد هم می‌آیند. امسال هم پنجاه و یکمین سالروز فوت «غلامرضا تختی» برگزار شد.
عکس: حسین مرصادی – فارس

کیک مامان پز و چند لب خندان

مشعل | وقتی بچه بودیم، تولد بهترین اتفاق شخصی بود که می‌توانست یک دختربچه یا پسربچه را شاد کند. برای روزی یا ساعاتی، کانون همه توجه‌ها و آغوش‌ها قرار می‌گرفتیم و بعد هم تا روزها با هدیه‌های تولد شاد بودیم. قدیم‌ها یعنی دهه‌های ۵۰، ۶۰ و ۷۰ که تولد گرفتن لوکس و لاکچری نبود، خانواده‌ها می‌توانستند با کیک‌های ساده اما بزرگ هم، دورهمی‌های خانوادگی شلوغ داشته باشند. اما حالا تولد گرفتن به مراسمی پر خرج تبدیل شده است. قدیم‌ها فقط یک مراسم تولد بود که والدین برای بچه‌ها می‌گرفتند، اما این روزها از زمانی که مادر در دوران بارداری است، انواع عکس‌ها و مراسم‌های تازه مد شده مانند تعیین جنسیت و مراسمی برای دندان درآوردن کودک و... را شاهد هستیم. در عین حال تولدهای ساده و خانوادگی قدیمی تبدیل به آیین‌هایی برای چشم و هم چشمی و نشان دادن انواع داشته‌های بزرگترها تبدیل شده است. برخی خانواده‌ها علاوه بر فضای خانوادگی، چند تولد را هم همراه با دوستان مدرسه و مهد کودک فرزندشان برگزار می‌کنند و این تفاوت‌ها می‌تواند زمینه اختلاف‌هایی را فراهم کند. اگر به اتفاق‌ها و تغییرات فضای فرهنگی و اجتماعی جامعه در این سال‌ها نگاه کنیم، شاهد تفاوت‌های زیادی در برگزاری تولدهای آن روزها و این روزها هستیم. این روزها شکل و ظاهر کیک‌ها کاملا تغییر کرده است، کیک‌های قدیم اگر مامان پز و خانگی نبود، بیشترشان با خامه سفید و صورتی تزئین می‌شد، اما حالا کیکتان می‌تواند حتی شکل خودتان یا هر حیوان، ماشین یا هر شیئی که دوست دارید، باشد. قدیم‌ها اینقدر لوازم تزئینی نبود، حتی بیشتر اوقات خودمان با کاغذ رنگی و هنر دست خودمان، تزئینات را درست می‌کردیم، اما حالا می‌توانید آخرین شکلک کارتن‌های روز دنیا را به عنوان تم تولد انتخاب کنید و همه تزئینات همان شکل باشند. قبلا شمع‌ها عدد نداشت، مثلا سه یا پنج یا ۱۰ شمع را روی کیک روشن می‌کردیم و از یک سنی به بالاتر که نمی‌شد همه شمع‌ها را گذاشت، به همان چند شمع به نیت شادی اکتفا می‌کردیم. حالا اما علاوه بر عددها، انواع شکل‌ها و مدل‌ها برای شمع‌ها وجود دارد. تازه انواع فشفشه وجود دارد که بدون آنها تولدنمی‌چسبد. بادکنک‌های کوچک و رنگی قدیم هنوز هم هستند، اما شکلشان تغییر کرده و مهمتر اینکه بادکنکی که گاز هلیومی نداشته باشد و روی هوا نماند، به دردنمی‌خورد. همه اینها که مثال می‌زنیم می‌توانند شادی‌هایی مضاعف برای خانواده باشد، اما اول از همه هزینه‌هایی هستند که هر خانواده اینمی‌تواند آنها را تامین کند و دیگر اینکه دچار شدن به این ساختارهای مدگرایانه، وقت بیشتری از مادر و پدر برای همراهی و بودن با فرزندشان می‌گیرد. فارغ از همه این موارد، قدیم‌ها وقتی به تولدی از جنس خودمان می‌رفتیم که مراسمی ساده و صمیمی گرفته‌اند، برای گرفتن هدیه فرزند خانواده هم دچار استرس نمی‌شدیم و با ساده ترین هدیه‌ها می‌شد کودکان را شاد و راضی کرد، اما این روزها اوضاع خیلی فرق کرده، یعنی شما برای ازدواج مثلا دوست صمیمی‌تان باید غیر از هدیه تولد یک سالگی فرزندش، دو هدیه جداگانه برای دو مراسم تعیین جنسیت و دندان درآوردن فرزندش کنار بگذارید. آن هم هدایایی که در خور مراسم و هزینه‌هایی که او کرده باشد و شما هم کم نیاورید. آنچه می‌گوییم، می‌تواند مثال‌های نقضی هم در میان خانواده‌ها داشته باشد و این اتفاق لزوما می‌تواند در میان قشری از جامعه رخ دهد اما مسئله اینجاست که چنین برنامه ریزی‌هایی که حتی ریشه در فرهنگ ایرانی – اسلامی ما هم ندارد، چند سالی است که در میان خانواده‌ها باب شده و در شبکه‌های اجتماعی هم تبلیغ می‌شود و بسیاری از خانواده‌ها به صرف توانایی مالی آن را اجرا می‌کنند. به نظر می‌رسد لازم است درباره داشته‌های فرهنگی و اجتماعی خودمان و آنچه سلامت و شادی زندگی مشترک و خانوادگی ما را تضمین می‌کند، بازنگری داشته باشیم؛ به ویژه درباره تولد گرفتن برای فرزندانمان که همه دارایی‌مان هستند